

และความสัมพันธ์ที่หลากหลาย ของผู้หญิงที่มีเพศวิถีแบบรักสองเพศ

ครั้งแรกที่ตัดสินใจจะทำเรื่องผู้หญิงที่มีเพศวิถีแบบรักสองเพศ แม้ผู้วิจัยจะเชื่อไว้ในสังคมไทยมีผู้หญิงจำนวนมาก ที่เคยผ่านประสบการณ์การมีคู่รักทั้งเพศเดียวกัน และต่างเพศมาก่อน แต่ก็ไม่นับใจเลยแม้แต่ร้อยละ 1 จะสามารถหาบุคคลที่จะมาเป็นผู้ให้ข้อมูลในเรื่องนี้ได้มากนัก โดยเฉพาะยังเมื่อกำหนดเงื่อนไขว่าอยากจะได้ผู้ให้ข้อมูลที่มาจากบริบทความคิดความเชื่อ วัฒนธรรมการใช้ชีวิต และสถานภาพที่หลากหลาย ยิ่งเป็นเรื่องที่ยากมากขึ้นไปอีกหลายเท่า อย่างไรก็ตามความยากลำบากนี้ได้กลายเป็นความท้าทายที่ชวนหลงใหลให้ค้นหาคำตอบ และพิสูจน์ความเชื่อของผู้วิจัยที่ว่า การมีเพศวิถีแบบรักสองเพศเดียวกัน และรักสองเพศของผู้หญิง เป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในทุกชนชั้น และในทุกของบริบทสังคมวัฒนธรรม

ด้วยเป้าหมายที่อยากจะได้ผู้ให้ข้อมูลที่มาจากบริบทที่หลากหลายทั้งในแง่ของภูมิภาค อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ชาติพันธุ์ สถานภาพการมีคู่ และสถานภาพการอยู่ร่วมกับเอชไอวี ผู้วิจัยจึงได้เริ่มสื่อสารกับเพื่อนเอ็นจีโอในวงเอชไอวี/เอดส์ วงผู้หญิง และหญิงรักหญิง ผ่านทั้งทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ และทางเครือข่ายทางสังคมของนักกิจกรรมที่ทำงานในประเด็นเรื่องเยาวชน ผู้หญิง และเอชไอวี/เอดส์ โดยการไปโพสต์ในเฟซบุ๊กกลุ่มนักกิจกรรมหญิงรักหญิง และกลุ่มนักกิจกรรมด้านสิทธิความหลากหลายทางเพศ เพื่อขอความช่วยเหลือแนะนำผู้ให้ข้อมูล และโทรศัพท์ถึงเพื่อนที่เป็นแกนนำนักกิจกรรมในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ และเพื่อนที่ทำงานในประเด็นผู้หญิงผ่านพื้นที่สูงทางภาคเหนือ

จากการติดต่อสื่อสารผ่านทั้ง 2 ช่องทางดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้พบว่าผู้หญิงที่ผ่านประสบการณ์การมีคู่เพศหนึ่ง และเปลี่ยนมาใช้ชีวิตคู่กับอีกเพศหนึ่งนั้นมีเป็นจำนวนมากไม่น้อย และพบได้ในทุกสังคม แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะติดต่อขอสัมภาษณ์หรือพูดคุย โดยเฉพาะถ้าความสัมพันธ์ของพวกเขายังเป็นที่ไม่เปิดเผย เพื่อนของผู้วิจัยซึ่งเป็นแกนนำผู้หญิงที่อยู่ร่วมกับเอชไอวี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่าให้ฟังถึงการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันของผู้หญิงหลายคู่ ซึ่งบางคนเคยผ่านการมีสามีมาก่อน แต่ก็ไม่ใคร่กล้าถามพวกเขาตรง ๆ ว่า ทั้งสองคนมีความสัมพันธ์กันแบบไหน เพราะเคยมีคนถามแล้ว เจ้าตัวแสดงปฏิกิริยาไม่พอใจ การเปิดประเด็นพูดคุยในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องยาก

ในเบื้องต้นด้วยผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ และการสนับสนุนจากเพื่อน ๆ ในแวดวงนักกิจกรรมเป็นอย่างดี ทั้งในส่วนที่ช่วยแนะนำ และติดต่อพูดคุยเบื้องต้นกับผู้ให้ข้อมูลให้ และยินดีให้บอกเล่าเรื่องราวของตนเองในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก สุดท้ายผู้วิจัยได้มีโอกาสดูคุยกับผู้หญิงที่มีความแตกต่างกันทั้งถิ่นที่อยู่ อายุ อาชีพ การศึกษา และสถานภาพต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 11 คน (และคู่ของผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน) ประกอบด้วย

1. ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นคนเผ่ากะเหรี่ยงที่มีภูมิสำเนาอยู่ในเขตภาคเหนือตอนบน 2 คน
2. ผู้ให้ข้อมูลที่มีภูมิสำเนาอยู่ทางภาคเหนือ 2 คน
3. ผู้ให้ข้อมูลที่มีภูมิสำเนาอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 คน
4. ผู้ให้ข้อมูลที่มีภูมิสำเนาอยู่ทางภาคใต้ 1 คน
5. ผู้ให้ข้อมูลที่มีภูมิสำเนาอยู่ทางภาคกลาง 2 คน

(ในจำนวนนี้มีเยาวชนหญิงที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีซึ่งมีภูมิสำเนาอยู่ทางภาคเหนือ 1 คน และแกนนำผู้หญิงที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีจากภาคใต้ 1 คน)

อย่างไรก็ตามด้วยเงื่อนไขของเวลา การทำงาน และปัญหาส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลหลักบางคน ทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องลดจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักเหลือเพียง 6 คน แม้ว่าจะได้สัมภาษณ์ และพูดคุยกันไปบางส่วนแล้วก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์มาแล้ว แต่ไม่สามารถจะนำเรื่องราวของแต่ละคนมาเล่าได้อย่างละเอียด ด้วยเวลาในการวิจัยที่มีจำกัด 2 คน ประกอบไปด้วย

1.เล็ก ผู้หญิงที่อยู่ร่วมกับเอชไอวี จากภาคอีสาน วัย 39 ที่เคยมีความสัมพันธ์กับทอม เคยมีสามี และเคยทำงานบริการทางเพศ ปัจจุบันแต่งงานมาแล้ว 13 ปี และใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกับสามีซึ่งมีผลเลือดต่าง ที่จังหวัด ๆ ทางภาคกลางซึ่งอยู่ติดกับกรุงเทพฯ ขณะเดียวกันก็ยังคงติดต่อ และมีความสัมพันธ์แบบทาง ๆ กับรุ่นพี่ที่เป็นทอม ซึ่งตระเวนค้าขายเสื้อผ้าไปเรื่อย ๆ โดยจะเจอกันนาน ๆ ครั้งที่กรุงเทพฯ หากมีเวลาตรงกัน

2.พิศ ผู้หญิงชนชั้นกลางที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว วัย 29 ปี ที่มีภูมิสำเนาอยู่ในภาคกลาง ซึ่งเคยมีแฟนเป็นทอม ปัจจุบันมีแฟนเป็นผู้ชายซึ่งคบกันมา 8 ปี และมีแผนว่าจะแต่งงานกัน ในอนาคตอันใกล้ แต่เธอลงกลับรู้สึกไม่มีความสุขเลย ทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์กับแฟน และยังคงชอบที่จะใช้ชีวิต คบเพื่อนกลุ่มหญิงรักหญิง ชอบมองทอม และยังคงคิดถึงแฟนเก่าคนแรกที่เป็นทอมอยู่ (ภายหลังการเก็บข้อมูลภาคสนามสิ้นสุดลง ผู้วิจัยมีโอกาสดำเนินพูดคุยกับเธออีกครั้งทางเฟซบุ๊ก และเธอได้บอกว่า เธอเลิกกับแฟนผู้ชายแล้ว และยังไม่คิดเรื่องที่จะมีแฟนใหม่แต่อย่างใด)

นอกจากผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 คนที่เก็บข้อมูลภาคสนามเสร็จสิ้นในเบื้องต้น ยังมีผู้หญิงอีก 3 คนที่ต้องยุติการเก็บข้อมูลกลางคัน ได้แก่

- 1.ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นคนเผ่ากะเหรี่ยงอายุ 28 ปี ที่ลงมาทำงานเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุในกรุงเทพฯ ซึ่งไม่สามารถจะปลิกเวลา มาพบ หรือพูดคุยกับผู้วิจัยได้เลย เนื่องจากต้องคอยผลัดเปลี่ยนเวรดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นมารดาของนายจ้างเกือบตลอด 24 ชั่วโมง
- 2.ผู้ให้ข้อมูลอีกคนหนึ่งซึ่งทำงานเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุเช่นเดียวกัน หากเป็นผู้หญิงวัย 40 ปี ซึ่งมีภูมิสำเนาอยู่ทางภาคอีสาน ซึ่งผู้วิจัยได้รับการแนะนำให้รู้จักกับเธอผ่านทางรุ่นพี่ที่เป็นญาติกับนายจ้างของเธอ ภายหลังจากที่ได้พบ และพูดคุยกัน

ไปแล้วครั้งหนึ่ง เธอก็โทรมาบอกกับผู้วิจัยว่าคงไม่สะดวกที่จะให้สัมภาษณ์อีก เนื่องจากเธอมีปัญหาทั้งเรื่องส่วนตัว และกับ นายจ้าง

3. ผู้ให้ข้อมูลอีกคนหนึ่ง เธอทำงานเป็น "มามาซิง" ผู้ดูแลบาร์แห่งหนึ่งอยู่ที่พญา เคยผ่านการแต่งงานมีสามี มีลูก และมีแฟนเป็นหมามา แต่เนื่องจากเธอต้องทำงานในเวลากลางคืน และเป็นผู้วิจัยเองที่ไม่สามารถจะหาเวลาตามไปสัมภาษณ์ เธออย่างต้องเนื่องได้ จึงจำเป็นต้องตัดข้อมูลในส่วนของเธอออกไปอย่างน่าเสียดาย

เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลผ่านช่องทางที่หลากหลาย ทั้งการเดินทางไปพบกับผู้ให้ข้อมูลในจังหวัดที่ผู้ให้ข้อมูลอาศัยอยู่ เดินทางไปพบผู้ให้ข้อมูลตามสถานที่ต่าง ๆ ตามที่ผู้ให้ข้อมูลนัดหมาย หรือเดินทางไปส่งผู้ให้ข้อมูลที่บ้าน ส่งอีเมลล์คำถามไปให้ผู้ให้ข้อมูลตอบกลับ โทรศัพท์สัมภาษณ์เพิ่มเติม รวมถึงการติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของผู้ให้ข้อมูลบางคนผ่านทางเฟซบุ๊กเป็นระยะ ๆ (ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 คนมีผู้ใช้เฟซบุ๊กอยู่ 4 คน)

เช่นเดียวกับสถานที่ในการพูดคุยระหว่างผู้ให้ข้อมูลซึ่งก็มีหลากหลาย ตั้งแต่ที่บ้าน ที่ร้านค้าและในมหาวิทยาลัย ที่สถานศึกษาซึ่งผู้ให้ข้อมูลศึกษาอยู่ ที่โรงแรมซึ่งผู้ให้ข้อมูลมาพักระหว่างเดินทางมาสัมภาษณ์ที่กรุงเทพฯ หรือที่โรงแรมในจังหวัดที่ผู้วิจัยพักในระหว่างการเดินทางไปเก็บข้อมูล ที่สำนักงานขององค์กรพัฒนาเอกชนที่เพื่อนของผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้นำให้รู้จักกับผู้ให้ข้อมูลทำงานอยู่ ที่ศูนย์ฝึกอบรมที่ผู้วิจัย และผู้ให้ข้อมูลเดินทางไปอบรมด้วยกัน ที่วัดใกล้กับบ้านพักของผู้ให้ข้อมูล ที่สวนอุทยานแห่งชาติที่อยู่ในเขตอำเภอที่ผู้ให้ข้อมูลอาศัยอยู่ รวมทั้งในรถไฟ และรถยนต์ ระหว่างที่ผู้วิจัยเดินทางตามผู้ให้ข้อมูลกลับบ้าน นอกเหนือจากสถานที่พบปะพูดคุยเพื่อบันทึกข้อมูลข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังตามไปเยี่ยมบ้าน และสถานที่ทำงานของผู้ให้ข้อมูลหลักบางคน และได้พบ และสนทนากับผู้คนที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งผู้ปกครอง เพื่อน เจ้าของสถานบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้สัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 3 คนด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัย กับผู้ให้ข้อมูล

ในจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 คน 2 คน (หนึ่ง และเมย์) เป็นเพื่อนรุ่นน้องที่ผู้วิจัยมีโอกาสได้รู้จักจากการได้ร่วมทำกิจกรรมเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของผู้หญิง และสิทธิของหญิงรักหญิงด้วยกันมาก่อน ส่วนผู้ให้ข้อมูลหลักอีก 4 คนที่เหลือ (หวาน ปี ต้น และ เวิร์ด) มาจากการแนะนำของเพื่อนในแวดวงนักกิจกรรมที่ทำงานในประเด็นเรื่องเพศ เยาวชน ผู้หญิง พนักงานบริการ และเอชไอวี/เอดส์ ซึ่งทำงานอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ผู้ให้ข้อมูลหลักบางคนผู้วิจัยจำได้ว่าเคยเจอกันบ้างในงานประชุม สัมมนา แต่ไม่เคยพูดคุยกันมาก่อน หรือรู้จักชีวิตส่วนตัวของกันและกันสักเท่าไรนัก เช่นเดียวกับเพื่อนรุ่นน้องทั้ง 2 คนที่แม้จะรู้จักคุ้นเคยกัน แต่ก็ไม่ได้สนิทมากพอที่จะรับรู้เรื่องราวชีวิต และมุมมองความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศวิถีของแต่ละคนมากนัก การที่ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เคยผ่านกระบวนการพูดคุย หรือเรียนรู้เรื่องเพศจากแวดวงการทำกิจกรรมในประเด็นเรื่องเพศ เชชไอวี/เอดส์ และหญิงรักหญิง (สำหรับบางคน) มาบ้าง เป็นประเด็นที่ทำให้ผู้วิจัยมีความกังวลบ้างเล็กน้อยว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักอาจจะมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเพศแตกต่างจากผู้หญิงทั่วไปมาจากภูมิหลังทางสังคมคล้ายกัน อย่างไรก็ตามภายหลังการเก็บข้อมูลสิ้นสุดลง ผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักหลายคนจะผ่านประสบการณ์เรียนรู้ และ ทบทวนตัวเองในเรื่องเพศ จากการทำกิจกรรมมา หากแต่ละคนต่างก็มีประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไป อีกทั้งบาง

คนก็ยังคงมีตัวชีวิตในเรื่องเพศไม่แตกต่างไปจากกรอบแนวคิดเรื่องเพศของสังคมกระแสหลักเท่าไร อย่างไรก็ตามสำหรับบางคนแล้วก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าการได้มีโอกาสเข้ามาเรียนรู้ในเรื่องเพศภาวะ เพศวิถี สิทธิทางเพศ นั้นได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานเข้าใจ อัตลักษณ์ทางเพศ และเพศวิถีของตนเองเป็นอย่างมากด้วยเช่นกัน

การมีเพื่อนที่เป็นสื่อกลางคนเดียวกัน บวกกับการแสดงอัตลักษณ์ความเป็นหญิงรักหญิงของผู้วิจัยอย่างเปิดเผย และการไม่ใช้บรรทัดฐานทางเพศของสังคมบางอย่าง เช่นการให้คุณค่ากับรูปแบบความสัมพันธ์แบบผัวเดียวเมียเดียว หรือการมีเพศสัมพันธ์ที่ต้องเกิดขึ้นจากความรักเท่านั้น มาเป็นมาตรฐานในการตัดสินคุณค่า มีส่วนช่วยเป็นอย่างมากต่อการทำความเข้าใจ ค้นเคย และพัฒนาความสัมพันธ์ในฐานะเพื่อน พี่ น้อง กับผู้ให้ข้อมูลหลักในเวลาอันสั้น รวมถึงช่วยให้การพูดคุยในเรื่องที่ยาก ๆ หลายเรื่องดำเนินไปได้อย่างราบรื่น อย่างเช่น การมีอารมณ์ความรู้สึกทางเพศ พฤติกรรมทางเพศ หรือการแสดงบทบาทในการมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้มีโอกาสพูดคุยกับเพื่อนบางคนที่เป็นคนแนะนำให้ผู้วิจัยได้รู้จักผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมทั้งบุคคลรอบข้างที่รับรู้ถึงเพศวิถี และอัตลักษณ์ทางเพศของผู้ให้ข้อมูลหลักบางคนร่วมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้วิจัยมีโอกาสดำเนินการพูดคุยกับบุคคลที่เป็นคู่ของผู้ให้ข้อมูลหลักถึง 3 คน โดยที่ผู้ให้ข้อมูลหลักเองก็รับรู้ และบางครั้งก็ร่วมสนทนาไปพร้อม ๆ กันด้วย

ภายหลังการเก็บข้อมูลภาคสนามสิ้นสุดลงในเดือนมีนาคม ในช่วงระหว่างถอดเทปสัมภาษณ์ และรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยมีโอกาสร่วมการอบรมแกนนำกลุ่มหญิงรักหญิงครั้งหนึ่งที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโอกาสให้ได้พบกับเพื่อนนักกิจกรรมที่ทำงานด้านสิทธิของผู้หญิง และสิทธิในเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ของผู้หญิงหลายคน ซึ่งครั้งหนึ่งผู้วิจัยเคยคุยกับเพื่อนคนหนึ่งว่า ถ้ามีโอกาสได้มาเจอกัน เราน่าจะได้ตั้งวงสนทนากันเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศวิถีแบบรักสองเพศของผู้หญิงกันสักครั้ง เนื่องจากเพื่อน ๆ ในกลุ่มนี้ก็มีหลายคนที่มีมองว่าตนเองสามารถที่จะรักได้มากกว่าหนึ่ง หรือสองเพศ และก็ยังไม่มีใครชวนกันคุยในประเด็นนี้มาก่อน และนั่นก็เป็นที่มาของการจัดกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนมุมมองความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศวิถีแบบรักสองเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศแบบรักสองเพศในระหว่างกลุ่มนักกิจกรรมด้านสิทธิผู้หญิงด้วยกัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ตั้งคำถาม และดำเนินการสนทนา และได้นำเอาข้อมูลจากบันทึกการสนทนาในครั้งนั้นมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ด้วย

อย่างไรก็ตามด้วยระยะเวลาที่จำกัดในการวิจัย ผู้วิจัยไม่สามารถนำเอาเรื่องราวชีวิตจิตใจ มุมมองและประสบการณ์ความรัก ความสัมพันธ์ของผู้หญิงทุกคนที่ได้คุยด้วย มาถ่ายทอดในที่นี้ได้หมด จึงต้องใช้วิธีเล่าเรื่องหลากหลายแบบผสมกันไประหว่างการเล่าถึงประวัติชีวิต ที่เชื่อมโยงกับบริบททางสังคมวัฒนธรรม พื้นฐานครอบครัว ประสบการณ์ความรักความสัมพันธ์ ไปจนกระทั่งถึงมุมมองต่อความเป็นตัวตนของคนอย่างละเอียด กับการบอกเล่าเรื่องราวชีวิตเพียงบางส่วนของบางคน แต่จะใช้การดึงประเด็นที่น่าสนใจจากแง่มุมชีวิตออกมาวิเคราะห์มากกว่าจะลงลึกในประสบการณ์ความเหมือนของชีวิต ไป

เรื่องเล่าของผู้หญิง

ตารางที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ชื่อ	อายุ	ภูมิลำเนา	ที่อยู่ปัจจุบัน	การศึกษา	อาชีพ	ชาติพันธุ์ / ศาสนา
หวาน*	17	ชนบทภาคเหนือตอนบน	ชนบทภาคเหนือตอนบน	กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 5)	นักเรียน	ไทลื้อ พุทธ
บี	19	ชนบทภาคเหนือตอนบน	เชียงใหม่	กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา ชั้นปีที่ 1	นักศึกษา	กะเหรี่ยงคริสต์
หนึ่ง	35	เชียงใหม่ ในเมือง	ภาคใต้ ตอนล่าง	กำลังศึกษาในระดับปริญญาเอก	อาจารย์	จีนแคะและไทลื้อพุทธ
ตัน	25	ขอนแก่น ในเมือง	ภาคกลาง จังหวัดติดทะเล	มัธยมศึกษาปีที่ 3	พนักงานบริการ	พุทธ ความเชื่อเรื่องดวง
เบิร์ต*	27	พัทลุง	พัทลุง	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	กริดยาง อาสาสมัครศูนย์องคร่วม	พุทธ
เมย์	37	กรุงเทพ	เชียงใหม่	ปริญญาตรี	เอ็นจีโออิสระ	พุทธ

หมายเหตุ : * หวาน และเบิร์ต เป็นเยาวชนหญิง และผู้หญิงที่อยู่ร่วมกับเอชไอวี โดยหวานเป็นเด็กที่เกิดมาพร้อมกับเอชไอวีอยู่ในร่างกาย ขณะที่เบิร์ต รับเชื้อจากอดีตสามีที่เสียชีวิตไปแล้ว

ตารางที่ 2 : ข้อมูลพื้นฐานของคู่

ชื่อ	อายุ	ภูมิลำเนา	ที่อยู่ปัจจุบัน	การศึกษา	อาชีพ	ศาสนา
บิว (คู่ของเบิร์ต)	20	พัทลุง	พัทลุง	จบชั้นม.6 จากศก.	กริดยาง	พุทธ
กั้ง (คู่ของหนึ่ง)	26	กรุงเทพ	ในเมืองภาคใต้ตอนล่าง	ปริญญาตรี	เจ้าของกิจการร้านกาแฟ	พุทธ
น้ำ (คู่ของตัน)	33	เลย	ในเมือง ภาคกลาง จังหวัดติดทะเล	ไม่ระบุ	พนักงานบริการ	พุทธ

1.เรื่องเล่าของหวาน : วัยรุ่นที่อยู่ร่วมกับเอชไอวี ที่รักทอม

พื้นฐานครอบครัว

หวาน เป็นเด็กสาววัย 17 ปี ที่มีรูปร่างผอมบาง ผิวขาว ตัวเล็ก คาโต ไว้ผมทรงหน้าม้าปรกหน้า ด้านหลังยาวเลยไหล่ สวมเสื้อผ้าแบบผู้หญิงทำงานซึ่งดูเป็นผู้ใหญ่กว่าวัย ทำทางมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกมากกว่าเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกัน ผู้วิจัยรู้จักกับหวานผ่านการแนะนำของเพื่อนแกนนำผู้หญิงที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีในพื้นที่ ซึ่งเมื่อได้พบกันผู้วิจัยก็จำได้ว่าเคยพบกับหวาน 2-3 ครั้งในงานสัมมนาประเด็นเกี่ยวกับเรื่องเอชไอวี/เอดส์ที่กรุงเทพฯ แต่ไม่เคยมีโอกาสดูคุยกับหวานมาก่อน ปัจจุบันหวานกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประจำอำเภอที่บ้านเกิดในจังหวัดทางภาคเหนือแห่งหนึ่ง

หวานเป็นลูกคนเดียว ที่พ่อแม่เสียชีวิตจากเอชไอวีตั้งแต่หวานอายุไม่ถึง 3 ขวบ และหวานก็เป็นเยาวชนที่เกิดมาพร้อมกับเอชไอวีในร่างกาย ปัจจุบันหวานอาศัยอยู่กับพี่สาวของพ่อ (ซึ่งหวานเรียกว่า “ยาย”) 2 คน ในหมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่งทางภาคเหนือที่ติดกับชายแดนไทย-ลาว ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่รวมทั้งครอบครัวของหวานด้วย มีเชื้อสายไทลื้อ “ยาย”ของหวานมีลูก 3 คน เสียชีวิตไปหนึ่งคน ลูกชายคนโตของ“ยาย”ทำงานเป็นพ่อครัวอยู่ที่ร้านอาหารในต่างประเทศ ส่วนลูกสาวแต่งงานมีครอบครัวไปอยู่กับสามีที่จังหวัดอื่น หวานบอกว่าตั้งแต่โตมาจำความได้ก็อยู่กับ“ยาย” และครอบครัวญาติพี่น้องทางพม่าตลอด ส่วนญาติพี่น้องทางแม่ซึ่งก็เป็นคนในอำเภอเดียวกัน หวานบอกว่า แทบจะไม่ได้ติดต่อกัน เพราะ“ยาย”เคยบอกว่าเขารังเกียจที่หวานมีเอชไอวี แต่หวานก็ไม่รู้ว่าจริงหรือเปล่า หมู่บ้านที่หวานอยู่เป็นหมู่บ้านในอำเภอเล็ก ๆ ที่ไม่มีโรงพยาบาลประจำอำเภอ ทำให้หวานต้องไปรับยาที่อีกโรงพยาบาลประจำอำเภออีกอำเภอหนึ่งที่เป็นอำเภอใหญ่กว่าซึ่งอยู่ติดกัน ซึ่งใช้เวลาเดินทางประมาณครึ่งชั่วโมง โดยส่วนใหญ่แล้วหวานมักจะเดินทางไปมา อยู่ระหว่าง 2 อำเภออยู่เป็นประจำ และมีเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันมากมายอยู่ในทั้ง 2 อำเภอ

“ยาย”ของหวานมีอาชีพรับจ้างทำขนมจีนอยู่ที่โรงงานทำขนมจีนเล็ก ๆ ของพี่สาว“ยาย” มีรายได้วันละ 200 บาท พร้อมกับรายได้ส่วนหนึ่งที่ลูกชายคนโตส่งมาให้ ตอนกลางวันที่บ้านของหวานจะไม่มีใครอยู่ เพราะหวานจะไปโรงเรียน ส่วน“ยาย”ก็ไปทำงานที่โรงงานทำขนมจีน จะกลับมาเจอกันก็เฉพาะในคอนเฮ็น “ยาย”ของหวานเป็นคนขยันขันแข็ง นอกจากทำงานที่โรงงานแล้ว ถ้ามีเวลา“ยาย”ก็จะไปขายของบ้าง ปั่นหมบบ้าง ไม่ค่อยมีเวลาให้กับหวานสักเท่าไร แต่“ยาย” ก็ยังเคยไปร่วมกิจกรรมเข้าค่ายกับหวานที่องค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งทำงานกับเยาวชนที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีจัดอยู่หลายครั้ง

หวานเล่าว่าตนเองเริ่มทำกิจกรรมกลุ่มเยาวชนที่อยู่ร่วมกับเอชไอวี มาตั้งแต่ ป.6 จากการชักชวนของพี่ ๆ ที่ไปรับยาที่โรงพยาบาลด้วยกัน การได้ทำกิจกรรมทำให้หวานมีโอกาสได้เดินทางไปยังที่ต่าง ๆ พบเพื่อนใหม่ ๆ มากมาย และมีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกมากขึ้น เฉลี่ยแล้วใน 1 เทอมหวานมักจะไปเข้าร่วมกิจกรรมไม่ต่ำกว่า 4-5 ครั้ง

บรรทัดฐาน อุดลัคนิยม และค่านิยมเรื่องเพศในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น

หวานบอกว่าในภาษาไทลื้อ ไม่มีคำเรียกคนที่ไม่เป็นผู้หญิง ผู้ชายโดยเฉพาะ แต่เมื่อผู้วิจัยถามว่า แล้วหวานเคยได้ยินคำว่า “ปู้” ไหม หวานก็ตอบทันทีว่า เคยได้ยิน สำหรับหวาน “ปู้” หมายถึง

“ผู้หญิงหัว ๆ ที่ไม่ตรงกับเป็นทอมนะค่ะ คือทำนิสัยแบบผู้ชายแต่ไม่ใช่ทอม อย่างเช่น ชอบปีนปายคันไม้ ชมมวย ไม่ชอบแต่งตัวเป็นผู้หญิง เขาเรียกว่า “ เปนปู้” อื่นะ แต่ตอนนี้เขาคงจะคิดว่า ผู้หญิงที่เป็น “ปู้” นะ เป็นทอม”

ในสังฆมณูบ้านที่หวานอยู่ หวานบอกว่าคนที่เป็น “ปู้” ส่วนใหญ่จะเป็นวัยรุ่น นอกจากคำว่า “ปู้” แล้ว บางครั้งชาวบ้านซึ่งอายุไม่มากเท่าไร เขาก็อาจจะเรียกคนที่มีบุคลิกแบบ “ปู้” ว่า “สาวหล่อ” แต่ล้อเหยียดกับผู้ชายที่เป็นผู้หญิงหรือ “กะเทย” แล้ว หวานบอกว่า “กะเทย” มีเยอะกว่า “ปู้” มาก เมื่อถามว่า แล้วมีผู้หญิงที่ใช้ชีวิตอยู่เป็นคู่ด้วยกันไหม หวานตอบว่า ที่หวานเห็นมีประมาณ 1-2 คู่ ที่อยู่ด้วยกันเป็นแฟนกัน โดยคนหนึ่งจะมีลักษณะเป็น “ปู้” ส่วนอีกคนหนึ่งเป็น “ผู้หญิง” และมักจะเป็นคนรุ่นเดียวกับแม่ของหวาน ไม่มีที่แกกว่านั้น

ในมุมมองของหวานชาวบ้านส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับเรื่องคนที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแบบ “กะเทย” และ “ปู้” แต่มักจะไม่แสดงออกตรง ๆ จะใช้วิธีนินทาลับหลังมากกว่า เว้นแต่ในกรณีที่เป็นวัยรุ่น ก็อาจจะใช้คำพูดว่าตรง ๆ เช่นว่าเด็กวัยรุ่นที่เป็น “กะเทย” ว่า “สลิดนิก” แต่จะไม่ใช้คำ ๆ นี้กับวัยรุ่นที่ดูเป็น “ปู้” หรือเป็น “ทอม”

ผู้วิจัย : แล้ววัยรุ่นที่เป็นทอมจะโดนว่าเหมือนกันไหม

หวาน : บางคนที่ถูกไม่ออก เขาก็จะไม่ว่า

ผู้วิจัย : แล้วคนที่ดูเป็นผู้ชายมากเลยละ

หวาน : เขาก็จะสงสัยว่าเป็นผู้หญิง หรือเป็นผู้ชาย

ผู้วิจัย : แล้วเขาจะว่าไหม

หวาน : เขาก็จะไม่ว่าต่อหน้า แต่จะว่าลับหลังว่ามัน “ชิต” ว่า น้าเกลียด

ผู้วิจัย : ชิต นี่จะแปลว่าอะไร

หวาน : (ตอบเป็นภาษาเหนือ) มันผิดอื้ออ๋อ มันคัดฟ้าคัดดิน

ตอนที่คุยกันเรื่องนี้ครั้งแรก หวานไม่ได้ใส่ใจกับคำว่า “ชิต” หรือคำว่า “ปู้” มากนัก หวานมักจะใช้คำพูดว่าชาวบ้านจะพูดถึงคนที่เป็น “ปู้” หรือ เป็น “ทอม” ว่า “ให้เป็นผู้หญิง แล้วไม่เป็น ให้ชอบผู้ชายก็ไม่ใช่” ในสังคมที่หวานอยู่การคบกับทอม หรือคบกับผู้ชายไม่ได้แตกต่างกันในสายตาของคนในวัยรุ่นราวคราวเดียวกันกับหวาน แต่ถ้าเป็นรุ่นผู้ใหญ่การมีแฟนเป็นเพศเดียวกันจะถูกมองด้วยสายตาอีกแบบหนึ่งว่า “มันไม่ควร มันผิดเพศ ผิดประเพณี” จากการพูดคุยกับเพื่อนสนิทของหวานผู้หญิง 2 คน ที่มีแฟนเป็นผู้ชาย ทั้งสองคนบอกว่าพอกับแม่ไม่ชอบทอม โดยคนหนึ่งกล่าวว่า แต่พูดลงท้ายคำเล่น ๆ ว่า “ครับ” ก็ยังไม่ได้ ขณะที่อีกคนหนึ่งบอกว่า “พอบอกว่าเกิดมาเพศไหน ก็ต้องเป็นเพศนั้น” ทั้งสองคนบอกว่าตนเองไม่ได้รังเกียจเพื่อนที่เป็นทอม แต่ “ไม่นิยมเป็นแฟนด้วย” และเล่าถึงกรณีที่มีเพื่อนเป็นทอม ถูกที่บ้านบังคับให้แต่งตัวเป็นผู้หญิง อย่างไรก็ตามหากจะเปรียบเทียบระหว่าง การคบกันของผู้หญิงกับผู้หญิง (หรือผู้หญิงกับทอม) และการคบกันของผู้ชายกับผู้ชาย แล้ว สังคมในหมู่บ้านดูจะยอมรับการคบกันของผู้หญิงมากกว่า เพราะแม้แต่เพื่อนของหวานที่ผู้วิจัยได้

คุยด้วย ก็ยังบอกว่า เธอเองยอมรับความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิงมากกว่า ความสัมพันธ์แบบชายรักชาย เพราะ “ผู้ชายกับผู้ชายหนูนาน่าเกลียดยิ่งก็ไม่ว่า” แต่ผู้หญิงกับผู้หญิง บางทีมองเหมือนเพื่อนกันมากกว่า” สิ่งที่เป็นของหวานพูด ตรงกับที่ผู้วิจัยได้คุยกับเพื่อนในกลุ่มแกนนำผู้หญิงที่อยู่ร่วมกับเอชไอวี ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่น และทำงานความคิดเรื่องเพศกับคนในชุมชนว่า ในวันธรรมดาเหลือ จะให้ความสำคัญกับผู้ชายมาก การที่ผู้ชายชอบผู้ชาย หรือมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน เป็นเรื่องที่สังคมรังเกียจ และไม่ยอมรับมากกว่า การมีความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิง

สำหรับที่บ้านหวาน แม้ “ยาย” จะเลี้ยงหวานมาอย่างค่อนข้างที่จะให้อิสระ และสอนให้หวานรู้จักดูแลรับผิดชอบตัวเอง และเป็นลูกปกครองที่ในสายตาของเพื่อน ๆ หวานมองว่า เข้าใจวัยรุ่น มากกว่าพ่อแม่ของเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกัน แต่ “ยาย” ก็แสดงออกให้หวานรับรู้ได้ว่า ยายไม่ชอบที่หวานมีแฟนเป็นทอม ทำให้หวานไม่กล้าที่จะพาแฟนไปบ้านทำไร่น้ำ และต้องคอยแอบพบกับแฟนโดยไม่ให้ “ยาย” รู้ โดยหวานเปรียบเทียบกับว่าสมัยที่หวานเคยคบกับแฟนเป็นผู้ชายซึ่งเป็นวัยรุ่นที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีเหมือนกัน และพาไปที่บ้าน “ยาย” ก็ดูเหมือนจะรับรู้ในความสัมพันธ์นั้น แต่ก็ไม่ “ยาย” ไม่เคยมีปฏิกิริยาอะไร ทั้งยังเคยถามถึงแฟนผู้ชายคนนั้นของหวานด้วย

ความรัก ความสัมพันธ์ และอารมณ์ความรู้สึก

ในวัย 17 ปีของหวาน หวานผ่านประสบการณ์การมีแฟนทั้งผู้ชาย และทอมมาแล้ว 4 คน ไม่นับรวมคนที่ “คุยโทรศัพท์” ด้วยเลย ๆ อีกมากมายนับไม่ถ้วน ความแสบเป็นเด็กที่กล้าพูด กล้าแสดงออก และเป็นนักกิจกรรม ทำให้หวานมีโอกาสได้พบเพื่อนใหม่ ๆ ทุกเพศทุกวัยอยู่ตลอดเวลา ในเพศคู่ของหวานมีเพื่อนรวมกันถึง 3 พันกว่าคน ผู้วิจัยถามหวานว่า ทำไมมีแฟนแล้ว ก็ยังต้องแอบคุยกับคนอื่น ๆ อีก หวานบอกว่า

หวาน : คุยกับคนเดิม ๆ พูดเรื่องเดิม ๆ ก็พากันทะเลาะกัน ถ้ามีอีกคนที่คุยด้วยแล้วสบายใจ ก็จะได้ระบายให้เขาฟัง ก็คุยกันแบบเพื่อน แต่คนรอบข้างอาจจะคิดว่า เรามีแฟนอยู่แล้วไปคุยกับคนอื่นเป็นกิ๊กกัน แต่ในความคิดของเราไม่ใช่ เป็นแค่คนคุยด้วย

หวานอธิบายว่า ไม่ใช่วัยรุ่นทุกคนที่คุยกับคนหลาย ๆ คนในเวลาเดียวกัน บางคนก็มีแฟนคนเดียวตลอด ส่วนใหญ่ถ้าคบกันแรก ๆ ก็มักจะคุยกับคน ๆ เดียว แต่ถ้านาน ๆ ไป (2-3 เดือน) ก็อาจจะมีคนทั้ง 2 คนที่ 3 แล้วแต่บางคนก็ทำให้เบื่อ หวานบอกว่าที่เบื่อเพราะเขาไม่เข้าใจนิสัยของหวาน ทนรับนิสัยของหวานที่เป็นคนขี้ทิ้ง ชอบเข้าซี้ชวนใจไม่ได้

ในเรื่องของความสัมพันธ์แบบแฟน หวานคบกับ “ทิม” แฟนคนแรกตอนอายุ 13 ปี เป็นเพื่อนเยาวชนชายที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีเหมือนกัน เจอกันในค่ายอบรมเยาวชนที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีของโรงพยาบาลที่หวานไปรับยา ทิมอายุแก่กว่าหวานปีหนึ่ง เป็นคนจังหวัดเดียวกันกับหวาน แต่อยู่ต่างอำเภอ หวานกับทิมคบกัน คุยกันผ่านทางโทรศัพท์ และเจอกันที่ค่ายอบรมนาน ๆ ครั้ง หวานบอกว่า เป็นแฟนกันอยู่ประมาณ 7-8 เดือน ก็เลิกกัน สาเหตุเพราะ ทิมติดเกมส์ ไม่สนใจโทรมาหาหวาน หวานเลิกรับ และบอกเลิก

หลังจากเลิกกับ “ทิม” ไม่นาน หวานก็คุยเรื่อย ๆ กับทุกคนที่เข้ามา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นทอม แต่ก็ยังไม่ได้คบกับใคร จนมาเจอกับ “เอ” แฟนคนที่สองของหวาน โดยการชักนำของ “นา” เพื่อนผู้หญิงที่รับยาอยู่ที่โรงพยาบาลเดียวกัน “เอ” ซึ่ง

เป็นหอม บอกกับ “นา” ซึ่งเป็นเพื่อนของทั้งเอ และหวานว่า ให้ช่วยติดต่อหาสาวให้หน่อย นารู้ว่าหวานชอบหอม ก็เลยเอาเบอร์ของหวานไปให้เอ จากนั้นหวานกับเอก็พัฒนาความสัมพันธ์เป็นแฟนกัน เริ่มจากคุยกันทางโทรศัพท์ แล้วก็มารับหวานที่โรงเรียน หลังเลิกเรียน (บ้านของ“เอ” อยู่อำเภอเดียวกับโรงพยาบาลที่หวานไปรับยา) หวานคบกับเอได้ประมาณ 2-3 อาทิตย์ เอก็ไปทำงานที่กรุงเทพประมาณเดือนหนึ่ง หลังจากเอกลับมาก็คบกันได้อีกแค่ 2-3 อาทิตย์ หวานก็บอกเลิกกับ“เอ” เพราะ “เอ” เจ้าชู้ และติดเกมส์

ถัดจาก “เอ” หวานกลับมามีแฟนเป็นผู้ชายอีกครั้ง ตอนอยู่ชั้น. 4 แฟนคนที่ 3 ของหวานชื่อ “บอย” เป็นเยาวชนที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีที่รับยาที่โรงพยาบาลเดียวกันกับหวาน โดยทั้งคู่พบกันจากการมาเข้าค่ายอบรมเยาวชนที่อยู่ร่วมกับเอชไอวี ซึ่งในการคบกันของหวานกับบอยนั้น มีผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายรับรู้ความสัมพันธ์ด้วย

แต่ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ของหวานกับบอยจะดูไปได้ดี เพราะต่างก็มีความเข้าใจในการเป็นวัยรุ่นที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีเหมือนกัน และได้รับการยอมรับจากทางบ้าน แต่หลังจากเป็นแฟนกันได้ไม่กี่เดือน บอยก็บอกเลิกกับหวาน โดยหวานบอกว่า บอยน่าจะมีคนใหม่ ตอนที่บอยบอกเลิกกับหวาน ๆ บอกว่าหวานรู้สึกเสียใจมาก ซึ่งจากการพูดคุยกับหวานถึงการเลิกกับแฟนแต่ละคน หวานไม่เคยพูดว่าเลิกกับใครแล้วเสียใจเหมือนกับเลิกกับบอยมาก่อน

“ซี” คือแฟนคนที่ต่อมาของหวานต่อจากบอย ที่หวานบอกว่า เป็นเพื่อนของเพื่อนที่เคยคุยกันมานานก่อนจะเป็นแฟนกัน ซีอยู่อำเภอเดียวกันกับบอย และเอ อายุมากกว่าหวาน 1 ปี ดูหวานจะคลั่งวังกับความสัมพันธ์กับซีค่อนข้างมาก เพราะซีไม่ได้เป็นหอมจริง ๆ ในสายตาของหวาน แบบที่หวานชอบ หวานบอกกับผู้วิจัยว่าซีเป็น..

“หอมที่ไม่ใช่หอม...หอมเกย์อะไรพวกนี้...คือเขาชอบหญิงก็ได้ชอบชายก็ได้”

หวานเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า ซีถูกพ่อแม่บังคับให้แต่งงานเป็นผู้หญิง ทั้งที่ซีไม่ชอบ พ่อแม่บังคับให้ซีใส่กางเกงขาสั้น ใส่เสื้อยทรง แต่ซีอยากใส่เสื้อเดรสรัดหน้าอกแบบที่หอมทั่วไปใส่มากกว่า นอกจากนั้นแม่ของซียังโทรมาขอให้หวานเลิกกับซีอีก แม้ว่า ซีจะบอกว่าซีอยากเป็นหอมจริง ๆ และไม่ยอมเลิกกับหวาน แต่ซีก็ขัดแย้งไม่ได้

หวานให้เหตุผลว่า หวานบอกเลิกกับซี เพราะที่บ้านของซีไม่ยอมรับ โดยหวานบอกกับซีว่า ถ้าที่บ้านไม่ยอมรับ ก็ไม่เป็นไร ก็คุยกันแบบที่แบบน้องไปก็ได้ แต่ซีไม่ยอม บังเอิญว่าช่วงนั้นบอยพยายามจะมาขอคืนดีกับหวาน ๆ ก็เลยบอกซีไปว่าหวานมีคนใหม่ จึงเลิกกับซีได้ แต่หวานก็กลับมากับบอยได้เพียงแค่เดือนเดียวก็เลิกกันอีกครั้ง เพราะบอยมีคนใหม่อีก

ในระหว่างที่หวานไม่มีใคร หวานก็จะคุยกับทั้งหอม และผู้ชายไปเรื่อย ๆ แต่ไม่ได้ตกลงว่าจะเป็นแฟนกับใคร หวานบอกว่า “ใครโทรมาจีบ เราก็คุยด้วย” จนกระทั่งหวานมาเจอกับ “กูก” แฟนที่เป็น “หอม” คนปัจจุบันที่คบกันมาประมาณ 8 เดือน โดนจับได้เบอร์ของหวานมาจากเพื่อนผู้ชายของหวานคนหนึ่ง แล้วก็โทรมาจีบ กูกเป็นหอมที่อยู่ในอำเภอเดียวกับ เอ บอย และซี และเคยเห็นหวานนั่งซ้อนท้ายมอเตอร์ไซด์เอบอย ๆ ก็รู้ว่าหวานเป็น “ดี” และรู้ว่าหวานเคยเป็นแฟนเก่าของบอยที่อยู่บ้านเดียวกับกูกด้วย เพราะกูกก็รู้จักกับบอย เพราะบอยเคยเป็นแฟนกับน้องสาวกูกมาก่อนที่จะมาเป็นแฟนกับหวาน

ทุกวันนี้ความสามารถค่าเงินความสัมพันธ์กับถูกได้อย่างเปิดเผยในพื้นที่อำเภอที่ถูกอยู่ โดยพ่อแม่ของถูก เพื่อนสนิทของหวานทั้งที่โรงเรียน และที่ทำงานกิจกรรม รวมทั้งหมอและพยาบาลที่โรงพยาบาลซึ่งหวานไปรับยาต่างก็รับรู้ว่ายหวานกับถูกเป็นแฟนกัน แต่หวานก็ยังคงต้องปิดเรื่องนี้เป็นความลับไม่ให้ยารู้ และพยายามไม่พาถูกไปเที่ยวอำเภอของหวาน ซึ่งใคร ๆ ต่างก็รู้จักหวาน และยายของหวาน เพราะยายไม่ชอบให้หวานคบกับหอม นอกจากนั้นการที่ถูกเคยมีประวัติถูกคุมประพฤติด้วยเรื่องการเสพยามาก่อน ก็ทำให้ยายยังไม่สบายใจมากขั้นอีกด้วย เพราะเป็นห่วงหวาน ขณะที่หวานบอกกับผู้วิจัยว่าหลังจากที่มาคบกับหวานแล้ว ถูกซึ่งเคยเป็นเด็กเกเรมากก็เลิกพฤติกรรมในทางที่ไม่ดีทุกอย่าง เพราะหวานยื่นคำขาดให้เลิกและก็จะจะเป็นเหตุผลนี้ด้วยก็ได้ที่ทำให้พ่อแม่ของถูกชอบหวาน

“เมื่อก่อนเราเข้าบ้าน “ไต่ป้อชายนัก” กันหล้า สิบบุหรี หนะ คือ คิดเพื่อนผู้ชาย ไม่มีดั่งค์ เพื่อนชวนไปกินเหล้าที่ไหนก็ไป เพื่อนเลี้ยง ไปนอนบ้านเพื่อน ตอนนั้นมันเคยโดนตรวจเจออีมั้ง ก็โดนจับมาครั้งหนึ่ง ทอมมาเป็นแฟนกับหนู ๆ บอกให้มันเลิกทุกอย่าง มันก็เลิก ตอนเป็นแฟนใหม่ ๆ หนูบังคับให้มันไปบำบัดด้วย หลังบำบัดมา ก็เลิกการใช้อยาหมดเลย”

เกือบทุกครั้งที่ยหวานมาค้างกับจูบในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ หวานจะต้องอ้างกับยายว่า หวานไปทำกิจกรรมที่ต่างอำเภอ 2-3 วัน หวานไม่สบายใจนักที่ต้องทำอย่างนี้ แต่ถ้าไม่ทำ ก็จะไม่สามารถจะได้ใช้เวลากับถูกได้ ครั้งสุดท้ายที่ผู้วิจัยได้เจอกับหวานช่วงเดือนมีนาคม หวานบอกกับผู้วิจัยว่า ถูกเพิ่งจะตามเพื่อนรุ่นพี่ที่เป็นหอมในหมู่บ้านลงมาทำงานโรงงานอยู่แถวปทุมธานี และไม่รู้ว่าจะกลับไปบ้านเมื่อไร ความสัมพันธ์ระหว่างหวานกับถูกก็เลิกละห่าง ๆ กัน และมักจะทะเลาะกันทางโทรศัพท์บ่อย ๆ เพราะต่างคนต่างก็หึงกัน เพราะรู้ว่าอีกคนก็คุยกับคนอื่นด้วย

เพศภาวะ เพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ และเอชไอวี/เอดส์

เมื่อถามถึงความรู้สึกในการที่เคยมีประสบการณ์มีแฟนมาแล้วทั้งสองเพศ หวานเล่าว่า ก่อนหน้าที่หวานจะคบกับหอมแฟนผู้ชายคนแรก หวานก็เคยมีแฟนมาก่อน แต่ไม่ได้คิดจะชอบ เพราะตอนนั้นยังคิดว่ามัน “คืด” อยู่ แต่หลังจากที่ได้มาเรียนรู้เรื่องเพศจากการมีโอกาสได้เข้าร่วมการอบรมเรื่อย ๆ หวานก็เลยเปลี่ยนความคิด และเมื่อมีแฟนเป็นหอมคนแรก คือ เอ เอก็ทำให้หวานรู้สึกประทับใจ เพราะเอเคยออกเทคแคร์ดูแล และเข้าใจหวาน หลังจากนั้นหวานก็เลยชอบหอม คุยกับหอมมาเรื่อย ๆ โดยในระหว่างที่คบกับแฟนที่เป็นหอม หวานจะไม่คุยกับผู้ชาย และไม่มองผู้ชายเลย หวานบอกว่า แฟนที่เป็นหอมของหวานทุกคน ไม่ชอบผู้หญิงที่มีเคยคบกับผู้ชายมาก่อน และจะไม่ชอบมากถ้ารู้ว่าหลังจากเลิกกับหอมก็ไปคบกับผู้ชาย แฟนที่เป็นหอมทุกคนของหวาน จะคอยผสมั่น และพูดแทนตัวเองว่า “ผม” และใช้คำลงท้ายว่า “ครับ” สำหรับหวาน เวลาที่หวานคบกับหอม หวานก็จะเป็น “ดี” ถ้าไม่ได้คบกับหอม หวานก็จะเป็น “ผู้หญิง”

หวานบอกว่าตนเองไม่ได้รู้สึกไม่ดีกับคำว่า “ดี” และคนส่วนใหญ่ก็มักจะมองว่าหวานเป็น “ดี” แต่หวานรู้สึกว่า ตัวเอง ชอบหอมกับชอบผู้ชายได้เท่า ๆ กัน เพียงแต่ไม่สามารถจะบอกกับแฟนที่เป็นหอมได้ เพราะรู้สึกว่ายแฟนไม่ชอบ

หวานบอกว่า เพื่อนในห้อยบางคนก็เห็นหวานมีแฟนเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาเรียกหวานว่าเป็น “โບ” ซึ่งหวานก็ไม่ค่อยเข้าใจความหมายสักเท่าไร และไม่รู้คำว่า โບ นี้มีที่มาอย่างไร รู้แต่ว่า ที่เพื่อนเรียกแบบนั้น เพราะว่าหวานคบได้ทั้งสองเพศผู้ชาย และผู้หญิง และเมื่อถามว่าแล้วหวานชอบคำ ๆ นี้ไหม หวานก็ตอบอย่างลังเล ไม่แน่ใจว่า

“บางทีก็คิดว่าใช่ บางทีก็คิดว่าไม่...ถ้าหนูไปเจอผู้ชายที่หนูชอบ หนูก็...ถ้าไปเจอหอมด้วยที่หนูชอบ ที่ดูดี ก็คิดว่า เออ...ตัวเองน่าจะเป็นโบ โอะอะไรพวกนี้”

เมื่อผู้วิจัยถามว่า การชอบได้ทั้งสองเพศทำให้รู้สึกตัวเองไม่เป็นพวกเดียวกับใครสักกลุ่มไหม หวานตอบว่า ตนเองกลัวสิ่งที่เข้าได้ทั้งสองกลุ่ม ตีความเป็นตัวอย่างเดียว หรือเป็นผู้หญิงที่ชอบผู้ชายอย่างเดียวเสียอีก และยังเล่าให้ฟังอีกด้วยว่า ในอำเภอกันที่อยู่กับกลุ่มผู้หญิง 3-4 คนที่ชอบได้ทั้งสองเพศเหมือนหวานอยู่เหมือนกัน เวลาเจอกัน ก็จะจับกลุ่มคุยกันว่า ถ้ามีหอม กับผู้ชายเดินมา จะให้คะแนนคนที่เป็นหอมมากกว่า แต่ถ้าเจอผู้ชายหน้าตาดี ตรงสเปค จริง ๆ ก็อาจจะชอบผู้ชายได้

สำหรับความรู้สึกเวลาที่คบกับแฟนแต่ละเพศ หวานบอกว่า

“ถ้าไปกับหอม เราจะใช้ชีวิตคล้าย ๆ กับผู้หญิง จะเข้าใจกัน จะพูดกันได้มากกว่าผู้ชาย เวลาไปกับเพื่อนผู้ชาย แฟนผู้ชายจะรู้สึกเกร็ง ๆ บางครั้งเขาก็พาไปเจอเพื่อนผู้ชาย เราจะรู้สึกอึดอัด ไม่ค่อยกล้าพูดเรื่องผู้หญิงเท่าไร คือเราไม่รู้จะอะไรมากเกี่ยวกับเรื่องผู้ชาย หอมเข้าใจความเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย”

“แต่ผู้ชาย บางทีอาจจะดูเราได้ เรื่องกายอมรับ การเข้าใจในความเป็นตัวเรา”

ผู้ชายที่หวานพูดถึง หวานหมายถึง การยอมรับและความเข้าใจในเรื่องการเป็นคนที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีเหมือนกัน เพราะ แฟนเก่าซึ่งเป็นเยาวชนที่อยู่ร่วมกับเอชไอวี โดยหวานบอกว่า เคยเจอสถานการณ์หวานตัดสินใจได้ยากมาก คือช่วงที่หวานคบกับเอ และมาเจอบอย สุดท้ายหวานก็ตัดสินใจคบกับบอย เพราะ

“เขาเป็นผู้ชาย มีคนยอมรับด้วย แล้วเขาก็เข้าใจความรู้สึกของหนู เพราะเขาก็กินยาเหมือนกัน ตอนนั้นรักเท่ากัน ตอนนั้นหนูอาจจะเชื่อเพื่อนด้วย เพื่อนบอกว่า ถ้าเป็นผู้ชาย ก็สามารถคบกันได้ แต่งงานกันได้ แต่ถ้าเป็นผู้หญิง ก็อาจจะอยู่กันไม่ได้ไม่นาน”

ในจำนวนแฟนทั้ง 4 คนที่หวานคบด้วย หวานเลือกที่จะมีเพศสัมพันธ์กับแฟนที่เป็นหอมเท่านั้น โดยหวานให้เหตุผลว่า มีเช็กลูกกับหอม ไม่ใช่เรื่องเสียหาย ไม่เหมือนมีเช็กลูกกับผู้ชาย แม้ว่าหวานจะเคยถูกแฟนผู้ชายขอมิเพศสัมพันธ์ด้วย แต่หวานก็ปฏิเสธไป โดยบอกว่า ตนเองยังไม่พร้อม เพราะหวานกลัวท้อง เมื่อผู้วิจัยถามว่า การเลือกที่จะมีเพศสัมพันธ์กับแฟนเพศไหนเกี่ยวกับประเด็นเรื่องการเป็นผู้ที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีด้วยหรือไม่ หวานตอบว่า

“ก็อาจจะเกี่ยวด้วย เพราะตัวเราเองก็รู้ว่าเราเป็นอะไรอยู่ ถ้าเราไปคบกับผู้ชาย แล้วผู้ชายคนนั้นเขาไม่มีเอชไอวี หนูก็จะกังวลว่า ถ้าเขารู้ว่าเรามีเชื้อ แล้วเราไปมีเพศสัมพันธ์กับเขา แล้วเขาจะคิดใหม่ว่า เขาจะคิดเชื่อจากเรา ก็รู้สึกผิดค่ะ เพราะเรารู้ว่าการมีเพศสัมพันธ์มันติดต่อกันง่าย”

หวานมองว่าเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น เป็นเรื่องธรรมดา และสำหรับหวานนอกจากจะรู้สึกว่าการมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิง หรือหอมจะเสี่ยงต่อการถ่ายทอด และรับเอชไอวีน้อยกว่าการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายแล้ว การมีแฟนเป็นผู้หญิงยังมีผลต่อการตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์ได้ง่าย และเร็วขึ้นด้วย

“คือมันเป็นเพศเดียวกัน ก็ทำให้เรารู้สึกว่า มีเช็กส์เร็วได้ สามารถพูดคุยกันได้ ไม่อาย แต่ถ้าสำหรับผู้ชาย มันเหมือนจะเกร็ง ๆ”

เพศสัมพันธ์ครั้งแรกของหวาน เกิดขึ้นตอนที่หวานอายุ 15 ปี กับเอ ซึ่งเป็นแฟนทอมคนแรก หวานพูดถึงบทบาทในการมีเพศสัมพันธ์กับทอมว่า ส่วนใหญ่หวานจะเป็นฝ่ายรุกก่อน แต่จะชอบให้อีกฝ่ายรุกก่อนมากกว่า อย่างไรก็ตามหวานเองก็ไม่ได้ชอบที่จะต้องรับทอมเป็นฝ่ายรับอย่างเดียว หากชอบที่จะเป็นฝ่ายรับและรุกด้วย ที่ผ่านหวานเคยมีเพศสัมพันธ์กับทอมแค่ 2 คนคือ เอ และกุก ซึ่งทั้งสองคนก็ไม่เหมือนกัน โดย เอ ไม่ยอมให้หวานจับหน้าอก และจะเป็นฝ่ายรุกหวานอย่างเดียว ขณะที่กุกยอมให้หวานเป็นฝ่ายรุกได้ ซึ่งหวานชอบอย่างหลังมากกว่า เพราะรู้สึกว่าเป็นการมีเพศสัมพันธ์ที่เปิดเผยมตกันมากกว่า

ในประเด็นการอยู่ร่วมกับเออี หวานเล่าว่า โดยทั่วไปหวานไม่ได้เปิดเผยสถานภาพการเป็นผู้รักร่วมกับเออีไว้กับใคร แต่ก็มีเพื่อนบางคนก็รู้ และมักจะไปบอกกับแฟนที่หวานกำลังคบอยู่ หวานบอกว่าตนเองรู้สึกอึดอัดเหมือนกัน จากความกลัวว่า เพื่อนของกุกจะรู้ว่าหวานเป็นอะไร แล้วจะมาว่ากุกว่าได้รับเออีจากหวาน แต่พอลามกุกว่ากุกรู้สึกอึดอัดเหมือนกัน แฟนที่อึดอัด กุกก็ตอบว่า ไม่เห็นเป็นไรเลย และบอกว่ารู้สึกไม่ชอบที่มีคนมาถามเขาบ่อย ๆ ว่า ไม่กลัวหรือที่คบกับหวาน เพราะหวานมีเออีไว้ ทั้ง ๆ ที่กุกเคยบอกอยู่ตลอดว่า มันไม่เห็นเป็นอะไรเลยสำหรับกุก สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดในความสัมพันธ์ระหว่างกุกกับหวาน ไม่ใช่เรื่องขอสถานะการันตีแต่เชื่อ แต่เป็นเรื่องความหึงหวงที่ต่างฝ่ายต่างมีต่อกันมากกว่า โดยเฉพาะกุกจะหึงหวงมาก ๆ เวลาที่หวานไปอยู่ใกล้ หรือคุยกับทอมคนอื่น ๆ

“เขาจะ “ช่างใจทอม” อย่างเดียว คืออยู่ใกล้ทอมไม่ได้ จะหึง...ถ้าใกล้ผู้ชายก็...ไม่ให้อยู่ใกล้เหมือนกัน ช่างเหมือนกัน แต่จะช่างใจทอมมากกว่า คือ เขามองว่าหนูเป็นดี ก็ต้องชอบทอมมากกว่า”

ในเรื่องของบทบาทความรับผิดชอบต่องานภายในบ้าน หวานบอกว่า ยายไม่ได้คาดหวังให้หวานต้องทำงานบ้านอะไรมากนัก หวานบอกว่าเนื่องจากตอนกลางวันทั้งยายและหวานต่างก็ไม่อยู่บ้าน ก็ไม่จำเป็นต้องทำความสะอาดบ้านมาก หวานจะกวาดบ้าน ถูบ้าน แค่ 2-3 วันครั้ง หรือไม่ก็อาทิตย์ละครั้ง ส่วนเรื่องอาหารการกิน ยายก็บอกให้หวานดูแลตัวเอง เพราะกว่ายายจะกลับก็เย็นมากแล้ว ก็ให้หวานซื้อบ๊อง หรือไม่มีก็ไปกินที่บ้านน้าบ้าง ตัวหวานเองก็เลยทำกับข้าวไม่เป็น เวลาที่หวานไปอยู่กับกุก กุกจะมีหน้าที่นั่งข้างตอมเข้า ล้างจาน ล้างถ้วย หวานก็จะช่วยกุกทำ ก่อนหน้าที่จะมาเจอหวาน กุกบอกว่า แฟนเก่าของกุกจะเป็นคนที่ทำงานบ้านให้ทุกอย่าง กุกใช้คำพูดว่า “เป็นเมียก็ต้องอยู่ (ทำ) ทุกอย่าง” หวานบอกกุกว่า หวานไม่ใช่แฟนเก่าของกุก ต้องช่วยกันทำ ถ้าไม่ช่วยกัน หวานก็จะไม่อยู่กับกุก กุกกับหวานก็เลยช่วยกันทำงานทุกอย่าง ยกเว้นเรื่องทำกับข้าวที่หวานทำไม่เป็น กุกก็จะเป็นคนทำ

2.เรื่องเล่าของบี : สาเกะเหรียญรุ่นใหม่กับความชอบที่ไม่จำกัดเพศ

พื้นฐานครอบครัว

ครั้งแรกที่ผู้วิจัยมองให้ผู้ให้ข้อมูลหลักจากกลุ่มชนเผ่า เพื่อนรุ่นน้องคนหนึ่งผู้วิจัยโทรหาที่คือปลาซึ่งทำงานใน ประเด็นเรื่องสุขภาพ เรื่องเพศ กับเยาวชนที่เป็นชนเผ่า และหาทุนสนับสนุนด้านการศึกษาให้กับเยาวชนชนเผ่าให้มีโอกาสมา เรียนต่อในสถาบันการศึกษาที่อยู่ในตัวเมืองเชียงใหม่ ในจำนวนเยาวชนชาย และหญิงที่มาพักอยู่กับปลา และช่วยปลาทำงาน ค่ายเยาวชนนั้น ก็มี “บี” สาวลูกครึ่งกะเหรี่ยงสะกอกับไปรวมอยู่ด้วย

ปลาแนะนำให้ผู้วิจัยได้รู้จักกับบี ลีน ๑ แต่เพียงว่า บีเคยผ่านประสบการณ์การมีแฟนทั้งสองเพศ ซึ่งปลาเองก็ไม่ได้รู้ รายละเอียดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ผ่านมาของบีมากนัก เพราะเพิ่มโอกาสได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น ก็ตอนที่บีย้ายมาพักอยู่กับ ปลาเมื่อปีที่ผ่านมานี้เอง โดยก่อนหน้านั้นบีเคยเข้าร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนที่ปลาไปจัดที่โรงเรียนมัธยมประจำอำเภอหลาย ครั้ง นับตั้งแต่ที่รู้จักกับปลาตอนอยู่ชั้น ม.2

บี เป็นเด็กสาววัยรุ่นหนุ่มสาว อายุ 19 ปี รูปร่างสมส่วน ผิวสองสี สูงประมาณ 160 เซนติเมตร พูดภาษาไทยสำเนียง เหนือได้ค่อนข้างชัดเจน แทบจะไม่ติดสำเนียงแบบชนเผ่าเลย ถ้าไม่ตั้งใจฟังให้ดี บีเล่าถึงเรื่องตัวเองให้ผู้วิจัยฟังว่าเธอเกิดใน หมู่บ้านของชนเผ่ากะเหรี่ยง ในจังหวัดแห่งหนึ่งทางภาคเหนือตอนบน พ่อเป็นกะเหรี่ยงสะกอ ส่วนแม่เป็นกะเหรี่ยงโป มีอาชีพ ทำไร่ทำนาในที่ดินทำกินของตนเอง ฐานะปานกลางเมื่อเทียบกับคนในหมู่บ้านทั่วไป บีมีพี่น้อง 5 คน ตนเองเป็นคนที่ 4 และเป็นลูกสาวคนสุดท้าย โดยเอมีพี่สาว 1 คน พี่ชาย 2 คน และน้องชายอีก 1 คน พี่สาวคนโต และพี่ชายคนโตแต่งงานแล้ว เหลือแต่พี่ชายคนที่ 3 ซึ่งกำลังเรียนหนังสืออยู่กรุงเทพฯ และเธอที่กำลังเรียนอยู่ชั้นปีที่ 1 ของคณะครุศาสตร์ เอกภาษาไทย ที่สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนน้องชายลาออกจากโรงเรียน มาช่วยงานที่บ้าน เพราะไม่ชอบเรียน หนังสือ บีบอกว่าครอบครัวของเธอนับถือศาสนาคริสต์ นิกายแคธอลิก โดยในหมู่บ้านของเธอ ซึ่งถือเป็นคนส่วนน้อยของ หมู่บ้าน โดยชาวบ้านประมาณครึ่งหนึ่งของหมู่บ้านนับถือผี รองลงมาก็นับถือศาสนาพุทธ และคริสต์ตามลำดับ เมื่อก่อน ตอนเด็ก ๆ ที่บ้านบีก็เลี้ยงผีเหมือนกัน ก่อนที่ต่อมาจะเปลี่ยนเป็นพุทธ และสุดท้ายก็เปลี่ยนมาเป็นคริสต์อย่างในปัจจุบัน แต่ สำหรับบีแล้ว เรื่องศาสนาเธอมีจะงอมแงมไม่มีอิทธิพลกับตัวเธอเท่าไร เพราะถึงแม้จะบอกว่าตัวเองนับถือคริสต์ก็ตาม แต่เธอก็ไม่เคยไปโบสถ์ และยังไม่เคยได้อ่าน หรือศึกษาพระคัมภีร์เลย บีพูดถึงตัวเองว่า เธอเป็นคนหัวดี เป็นคนที่ปฏิบัติตนนอกกรอบ ความคาดหวังของครอบครัว และสังคมมาตลอด เช่น ในขณะที่คนในหมู่บ้านของเธอส่วนใหญ่มีค่านิยมว่าผู้หญิงไม่จำเป็นต้อง เรียนหนังสือสูง ๆ แต่พอถามแม่ของเธอกลับไม่ได้ว่าจะอะไรที่เธออยากเรียนต่อ ทุกวันนีในหมู่บ้านของเอมีเยาวชนทั้งชายและ หญิง (รวมทั้งบีด้วย) ไม่ถึง 10 คนที่มีโอกาสได้เรียนต่อในชั้นอุดมศึกษา

บรรทัดฐาน ค่านิยมเรื่องเพศในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น

บีบอกว่าในสังคมชนเผ่าของเธอ คาดหวังให้ผู้หญิงแต่งงานอายุไม่เกิน 17-18 ปี เนื่องจากมองว่า ผู้หญิงเมื่อเข้าสู่วัย นี้ก็โตพอที่จะมีครอบครัว สามารถช่วยสามีทำงานในไร่ในนาได้ และเป็นวัยที่พร้อมที่จะมีลูกได้แล้ว คุณสมบัติของความ เป็นผู้หญิงที่ดีตามบรรทัดฐานค่านิยมของสังคมกะเหรี่ยงก็คือ ความเป็นผู้หญิงที่แข็งแรง สามารถสู้งานหนัก อย่างงานในไร่ในนา บนเขาบนดอยได้ ผู้หญิงที่อายุเลยวัยที่สมควรจะแต่งงานแล้ว และยังไม่ได้แต่งงานจะถูกมองว่าเป็น “สาวเผ่า” เป็นผู้หญิงที่ไม่มีคุณค่า หรือไม่มีใครต้องการ ชนเผ่ากะเหรี่ยงได้ชื่อว่าเป็นชนเผ่าที่ยึดมั่นในระบบศีลเดียวเมียเดียว และมีข้อห้ามอย่าง เคร่งครัดไม่ให้ชายและหญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เยาวชนที่ออกจากหมู่บ้านไปเรียนต่อในเมืองมักจะถูกมองว่าคงจะมี

พฤติกรรมทางเพศอย่างอิสระเหมือนคนที่อยู่ในเมือง ทำให้ปี ป้อม และสุ ไม่กล้าที่จะพาแฟนมาที่บ้าน เพราะกลัวจะถูกจับแต่งงาน เพราะที่บ้านอาจจะคิด หรือรู้ว่าพวกเธอคงมีอะไรกับแฟนไปแล้ว

จากการพูดคุยกับปี ป้อม และสุ เพื่อนผู้หญิงของเธอก็สองคนซึ่งเป็นชนเผ่ากะเหรี่ยงที่มาจากต่างหมู่บ้านกัน ซึ่งมาเรียนหนังสือ และพักกับปลาที่เชียงใหม่เหมือนกัน ทั้ง 3 คนกล่าวว่าในภาษากะเหรี่ยง (หังโป และสะกอ) ไม่มีคำที่ใช้เรียกดaddyหรือผู้หญิงที่แสดงพฤติกรรมไม่เป็นไปตามเพศกำเนิด และในหมู่บ้านของป้อม และสุ ก็ไม่เคยเจอใครที่เป็น “กะเทย” หรือ คนที่แต่งตัว หรือมีพฤติกรรมตรงข้ามกับเพศของตนเองเลยสักคน จะมีแต่ในหมู่บ้านของปีเท่านั้น (ซึ่งทั้งป้อม และสุ บอกว่า เป็นหมู่บ้านที่ทันสมัยกว่าหมู่บ้านของทั้งสองคน) ที่มีกะเทยคนหนึ่ง แต่งตัวแบบผู้หญิง คือ โทผ้าแดง นุ่งผ้าถุง และทอผ้าด้วย ปีเล่าว่ากะเทยคนนี้แยกตัวออกมาอาศัยอยู่นอกหมู่บ้าน ทั้งที่คนในหมู่บ้านไม่ได้ไล่เขาออกมา ขณะที่ป้อมบอกว่า ถึงจะปฏิบัติตัวเหมือนผู้หญิงทุกอย่าง แต่ก็ต้องแต่งงานกับผู้หญิงอยู่ดี ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าครอบครัวของเขาจะยอมรับได้มากน้อยแค่ไหน ป้อมซึ่งเป็นผู้หญิงที่พูดจาโผงผาง ท่าทางกระดิกกระเดก บอกว่า หลังจากได้มาเข้าค่ายเรียนรู้เรื่องเพศกับปลาแล้ว เธอมีทัศนคติที่เปลี่ยนไป โดยมีความเข้าใจในคนที่เป็นคนกะเทยมากขึ้น และบางครั้งก็คิดว่า เธอเองอาจจะชอบผู้หญิงก็ได้ ป้อมบอกว่า พ่อของเธอก็ยังเคยเรียกเธอว่ากะเทย เพราะไม่รู้ว่าเป็นผู้ชาย และตัวเธอก็มีบุคลิกเหมือนกับผู้ชายด้วย

ทั้งป้อม สุ และปีบอกว่าชาวบ้านส่วนใหญ่ ไม่รู้จัก ไม่เคยเห็น และไม่เข้าใจคนที่มีเพศที่แตกต่างจากผู้ชาย และผู้หญิง เขาอาจจะได้เห็นบ้าง และได้ยินคำว่า กะเทย จากในทีวี แต่เขาก็จะแยกไม่ออกระหว่าง เกย์ กับกะเทย และเรียกรวม ๆ กันว่าเป็นกะเทย สุบอกว่า ชาวบ้านจะไม่ยอมรับ และตั้งคำถามว่า ทำไมเป็นแบบนี้ โดยเขาจะคิดว่ามันเป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะผิดวัฒนธรรม ประเพณี จะไม่ได้ถือป้ายว่าผิด เพราะขัดกับหลักศาสนา เพราะคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน ก็ยังคงนับถือผีมากกว่า ไม่ได้เคร่งศาสนาเท่าไร ป้อมบอกว่า ถึงแม้จะเห็นจากในทีวี แต่ชาวบ้านก็คงจะไม่เชื่ออยู่ดี ว่ามีคนแบบนี้อยู่จริง ๆ ผู้วิจัยถามป้อม กับสุว่า ถ้าในหมู่บ้านมีคนเพศเดียวกันใช้ชีวิตคู่ด้วยกันจะเกิดอะไรขึ้น ป้อมตอบว่า คู่นั้นก็คงจะโดนคนในหมู่บ้านนินทาว่าให้ อย่างมากแน่นอน

ความรัก ความสัมพันธ์ และอารมณ์ความรู้สึก

ในเรื่องความรัก ปีบอกว่าหลังจากที่ผู้ชายคนหนึ่งตอนเรียนอยู่ชั้น ป.5 ชื่อ พันท์ พันท์เป็นคนเมือง อายุห่างกับปี 4 ปี รูปร่างผอม สูง หน้าตาดี เป็นนักกีฬา แต่เขามีแฟนแล้ว เป็นรุ่นพี่ผู้หญิงที่เรียนอยู่ห้องเดียวกับพี่ชายของปี ปีจึงได้แต่แอบมองอยู่ห่าง ๆ ไม่ได้แสดงอาการอะไรให้ใครรู้ จนกระทั่งตอน 4 ปีได้มาเจอรุ่นน้องที่เป็นเพื่อนคนหนึ่ง เป็นคนเมือง ที่เรียนอยู่ต่างอำเภอ เขามาเข้าค่ายนักศึกษาวิชาทหารที่โรงเรียนของปีช่วงปิดเทอม ชื่อโอ (ปีพักอยู่ที่โรงเรียน เนื่องจากหมู่บ้านกับโรงเรียนของปีอยู่ใกล้กันมาก เดินทางไปกลับไม่สะดวก) ปีบอกว่าปีชอบโอ เพราะเขาน่ารัก ตาโต จึงฝากเพื่อนไปชม แล้วต่อมาก็ได้คบกันเป็นแฟนอยู่ช่วงสั้น ๆ ในระหว่างที่โอเข้าค่ายอยู่ที่โรงเรียน ประมาณ 3 เดือน ในช่วงเดียวกับที่คบกับโออยู่ ปีได้รู้จักกับแมงซึ่งเป็นลูกครึ่งกะเหรี่ยง เรียนอยู่ต่างโรงเรียน และเป็นเพื่อนกับเพื่อนของปีทำงานลอยกระทง หลังจากนั้นมาแมงก็โทรมาจีบปี จนพัฒนาความสัมพันธ์เป็นแฟน และเป็นแฟนคนเดียวที่คบนานที่สุด คือ 3 ปี ปีเพิ่งบอกเลิกกับ

แมนไปเมื่อไม่นานก่อนที่จะมาให้สัมภาษณ์กับผู้วิจัย ด้วยเหตุผลที่ว่า ปิไม่มีใจแมน และคิดว่าแมนคบคนอื่น ช่วงที่ปิกลับบ้าน แล้วขาดการติดต่อ เพราะที่บ้านของปิไม่มีสัญญาณโทรศัพท์

เรื่องราวความสัมพันธ์ของปิค่อนข้างซับซ้อน เนื่องจากตลอดเวลาที่ผ่านมาปิได้คบแต่กับคนที่เป้นแฟนแค่เพียงคนเดียว อย่างในช่วงปีแรกตอนม.5 ที่ปิไปทำงานพิเศษ และได้ไปเจอกับหอมรุ่นน้องอีกคนหนึ่งชื่อ ฝ่าย เป็นคนเมืองที่มาจากอีกจังหวัดหนึ่ง ปิกับกับฝ่าย ในขณะที่ยังคบกับแมนอยู่ด้วย โดยปิบอกกับฝ่ายว่า ปิไม่มีแฟน แมนจะแวะไปหาที่ทำงานบ้าง แต่ปิก็บอกว่าแมนเป็นแค่เพื่อน ปิกับกับฝ่ายแค่เพียงช่วงสั้น ๆ ที่ทำงานพิเศษด้วยกัน พอหลังจากเปิดเทอมมาต่างคนต่างก็ต้องกลับไปเรียนหนังสือตามเดิม ทำให้ต้องห่างกันไปโดยปริยาย และปิก็กลับไปคบกับแมนเหมือนเดิม แม้ว่าช่วง 2-3 เดือนแรกหลังเปิดเทอม จะยังคุยโทรศัพท์กันอยู่ แต่ผ่านไปนาน ๆ เข้าปิก็ตัดสินใจเลิกรับโทรศัพท์ เพราะต้องการจะตัดขาดกับฝ่าย ปิกังจะใช้วิธีการเงียบ และไม่สื่อสารอย่างนี้เสมอ เมื่อต้องการจะยุติความสัมพันธ์กับคนที่คบด้วย หลังจากฝ่ายปิมีโอกาสได้กลับมาเจอที่นั่น ผู้ชายคนที่ปิแอบชอบมาตลอดอีกครั้ง ตอนที่เข้ามาเรียนในเชียงใหม่ และได้พัฒนาความสัมพันธ์กัน ที่ปิบอกว่า ไม่รู้ว่าจะใช้คำว่าอะไร เพราะปิรู้สึกไม่ใช่แฟน แต่ปิก็มีเพศสัมพันธ์กับเขา พอที่จะจะคุยกับเขา และรู้สึกว่ารักเขา แต่ที่นั่นก็ยังคงฝังใจกับแฟนเก่าที่เลิกไป ซึ่งเป็นรุ่นพี่ที่ปิรู้จัก และปิก็อยากจะให้เขากลับไปคืนดีกัน

นอกจากโอ แมน ฝ่าย และที่นั่น ที่ปิมีความสัมพันธ์ด้วยในระดับที่แตกต่างหลากหลายแล้ว ยังมีเพื่อนผู้หญิงอีกคนที่ปิรู้สึกสนิท สนิทสนม และผูกพันด้วยอย่างมาก และเป็นผู้หญิงคนเดียวที่ปิบอกว่า ถ้าปิจะมีแฟนเป็นผู้หญิง ก็อยากจะเป็นแฟน และใช้ชีวิตคู่กับเพื่อนคนนี้เพียงคนเดียวเท่านั้น เพื่อนคนที่ปิพูดถึงคนนี้ก็ชื่อ สู่ ที่ผู้วิจัยมีโอกาสได้เจอพร้อมกับ ปิ และป้อมในงานเสวนาครั้งหนึ่ง สู่ เป็นเด็กสาวชาวกะเหรี่ยงเหมือนกับปิ แต่อยู่คนละหมู่บ้าน สุเรียนอยู่โรงเรียนเดียวกัน รุ่นเดียวกับปิ แต่อยู่คนละแผนก และไม่ได้พักอยู่หอเดียวกัน แต่ปิก็มักจะใช้เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็น อยู่กับสู่ พุดคุย ทำการบ้าน กินข้าวเย็นด้วยกันมาตลอด ตั้งแต่ ม.1 ถึงม.6 และจนกระทั่งถึงปัจจุบันทั้งคู่ต่างก็มาเรียนหนังสือต่อในเชียงใหม่ ก็ได้มาพักอยู่ด้วยกันที่บ้านของปอ และเป็นคนร่วมห้องกันด้วย

สู่ เป็นเด็กสาวที่หน้าตาน่ารัก คาโต ตัวไม่สูงเท่ากับปิ ซ้อย และดูเรียบร้อย ปิบอกว่าสุมีแฟนแล้ว เป็นเพื่อนผู้ชายที่เรียนห้องเดียวกับปิ ที่คบกันเป็นแฟนมาตั้งแต่ ม.2 ปัจจุบันแฟนของสุเรียนอยู่ที่พะเยา ไม่ค่อยมีโอกาสได้เจอกับปินัก และบางครั้งก็มักจะมามีเรื่องระหองระแหงกันบ้าง ซึ่งสุก็จะมาปรึกษากับปิอยู่ตลอด ขณะที่สุเองก็รับรู้เรื่องราวความสัมพันธ์ และความเป็นไปในชีวิตของปิอยู่ตลอดด้วยเช่นกัน

ปิพูดถึงความรู้สึกของตัวเองต่อความสัมพันธ์นี้ต่างคนต่าง ๆ ว่า

“ความสัมพันธ์ของหนูกับแต่ละคนนี่มันซับซ้อนนะคะ ไม่ใช่ว่าคนนี้จบแล้วถึงมีอีกคน แต่มันเหมือนว่า เราไม่ได้พอต่อกับแค่คน ๆ หนึ่ง โอเค เรารักกันหนึ่ง แต่เราก็กชอบได้หลายคน เราก็พร้อมคู่กับคนอื่นทุกคน แต่ว่าคนที่เราจีบจริงๆ จัง ๆ จะมีคนเดียว เป็นแฟน ตอนนี้นะหนูจับได้ว่า คนที่หนูรักจริง ๆ มีสองคน คือ แมน กับที่นั่น แล้วก็ถ้าจะมีอีกคนหนึ่งที่จะเป็นคนที่ต่อไป คือ สู่”

กับสุ ปิ๋วสึกผูกพันมาก เพราะใช้เวลาอยู่ด้วยกันตลอด ปิ๋วบอกว่า ปิ๋วสึกเหมือนสนิทกับสุมาก จนขาดกันไม่ได้ ถ้าคน
หนึ่งไม่อยู่บ้าน อีกคนจะรู้สึกไม่มีความสุขเลย เพราะจะรู้สึกเหมือนขาดอะไรไปสักอย่าง ผู้วิจัยไม่แน่ใจว่า สุนัขจะรู้สึกแบบ
เดียวกันกับบีบี หรือเปล่า เพราะจากที่ได้คุยกับปลา และจากการฟังเรื่องที่บีบีเล่า ๑ สุนัขเป็นผู้หญิงที่ยึดมั่นในกรอบวัฒนธรรม
ประเพณีมาก รักแฟนผู้ชายที่คบกันมาตั้งแต่ ๒. ๓ และดูเหมือนว่าเธอจะชอบผู้หญิงได้แบบบี หลายครั้งที่บี บอกกับสุถ้าสุ
เลิกกับแฟนเมื่อไร บีก็พร้อมจะเลิกกับแฟนผู้ชายที่คบอยู่ด้วยทันที มาคบกับสุ แต่สุก็ไม่ได้ตอบอะไร ฟังดูเหมือนบีจะมี
ความรู้สึกชอบสุ แบบแฟนอยู่ฝ่ายเดียวมากกว่า บียอมรับว่า บางครั้งบีก็แอบหึงสุกับแฟน และอยากจะยุ่งให้สุเลิกกับแฟน
เพื่อจะได้มาคบกับ สุ แต่ก็ไม่เคยบอกกับบีว่า สุก็รู้สึกกับบี เหมือนกับที่ปิ๋วสึกกับสุ

เพศภาวะ เพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ

ด้วยความเป็นคนชอบอ่านหนังสือ เขียนหนังสือ และใช้ชีวิตอยู่ที่โรงเรียน ในสังคมหมู่บ้านที่ค่อนข้างจะมีความเจริญ
กว่าหมู่บ้านอื่นๆ เพราะเป็นหมู่บ้านที่อยู่ติดกับเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวจากภายนอกเข้ามาได้ง่าย ทำให้บีแทบจะ
ดูไม่มีอะไรแตกต่างไปจากเด็กสาวชาวเหนือทั่วไป โดยไม่หลงเหลือร่องรอยความเป็นชนเผ่ากะเหรี่ยงให้เห็นเลย และก็ไม่ใช่แค่
เรื่องของการแต่งกาย หรือสำเนียงการพูดเท่านั้น หากยังมีความคิด และมีพฤติกรรมนอกกรอบกฎเกณฑ์ความคิดความ
เชื่อในเรื่องเพศในวิถีชนเผ่าอีกด้วย แม้กระนั้นก็ตีหลายสิ่งหลายอย่างที่บีพูด กับกรกฎาบ้างครั้งก็ดูเหมือนจะชัดเจน แต่
บางครั้งก็ดูขัดแย้ง และไม่โต้ไปด้วยกัน เหมือนคนที่บีชัดเจนว่า บีไม่ต้องการจะกลับไปมีวิถีชีวิตแบบชนเผ่าในสังคมหมู่บ้าน
เหมือนกับคนอื่น ๆ ทั่วไป คือ แต่งงานกับคนเผ่าเดียวกัน ทำงานในไร่ มีลูก เสียลูก แต่ปีต้องการใช้ชีวิตอยู่ในเมือง อาจจะ
แต่งงานกับผู้ชายชนเผ่าเดียวกัน หรือผู้ชายที่ไม่ใช่ชนเผ่าเดียวกันก็ได้ ที่สำคัญคือ ผู้ชายคนนั้นจะต้องมีการศึกษา มีวิถีชีวิต
แบบชนชั้นกลางในเมือง และที่สำคัญ บีไม่ต้องการที่จะมีลูก คลอดลูก ดังนั้นผู้ชายที่จะแต่งงานกับบี ก็จะต้องยอมรับเงื่อนไข
ของบีตรงนี้ด้วย

“ มันก็มีคนมาจับเหมือนกัน แต่หนูไม่เอาเลยละเผ่าเดียวกัน คือ เราเห็นใจ ถ้าคบกับกะเหรี่ยง แต่งงานกัน เราก็ต้อง
กลับไปอยู่บ้าน ทำงานแบบที่พ่อแม่เราทำ เราไม่ชอบงานแบบนั้น ที่บอกว่าไม่ชอบกะเหรี่ยงคือคนที่ไม่ได้ไปเรียนที่ไหน ถ้าคนที่
ที่ไปเรียน ไปทำงานที่อื่น ก็อาจจะคบกันได้”

“ หนูไม่ยากทอง กลัว กลัวตอนคลอด ยังเคยคุยกับพี่ปลาว่า ถ้าสมมติว่าต้องแต่งงานกับผู้ชายสักคนใหม่ หนูก็จะ
ถามเขาว่า จะมีลูกไหม จะยังแต่งงานไหม รับได้ไหม ถ้าเขาอึ้ง ก็แสดงว่าเขารับไม่ได้ ก็ไม่ต้องให้เวลาเขาคิดแล้ว คือจบ
เลย”

ในแง่ของเพศวิถี ความชอบ ความปรารถนา และอัตลักษณ์ทางเพศ ปิ๋วบอกว่า ปิ๋วชอบได้หมดทุกเพศ ที่ผู้ชาย โหมด
และผู้หญิง และเคยมีครั้งหนึ่งที่เคยชอบเพื่อนที่เป็นกะเทยด้วย แต่เพื่อนคนนั้นตอบว่า เขาเป็นกะเทย เขาชอบผู้ชาย ก็
เลยไม่ได้พัฒนาความสัมพันธ์อะไรต่อ ก่อนหน้าที่จะได้มาเรียนรู้เรื่องเพศภาวะ เพศวิถี กับปลา บีมองว่าตัวเองเป็น ผู้หญิงคน
หนึ่งที่รักได้ทุกเพศ

“ ไม่เป็นดี ไม่เป็นอะไรสักอย่าง ก็คือเป็น ผู้หญิงคนหนึ่งที่รักได้ทุกเพศ”

แต่เมื่อได้มาเรียนรู้เรื่องเพศมากขึ้น ปีก็ได้รู้จักคำใหม่ ๆ อย่างเพควีดี เพศภาวะ เพศสรีระ ไโอโม และ โบ และนิยามตัวเองว่าเป็น “โบ” ตามที่ได้เรียนรู้ใหม่

ปี : หนูที่ว่าหนูไม่ใช่ดี เพราะหนูไม่ได้ชอบแค่หอม หนูเรียกตัวเองว่า “โบโอ” อันนี้รู้มาจากพี่ปลา “โบโอเช็กขวล”
“ ผู้วิจัย : มันคืออะไร ?

ปี : คนรักได้ทุกเพศ

ผู้วิจัย : ทุกเพศหมายถึง ?

ปี : ผู้หญิง ผู้ชาย เกย์ ดี เกย์ หมด

ผู้วิจัย : พอมิคำนี้ แล้วเรารู้สึกว่าเรามากขึ้นหรือ

ปี : ไข่มากขึ้น (ตอบเร็ว)

สำหรับปี บุคลิกของคนที่เป็นสิ่งที่เป็นสิ่งที่มีค่ามากกว่าความเป็นเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศของคน ๆ นั้น

ปี : คือที่หนูเลือกคบแต่ละคน ไม่ได้แบ่งแยกว่าชอบผู้หญิง ผู้ชาย หอมนะ คือหนูชอบคนไหน อันนี้แรกนี่คือพุ่งไปที่หน้าตาเขาก่อนเลย ถ้าคนนี้ดูดี หล่อ สวย น่ารัก ก็ชอบ

ผู้วิจัย : ต้องหน้าตาอย่างไร ?

ปี : ผู้ชายนี่ต้อง หอม สูง เขาจะได้ดูแล ปกป้องเราได้ แต่ทอมนี่จะแบบไหนก็ได้ ช่วยกันดูแลกัน ผู้หญิงนี่ น่ารัก ตัวเล็ก ๆ กระจุ๊กกระจิก

แต่ถึงแม้ปีจะบอกว่ารักได้ทุกเพศ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าปีจะมีเพศสัมพันธ์ได้กับคนทุกเพศที่บอกว่าชอบได้ จากความสัมพันธ์ที่ผ่านมา ๆ มา ปียังไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับแฟนที่เป็นทอม หรือกับผู้หญิงที่ชอบ แต่มีเพศสัมพันธ์กับแฟนผู้ชาย บ๊อบบอกว่า ที่จริงเธอไม่ได้เลือกว่าจะมีเพศสัมพันธ์กับเพศไหน และไม่มีเพศสัมพันธ์กับเพศไหน แต่ที่ไม่มีเพศสัมพันธ์กับทอม ก็เพราะยังไม่มีโอกาสที่จะใช้เวลาอยู่ด้วยกันมากพอ เนื่องจากแฟนแต่ละคน ต่างก็อยู่ไกลกัน แต่ที่มีเพศสัมพันธ์กับแฟนที่เป็นผู้ชาย ก็เพราะผู้ชายเป็นฝ่ายเริ่ม ขณะที่กับลุ ซึ่งนอนห้องเดียวกันทุกวัน แต่ไม่ได้มีอะไรกัน เพราะไม่มีใครคนใดคนหนึ่งเป็นฝ่ายเริ่ม

ปี : เราไม่ได้เลือกว่าจะมีกับผู้ชาย แต่คือแบบ ผู้ชายเขาอาจจะเป็นคนเริ่มก่อนใช้ไหม ถ้าเราตัดสินใจที่จะไปกับเขา เราก็ปฏิเสธไม่ได้แล้วอย่างนี้ คราวนี้เราคบกับผู้หญิงด้วยกันนี้ โอ้กับฝ่ายนี้ตัดไปเลย เพราะว่าอยู่ห่างกัน มันก็ไม่มีโอกาสด้วยกัน กับลุนี้ เรานอนด้วยกันตลอด แต่ไม่มีคนไหนเริ่มแล้วเราก็นั่งคิดแบบนั้นด้วย เราคิดว่ามันยังไม่ใช่มันยังไม่ถึงเวลา เราก็แค่นอนกอดกันเฉย ๆ

ผู้วิจัย : ถึงเวลานี้คือเวลาตอนไหน ?

ปี : ตอนที่ต่างคนต่างไม่มีใครแล้ว

เมื่อถามว่า แล้วเวลาที่อยู่กับแฟนที่เป็นผู้ชาย กับแฟนที่เป็นทอม หรือนอนกอดกับสุ ความรู้สึกเหมือนหรือแตกต่างกันไหม ปีตอบว่า

“กับฝ่ายนี้ที่ทำงานด้วยกัน นอนอยู่ห้องเดียวกัน ก็นอนกอดกัน ก็มีความสุขที่ได้อยู่กับเขา มันรู้สึกอบอุ่น แล้วก็กับแมน กับพินท์นี่ก็...สองคนนี้ก็ต่างกันอีกนะ คือ นนนี่นี่เหมือนว่า...จะทะนุถนอม ให้ความรักกับเรา นอนกอดเรา แต่กับแมนนี่จะไม่แสดงออก เลย ๆ เย็นชา อือ แต่เราก็รักเขาก็ ชอบ แต่กับสุนี่คือ...ก็มีความสุข รู้สึกปลอดภัย อยู่ด้วยกัน”

ปีวิเคราะห์ตัวเองว่า การที่เธอไม่กล้าที่จะมีอะไรกับผู้หญิง อาจจะเป็นเพราะรัก ๆ แล้ว ตัวเองอาจจะไม่ยอมรับความสัมพันธ์ หรือการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันอยู่ก็ได้

“ไม่รู้สิ หนูยังติดอยู่มั้ง คิดในเรื่องเพศ...นี่คือ.....คือ คบกันได้ หนูคบได้ผู้หญิง ผู้ชาย แต่ว่าในเรื่องเพศนี่คือ...เหมือนว่าหนูก็ยังไม่ยอมรับเท่าไร ความสัมพันธ์ เพศสัมพันธ์เพศเดียวกันนี้ ยังติดอยู่ ยังรู้สึกว่ามันไม่โอเคอะ ถ้าทอมนี้หนูว่ายังได้อยู่นะ แต่ถ้าเป็นผู้หญิงกับผู้หญิงด้วยกัน มันยังไม่ใช่”

ปีบอกว่าจริง ๆ แล้วเธอไม่ได้ชอบการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย บางครั้งเธอเองแค่อยากจะนอนกอดเฉย ๆ ไม่ได้อยากจะมีเพศสัมพันธ์ด้วยซ้ำ แต่เพราะผู้ชายมักจะเป็นฝ่ายเริ่มก่อน และเธอก็มักจะปฏิเสธไม่ได้ ผู้วิจัยถามปีว่าในเมื่อเธอไม่ได้ต้องการจะมีลูก ทำไมถึงไม่เลือกจะเป็นแฟน หรือใช้ชีวิตกับผู้หญิง ปีตอบว่า

“ใช่ หนูก็คิดนะ แบบ ไปไหนมาไหนด้วยกัน ก็เหมือนเพื่อน แฟน อยู่ด้วยกันมีความสุขจะตาย เลือดฝ่ำ ข้าวของเครื่องใช้ก็ใช้ร่วมกันได้ ลูกก็ต้องมี อาจจะเป็นคอนนี่มั้ง ที่หนูชอบผู้ชายมากกว่า เพราะมีสัมพันธ์ลึกซึ้ง เพราะผู้ชาย เรานอนด้วย ก็ผูกพันมากกว่า แต่อนาคตก็ไม่แน่ใจนอ”

ในเรื่องมุมมองเกี่ยวกับอัตลักษณ์ และการแสดงตัวตน เพื่อนส่วนใหญ่จะรู้ว่า เธอสามารถชอบได้ทุกเพศ ปีบอกว่าเธอไม่ได้ปิดบังอะไร ใครมาถามก็บอก และก็ไม่ได้เห็นจะมีใครว่าอะไร แต่คนส่วนใหญ่อาจจะไม่รู้จักคนที่แบบบีมมากนัก เมื่อผู้วิจัยถามว่าแล้วปีคิดว่าตัวเองอยู่ในกลุ่ม “เพศที่สาม” ไหม ปีตอบว่า เธอไม่อยู่ในกลุ่มใดเลย ไม่ได้อยู่ในกลุ่มผู้ชาย ผู้หญิง แล้วก็ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเพศอื่น ๆ ด้วย กับคนในครอบครัว ปีเคยบอกพี่ชายว่า ตัวเองชอบได้หมดทั้งผู้หญิง ผู้ชาย บางครั้งก็เคยบอกว่ามีแฟนเป็นทอม แต่พี่ชายก็ไม่เชื่อ เขาคิดว่า ปีแค่ทำตัวตามกระแสมากกว่า เห็นคนอื่นมีแฟนเป็นทอม ก็เลยอยากมีบ้าง บางครั้งพอบอกว่ามีแฟนเป็นผู้หญิง พี่ชายก็จะถามว่าปีเป็นทอมหรือ พอบอกว่าไม่ได้เป็น ก็เป็นผู้หญิง เขาก็จะถามว่า แล้วผู้ชายล่ะ “ก็ชอบ” ปีคิดว่าคนที่บ้านคงจะชินกับความเป็นคนที่ไม่เหมือนใครของปีแล้ว ก็เลยไม่ได้คิดอะไรมาก

เมื่อถามว่าในอนาคตปีมีความหวังต่อความสัมพันธ์อย่างไร เธอบอกว่าถ้าคบกับผู้ชายก็คงต้องแต่งงาน แต่ไม่อยากจะลูก แต่ถ้าเป็นผู้หญิงกับผู้หญิง มันไม่มีประเพณีให้แต่งงานกันอยู่แล้ว ก็คงจะอยู่ด้วยกันเลย ถึงเวลานั้นที่บ้านก็คงจะไม่ว่าอะไร ถ้าเราดูแลตัวเองได้แล้ว มีงานทำแล้ว

3.เรื่องเล่าของหนึ่ง : อาจารย์สาวลูกหนึ่งกับการค้นพบตัวตนในความสัมพันธ์ที่สับสน

พื้นฐานครอบครัว

ในจำนวนผู้ที่ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดที่ผู้วิจัยคุยด้วย หนึ่งเป็นเพื่อนรุ่นน้องที่ผู้วิจัยสนิทสนมคุ้นเคยด้วยมากที่สุด การได้รู้จักกับหนึ่งและก๊ว แฟนของหนึ่ง เป็นหนึ่งในแรงบันดาลใจที่สำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาประเด็นเรื่องเพศวิถีแบบรักสองเพศของผู้หญิง เมื่อได้รู้ว่าทั้งคู่ต่างก็เป็นผู้หญิงที่มีเพศวิถีแบบรักสองเพศ และใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันในฐานะคนรัก

ผู้วิจัยพบหนึ่งครั้งแรกที่งานกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนหนังสือของผู้หญิงรักหญิง และหลังจากนั้นก็ยังมีโอกาสได้พบกับหนึ่งอยู่อีกบ่อยครั้งตามงานประชุม และงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้หญิงรักหญิง ชายรักชาย และกะเทย หนึ่งเป็นผู้หญิงผิวขาว หน้าตาเป็นคนมีเชื้อสายจีนอย่างเห็นได้ชัด ใบหน้ารูปกลม ผมยาว สวมแว่น สายตาตลอดเวลา แต่งตัวเรียบร้อย ชอบสวมชุดกระโปรง บุคลิกสมกับเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย งานอาชีพหลักที่เธอทำอยู่โดยทั่วไปหนึ่งเป็นคนร่าเริงแจ่มใส ชี้แจง แต่เมื่อพูดถึงเรื่องราวความคิดในเชิงสังคม การเมือง เธอก็จะดูเป็นคนจริงจัง และดูเป็นนักวิชาการขึ้นมาได้ในฉับพลันทันที

ทุกวันนี้หนึ่งใช้ชีวิตอยู่กับก๊ว แฟนของหนึ่งซึ่งอายุน้อยกว่าหนึ่งเกือบสิบปี ที่จังหวัด ๆ หนึ่งทางภาคใต้ ที่หนึ่งทำงานเป็นอาจารย์ประจำสอนหนังสืออยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ตั้งอยู่ที่นั่น และเข้าหูนกับก๊วเปิดร้านกาแฟเล็ก ๆ ด้วยกัน โดยมีก๊วเป็นผู้จัดการร้านคอยดูแล

หนึ่งเล่าถึงเรื่องราวความเป็นมาของตัวเองให้ผู้วิจัยฟังในระหว่างที่เรานั่งรถไฟจากกรุงเทพ เดินทางกลับไปที่บ้านของทั้งคู่ที่ภาคใต้ว่า หนึ่งเป็นลูกคนสุดท้อง ในจำนวนพี่น้อง 4 คน มีพี่สาว 2 คน พี่ชาย 1 คน พ่อเป็นคนจีนและ เป็นทหาร กักกันตั้งแต่มาตั้งกองอยู่บนดอยเมื่อสละ ส่วนแม่เป็นคนไทย บ้านเดิมอยู่ที่เมืองลา ในสิบสองปันนา พ่อกับแม่อพยพเข้ามาอยู่ในเมืองไทย ตั้งแต่หนึ่งยังไม่เกิด หลังเลิกเป็นทหาร พ่อก็ไปทำมาค้าขายอยู่ที่เชียงราย ส่วนแม่ก็เป็นแม่บ้าน แม่กับพ่อเลิกกันตอนหนึ่งอายุได้ 3 ขวบ หนึ่งเกิดที่เชียงราย แต่มาโตที่เชียงใหม่ ช่วงที่พ่อกับแม่เลิกกัน ที่ ๆ ของหนึ่งได้เป็นวัยรุ่นกันหมดแล้ว ต่างคนต่างก็มีชีวิตของตัวเอง หนึ่งก็เคยอยู่กับแม่ 2 คน โดยแม่มาค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ อยู่ในตลาดในเมืองเชียงใหม่

หนึ่งบอกว่าหนึ่งสนิทกับแม่ แม่เลี้ยงหนึ่งให้โตมาแบบคนเหนือที่อยู่ในเมือง พูดภาษาคำเมือง ได้ โดยที่หนึ่งไม่เคยรู้เรื่องวัฒนธรรมความเป็นไทย เพราะแม่ไม่ได้สอน อาจจะเป็นเพราะแม่อพยพเข้ามาอยู่เมืองไทยตั้งแต่ยังเด็ก (อายุ 16 ปี) และแม่ก็ไม่ค่อยได้สนใจเรื่องศาสนามากมาย ไม่ได้เข้าวัด ชีวิตตอนเด็ก ๆ ลำบาก เพราะบางช่วงก็ไม่มีสตางค์ใช้ หนึ่งจะคุ้นเคยกับการทำงานไป เรียนไปมาตั้งแต่เรียนมัธยม จนกระทั่งจบมหาวิทยาลัย โดยที่ใช้ชีวิตอยู่ที่เชียงใหม่มาโดยตลอด

บรรทัดฐาน อัตลักษณ์ และการหล่อหลอมค่านิยมเรื่องเพศในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น

ชีวิตในวัยเด็กของหนึ่ง ส่วนใหญ่จะใช้เวลากับเพื่อนที่โรงเรียนมากกว่า เพราะแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้หนึ่งเท่าไรแม่จะเลี้ยงหนึ่งแบบค่อนข้างปล่อยให้อิสระดูแลตัวเอง ตอนสมัยประถมหนึ่งเรียนโรงเรียนวัด ซึ่งเป็นโรงเรียนสหศึกษา ที่มีทั้งนักเรียนที่เป็นผู้ชาย ผู้หญิง และกะเทย หนึ่งบอกว่าหนึ่งชอบดูคนที่แปลกๆ เป็นกะเทยมาก หนึ่งบอกว่ารู้จักคำว่า กะเทย ตั้งแต่เด็ก ๆ และจะเห็นกะเทยอยู่ทั่วไปในสังคมรอบบ้าน และที่โรงเรียน

ตอนสมัยมัธยมหนึ่งเข้าเรียนที่โรงเรียนที่มีแต่ผู้หญิงล้วน เริ่มได้เห็นความสัมพันธ์ของเพื่อนที่มีแฟนเป็นเพศเดียวกัน อยู่กันเป็นคู่ แต่ก็ไม่ได้สนใจมาก เพราะมันแค่สนใจการทำกิจกรรมมากกว่า หนึ่งอยู่ชมรมดุริยางค์ และต้องซ้อมดนตรีหนักมาก จนไม่มีเวลาสนใจเรื่องอื่น หนึ่งเริ่มรู้จักคำว่า “ทอม” “ดี้” ตอนช่วงที่อยู่ ม.2 -ม. 3 ขณะที่ตัวเองก็มีบุคลิกคล้าย ๆ ทอม ตัดผมสั้น แต่ไม่เคยรู้สึกตัวเองเป็นทอม เพราะหนึ่งไม่ได้อยากจะเป็นผู้ชาย หนึ่งมองว่าเพื่อนผู้หญิงที่คบกัน รักกัน เป็นเองปกติ ไม่เคยรู้สึกว่ารักใคร่ หรือมองเป็นเรื่องผิดปกติ ผู้วิจัยถามว่าแล้วหนึ่งรู้จักคำว่า “ปู” ไหม หนึ่งบอกว่า รู้จัก พร้อม ๆ กับตอนที่รู้จักคำว่า “ทอม” ซึ่งในมุมมองของหนึ่ง คำว่า “ปู” หมายถึง ผู้หญิงที่มีบุคลิกเหมือนผู้ชาย ซึ่งหนึ่งจำได้ว่า หนึ่งเริ่มสังเกตเห็นผู้หญิงที่มีบุคลิกเหมือนผู้ชาย หรือที่เรียกว่า “ปู” นี้ตั้งแต่ตอนอยู่ชั้นประถมตอนปลาย ก็จะเห็นตามพื้นที่สาธารณะทั่วไป แต่ไม่มีใครที่หนึ่งรู้จักเป็นการส่วนตัว หนึ่งบอกว่าคนที่ใช้คำว่า คำว่า “ปู” เป็นคำที่ฟังดูโบราณ คนที่ใช้คำว่า “ปู” ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่รุ่นแม่ หรือเป็นเด็กที่มีพื้นฐานครอบครัวมาจากชนบทมากกว่า อย่างหนึ่งซึ่งโตมาในเมือง และเป็นเด็กที่ใช้ทั้งสองภาษา คือ ภาษาไทยกลาง และภาษาคำเมือง ก็จะไม่ค่อยเรียกได้ว่า “ปู” หนึ่งยังบอกอีกด้วยว่า คำว่า “ปู” เป็นคำที่มีนัยแบบดูถูก และเชื่อมโยงกับคำว่า “ซัด” คนที่เรียกตัวเองว่าเป็นทอม ก็จะไม่ชอบให้ใครเรียกว่า “ปู” แต่คำว่า “ปู” จะมีนัยที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้ชายมากกว่าคำว่าทอม

“คือปูนี่คือจะดูเป็นผู้ชายมาก ๆ เลย ทางเหนือเขาไม่ใช้คำว่า กะเทย กับผู้หญิงนะ เขาจะเรียกว่า เป็นปึ่มากกว่า”

ความรัก ความสัมพันธ์ และอารมณ์ความรู้สึก

ในช่วงสมัยเรียน หนึ่งบอกว่าหนึ่งไม่ค่อยได้ให้ความสนใจกับการมีแฟน หรือมีความรักสักเท่าไร เพราะมันแค่ไปสนใจเรื่องการทำงาน การทำกิจกรรมมากกว่า ทั้ง ๆ ที่เพื่อนที่อยู่ในกลุ่มที่เล่นดุริยางค์ด้วยกัน หลายคนก็มีแฟน แต่หนึ่งก็ไม่ได้สนใจ ตอนเรียนมัธยมหนึ่งเคยมีเด็กผู้หญิงรุ่นน้องมาชอบ เพราะคิดว่าหนึ่งเป็นทอม แต่หนึ่งก็วิ่งหนี เพราะรู้สึกตัวตัวเองไม่ใช่ ไม่ได้รู้สึกตัวตัวเองเป็นผู้ชาย หรืออยากจะเป็นผู้ชาย

“เขาชอบมาถีนั่นถีนี่มาจิบเรา เพื่อนก็จะล้อว่าน้องนี่ชอบเรา แต่เราไม่ชอบ ุง วังหนี่เลย ตอนนั้นไม่ได้คิดว่าเรา จะชอบผู้หญิงนะ ไม่ได้คิดว่าเป็นทอมด้วย แต่รู้สึกว่ สงสัยเราอาจจะเหมือนมัน เขาก็เลยเข้าใจอย่างนั้น แต่ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไมไม่บอกเขาไปตรง ๆ “

แต่หนึ่งก็ยอมรับว่า เคยรู้สึกแปลก ๆ กับเพื่อนผู้หญิงที่เรียนดุริยางค์ด้วยกัน เป็นเพื่อนที่สนิทด้วย และเขาก็มีแฟนเป็นผู้หญิง ตอนนั้นหนึ่งรู้สึกผูกพันกับเขามาก หัวใจเขามาก แต่ก็ไม่ใช่ใจว่าความรู้สึกนั้นมันคืออะไร

“เราเข้าใจเขาอยู่ที่เขาถาม ๆ แต่ไม่ใช่ใจว่ามันเป็นลักษณะความรักแบบนี้ เราคิดว่าเราคงจะหาเพื่อน ก็เลยพยายามแก้ปัญหาด้วยการไปเฮฮากับคนอื่น ถ้าตอนนั้นเกิดสำนึกสำนึก (ว่ามีความรู้สึกชอบผู้หญิง) ชีวิตคงจะเปลี่ยนไปจาก

นี้มาก ไม่เข้าใจจริง ๆ ว่า ทำไม ตัวเองอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เอือมระอาตลอด แล้วก็ยอมรับเรื่องนี้ด้วยนะ ไม่ได้ตั้งข้อรังเกียจ หรือรู้สึกว่ามันแย่นะ แต่เรากลับไม่สำนึกเลย”

หลังจบม. 3 ด้วยผลการเรียนที่แย่มาก หนึ่งในใจเรียนต่อที่โรงเรียนเดิมจนจบม.4 แล้วเปลี่ยนสายมาเรียนศิลปะ และเริ่มตั้งใจเรียนมากขึ้น ตอนนั้นหนึ่งยังไว้ผมสั้นอยู่ และชอบแต่งตัวด้วยชุดสบาย ๆ เสื้อยืด กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบ ไม่ชอบใส่กระโปรง เพราะรู้สึกว่ามันใส่กระโปรงแล้วจะต้องนั่งเรียบร้อย ก็เลยไม่ชอบ ช่วงนั้นมีผู้ชายเข้ามาจีบหนึ่งอยู่บ้าง 2-3 คน แต่ก็ไม่ได้เป็นแฟนกับใคร ช่วงที่เรียนอยู่ ปี 3 ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เริ่มเริ่มรู้สึกเหงา เพราะเพื่อนส่วนใหญ่ก็พากันมีแฟนกันหมด ประกอบกับเพื่อน ๆ ในคณะมีการแอบตั้งวงคุยกันว่า มีใครบ้างในคณะที่ยัง “เวอร์จิ้น” อยู่ ทำให้หนึ่งรู้สึกผิดปกติมากที่ตัวเองยังไม่เคยมีแฟน และไม่เคยมีอะไรกับใครเลย และเริ่มมองหาใครสักคน จนกระทั่งได้มาเจอกับ “พีต้อม” แฟนผู้ชายคนแรก และเป็นคนเดียวที่หนึ่งแต่งงาน และมีลูกด้วย

“เขาเป็นเพื่อนของเพื่อน ได้รู้จักกันก็รู้สึกว่าเขาเป็นผู้ชายเรียบร้อย เป็นอาจารย์ เขาทำหนักนิน ไม่เกะกะแหย่ใคร แล้วเขาก็มีความสนใจคล้าย ๆ เรา ชอบอ่านหนังสือ หน้าที่ก่ฝ่านะ ไม่ได้น่าเกลียด หนึ่งชอบคนที่ตัวโตกว่าหนึ่ง รู้สึกว่าเขาเป็นผู้ชาย เป็นแฟนกันควรจะตัวโตกว่าหนึ่งนะ สูงกว่า ไม่น่าจะเป็นคนตัวเล็กเท่าเรา เขาตัวสูงกว่า ทำงานเป็นเรื่องเป็นราว สุภาพ ไม่เคยมาแตะเนื้อต้องตัวให้เรารู้สึกว่าเขาคือ เป็นคนเรียบร้อยมาก ๆ ก็คบกันมาตลอดยาวเลย ตั้งแต่ปี 41 จนถึงเลิกกัน เด็ดขาดเมื่อหกกว่าปีที่แล้ว ก็ประมาณ 13 ปี”

หนึ่งเล่าว่าในช่วงที่คบกับพีต้อม เคยมีผู้ชายอีกคนหนึ่งที่เขาเข้ามาในชีวิต เป็นช่วงเวลาที่ยาวนาน ๆ แต่เพราะหนึ่งมีแฟนแล้ว และหนึ่งกับพีต้อมก็รักกันดี ก็เลยไม่คิดว่าเขาจะพัฒนาความสัมพันธ์กับใครอีก แม้จะรู้สึกว่ามีอะไรหลาย ๆ อย่างที่เขาเข้ากับผู้ชายคนนั้นได้เป็นอย่างดีไม่แพ้เขา

ความสัมพันธ์ของหนึ่งกับพีต้อมเริ่มถูกทดสอบหลังจากที่ทั้งคู่แต่งงานกัน หนึ่งเริ่มรู้สึกว่าชีวิตเปลี่ยนแปลงไป มีความคาดหวังกับพีต้อมในฐานะสามี ในฐานะของผู้ปกครองตัวโตมากขึ้น จากสมัยก่อนตอนที่ยังเป็นแฟนกันอยู่ ไม่เคยคาดหวังอะไรจากเขา

“ตอนแรกเราคิดว่าเราไม่ได้คาดหวังกับเขา ไม่ได้ไปกดดัน อยากให้เขาทำนั่นทำนี่ให้ครบครัน เราคิดว่าเราไม่ แต่จริง ๆ แล้วเรา “คิด” (เบนเสียง) จริง ๆ เรายิ่งเต็มเลย แล้วมันเลย ทำให้เราผิดหวัง ไม่พอใจ หรือว่าตั้งคำถามกับเขามาก ๆ อย่างเช่น ทำไมคุณไม่พยายามที่จะทำอะไร เพื่อที่จะให้อันนี้ได้อยู่กับคุณ ทำไมคุณไม่พยายามที่จะหาเงินให้เราอยู่ด้วยกันได้ ทำไมคุณไม่พยายามที่จะทำอะไรให้กับครอบครัว”

“คือเราทำกันใกล้กัน หนึ่งทำงานที่ได้ แล้วเขาทำงานเชียงใหม่ ถ้าเกิดให้หนึ่งลาออก แสวงว่าเขาคือมีอะไรบางอย่างที่รองรับหนึ่งนะ อย่างน้อยเขาต้องดูแลเราได้ ถ้าไม่เช่นนั้น มันก็ไม่มีอะไรสำหรับหนึ่งนะ แล้วอีกอย่างหนึ่ง หนึ่งกลับไปแล้วหนึ่งจะทำอะไร อยู่ยังไง แต่เขาก็จะคิดง่าย ๆ ว่า เออ กลับมาเถอะ เขียวนั่นก็ทำอะไรให้ทำเองแหละ”

ช่วงก่อนที่จะแต่งงาน หนึ่งได้งานเป็นอาจารย์ที่ต้อมมาสอนหนังสือที่มหาวิทยาลัยทางภาคใต้ ทำให้ต้องคิดถึงเรื่องความก้าวหน้าในหน้าที่การงานมากขึ้น หนึ่งเริ่มคุยกับพีต้อมบ่อยขึ้นว่ายังไม่อยากกลับไปอยู่เชียงใหม่ เพราะอยากจะทำงาน

ให้ได้ผลงานก่อน ถึงจะกลับไป ขณะที่ต้องต้องการให้หนึ่งกลับไปอยู่ด้วยกัน หลังจากนั้นหนึ่งก็ห้อง หนึ่งบอกว่ามีความตั้งใจของพี่ต้อม ที่ไม่icum เลยเป็นขึ้นมาให้ทั้งคู่ต้องแต่งงานกัน

“จริง ๆ รู้สึกดีใจนะ พี่ต้อม อยากมีลูก (หัวเราะ) ตอนนั้นจิตเหวียนแล้ว แต่มันก็มีความยุ่งยากบางอย่างในชีวิตส่วนตัว ต้องบอกพ่อแม่เขา ต้องจัดพิธีแต่งงาน แล้วมันก็เลยไปถึงจุดที่ว่าต้องเข้าไปอยู่ในครอบครัวสามีนั่นขึ้น ทั้ง ๆ ที่ตอนนั้นเราเคยมีชีวิตที่อิสระ เราคบกัน ก็คบกันอย่างอิสระ แต่พอแต่งงานปุ๊บมันมีเรื่องอื่นเข้ามาด้วย ซึ่งเราไม่เคยคำนวณเข้าไปอยู่ในความสัมพันธ์เรามาก่อน เราไม่เคยคิดว่าจะมีปัญหานี้ ก็มันตั้งใจว่าจะต้องตอนนั้น พอแต่งงานปุ๊บ มีลูกด้วย แล้วเราอยู่ห่างกัน มันก็หนักหน่วงมาก”

หลังคลอดลูก หนึ่งต้องเอาลูกฝากไว้กับพ่อแม่สามีที่กรุงเทพฯ แล้วตัวเองก็ต้องกลับไปทำงานที่ภาคใต้ ขณะที่พี่ต้อมก็ยังทำงานอยู่ที่เชียงใหม่ ช่วงที่กลับลงมาครั้งนั้นเอง หนึ่งได้มาพบกับ นี แฟนผู้หญิงคนแรกในชีวิตของหนึ่ง ที่มหาวิทยาลัย และพัฒนาความสัมพันธ์กัน โดยที่ทั้งคู่ต่างก็ไม่เคยมีแฟนเป็นผู้หญิงมาก่อน หรือรู้จัก และเข้าใจในความรู้สึกชอบผู้หญิงที่เกิดขึ้น เพราะนี่เองที่เคยแต่มีแฟนเป็นผู้ชายมาตลอดเช่นกัน

“ หลังแต่งงานก็กลับมาทำงานที่มหาวิทยาลัย ไม่ได้อยู่กับพี่ต้อม พอห้องแก่ ก็ลาไปคลอด เอาลูกไปฝากให้พ่อแม่ของพี่ต้อมเลี้ยง พอกลับมาอีกที ก็มาเจอเขาตอนนั้น เขาเพิ่งเข้ามาเป็นอาจารย์ใหม่ แล้วในกลุ่มเพื่อนอาจารย์ที่เราสนิท ๆ ก็มีผู้หญิงอยู่แค่ 2 คน คือ หนึ่ง กับเขา เราก็เลยจะคุยกันมาก ก็ค่อย ๆ สนิทกันมากขึ้น ๆ จะใช้เวลาอยู่ด้วยกันบ่อยมาก แทบจะตลอดเวลา เพียงแต่เรานอนกันคนละห้องเท่านั้นเอง ”

หนึ่งรู้สึกสับสน กับความรู้สึกที่มีต่อนี ไม่เข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้นกับตัวเอง และพยายามหาคำตอบว่า เป็นเพราะหนึ่งกับพี่ต้อมอยู่ไกลกัน หรือทะเลาะกันบ่อย ๆ หรือเปล่า แต่สุดท้ายแล้วหนึ่งก็มาถึงคำตอบที่ว่า สงสัยว่าตัวเองจะชอบผู้หญิง ความรู้สึกสับสนที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะ ผู้หญิงคนที่หนึ่งชอบ ไม่ได้มีบุคลิกลักษณะเป็น “ชาย” แบบที่หนึ่งคุ้นเคยว่า ในความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง จะต้องมีส่วนหนึ่งซึ่งแสดงออกชัดเจนว่าเป็น “ทอม” หรือเป็น “ชาย” มากกว่าอีกฝ่ายหนึ่งด้วย ในขณะที่ “นี” เป็นผู้หญิงที่ใสสะอาด แต่งหน้า ผมห้อยยาวประบ่า ทั้งยังมาคุยกับหนึ่งถึงเรื่องความรู้สึกที่ไปแอบชอบผู้ชายอีกคนหนึ่งอยู่ด้วย หนึ่งบอกว่าตอนที่ทั้งคู่รับรู้ความรู้สึกที่มีต่อกัน “นี” เองก็อยู่ในสภาวะที่สับสน และงงกับตัวเองเหมือนกัน

“ความรู้สึกของเราเนะ คือ แค่ว่ามีแฟนคนหนึ่งที่เราหาที่ไหนมา แล้วแฟนเราก็ไม่ได้คิดอะไร อยู่ดี ๆ เราดันชอบไปชอบคนอื่น แล้วเราดันอยากอยู่กับคนนั้น มากกว่าอยู่กับแฟนของเรา มันก็รู้สึกผิดกับแฟนในระดับหนึ่งอยู่แล้ว แต่นี่ไม่ใช่แค่เนี่ย ยังมีเรื่องความรู้สึกที่ว่า เราเป็นผู้หญิงธรรมดา ๆ ทำไมเราถึงไปชอบผู้หญิงได้ มันไม่ใช่ตัวเองมัน..... เหมือนไม่รู้จิกตัวเอง คือความรู้สึกแย ๆ มันบอกทบทวนนะ บอกที่หนึ่งมา บอกที่สอง บอกที่สาม คือ เรื่องลูก เรื่องแต่งงาน เรื่องสถานภาพ ทั้งหมดนี้จะทำยังไง บอกที่สี่ก็ไม่ได้ คือไม่รู้จะทำยังไงกับเขา ผู้หญิงคนที่เราชอบ ไม่รู้จะทำยังไงในความสัมพันธ์นี้ดี”

หลังจากเริ่มแน่ใจในความรู้สึกของผู้หญิงของตัวเอง หนึ่งในพยายามหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องหญิงรักหญิงมากขึ้น ขณะเดียวกันก็พยายามคิดที่จะหาวิธีแก้ปัญหาความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างเธอ นี และ ที่ต้องไปด้วย แต่ก็พบว่าเธอเองไม่สามารถจะหาทางออกให้กับตัวเองได้เลย นานกว่า 4 เดือนที่หนึ่งจมอยู่กับความทุกข์ และปัญหาที่ไม่มีทางออก หนึ่งรู้สึกว่าจะไม่สามารถจะกลับไปใช้ชีวิตที่เหมือนเดิมกับสามีได้อีก แต่ก็ไม่สามารถจะบอกเลิกกับสามีได้อย่างง่าย ๆ เพราะรู้สึกว่าสามีของเธอไม่ได้ทำอะไรผิดเลย และเธอเองก็ไม่ได้ต้องการที่จะเห็นเขาเจ็บปวด สุดท้าย “นี” จึงเป็นฝ่ายตัดสินใจเลิกกับหนึ่ง โดยคาดหวังว่าอยากจะทำให้หนึ่งกลับไปอยู่กับสามี และใช้ชีวิตครอบครัวที่ราบรื่นเป็นสุข หนึ่งบอกว่าเธอเสียใจมาก เพราะเธอเชื่อว่า เธอจะต้องแก้ปัญหากับสามีได้ ถ้าเพียงแต่ “นี” จะอดทนรออีกสักหน่อย แต่หนึ่งก็บอกไม่ได้จริง ๆ ว่าจะให้ “นี” รอไปอีกนานเท่าไร

“ใช่ ในสายตาของสังคม เหมือนเราทำในสิ่งที่ถูกต้อง แต่ตอนนั้นหนึ่งรู้สึกแย่มาก คนที่เราต้องการจะอยู่ด้วยคือเขา แต่เราอยู่ในสภาพที่เราทำอะไรไม่ได้เลย ตอนนั้นหนึ่งกำลังดูสถานการณ์ คิดว่าจะบอกสามี แล้วก็ค่อย ๆ เลิกกับเขา”

หลังจากเลิกกับหนึ่ง ได้ไม่ถึงหนึ่งอาทิตย์ หนึ่งก็ตัดสินใจเล่าเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับนีให้กับพี่ต้อมฟัง โดยที่ไม่ได้คิดว่าจะกลับไปหานี แม้ว่าจะยังรักนีอยู่มากก็ตาม เหตุผลที่หนึ่งตัดสินใจบอกกับพี่ต้อม เพราะหนึ่งรู้สึกว่า หนึ่งได้ค้นพบตัวตนใหม่ที่ตัวเองมี และสิ่งนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมากกับชีวิตของหนึ่ง เพราะมันเปลี่ยนมุมมอง เปลี่ยนชีวิตของหนึ่งไปอย่างสิ้นเชิง

“หนึ่งมีความสุขกับตัวคนอื่น รู้สึกพึงพอใจกับตัวคนที่ค้นพบว่า อ้อ ฉันชอบผู้หญิงได้ หนึ่งรู้สึกว่าการมีมันสำคัญกับชีวิต และหนึ่งไม่สามารถที่จะใช้ชีวิตต่อไป โดยที่มอญเป็นแค่ความฝันครั้งหนึ่ง แล้วก็บอกว่า เอ้ย มันไม่สำคัญหรอก”

หลังจากเลิกกับหนึ่ง หนึ่งคิดถึงการเลิกกับพี่ต้อมอยู่ตลอดเวลา แม้ตอนแรกจะพยายามกลับมาเริ่มต้นความสัมพันธ์กับพี่ต้อมใหม่อีกครั้ง แต่กลับพบว่าตัวเองไม่ได้รักพี่ต้อมแบบที่เคยรักอีกต่อไปแล้ว แต่เพราะหนึ่งบอกกับพี่ต้อมว่า หนึ่งได้เลิกกับผู้หญิงคนที่คบด้วยแล้ว ทำให้พี่ต้อมรู้สึกว่า ไม่เป็นไร และไม่ยอมเลิกกับหนึ่ง แต่พยายามที่จะรื้อฟื้นความสัมพันธ์ที่เคยมีกลับมา

ความรู้สึกของหนึ่งที่มีต่อผู้หญิงกลับมาชัดเจนอีกครั้ง เมื่อหนึ่งได้มาเจอกับหนึ่งในอีก 2 ปีต่อมา หนึ่งพบกับหญิงจากการที่ทั้งคู่ต่างเขียนเรื่องส่งไปที่สำนักพิมพ์สะพาน ซึ่งเป็นสำนักพิมพ์ที่ตีพิมพ์งานเขียนในแนวหญิงรักหญิง ชายรักชาย และเรื่องของทั้งคู่ก็ได้รับเลือกลงตีพิมพ์ในรวมเรื่องสั้นฉบับเดียวกัน ทั้งคู่จึงได้ทำความรู้จักกันเริ่มจากการเป็นเพื่อนกันในเฟซบุ๊ก ช่วงนั้นเป็นช่วงที่หนึ่งมาเรียนปริญญาเอกอยู่ที่กรุงเทพฯ ขณะที่ทั้งคู่ทำงานเป็นผู้จัดการร้านกาแฟอยู่ ง่ายกว่าอยู่นานหนึ่งเกือบ 10 ปี เป็นผู้หญิงรูปร่างผอม สูง ผอมยาว ใส่แว่น รักหนังสือ รักแมวเป็นชีวิตจิตใจ ดูเ็น ๆ เป็นคนเรียบร้อย แต่ก็ได้รู้จักกันแล้ว จะพบว่าทั้งคู่เป็นคนชอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการในเรื่องราวประเด็นทางสังคม การเมือง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนหนังสือ ทั้งหนึ่งและทั้งคู่ต่างก็ชอบที่จะวิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวทางสังคมการเมือง และมีความสนใจในเรื่องของการเขียนหนังสือ อ่านหนังสือคล้ายกัน จึงคุยกันถูกคอ หนึ่งบอกว่า สิ่งหนึ่งที่ทำให้หนึ่งกับทั้งคู่คุยกันถูกคอ และพัฒนาความสัมพันธ์ได้อย่างรวดเร็ว ก็เพราะต่างคนต่างเคยมีประสบการณ์หลาย ๆ อย่างใน

ชีวิตที่คล้ายกัน โดยเฉพาะ การที่ทั้งสองคนต่างก็เคยมีแฟนเป็นผู้ชายมาก่อน แต่เมื่อทั้งคู่รู้ว่าหนึ่งมีครอบครัว และมีลูก ก็ยังไม่แน่ใจว่า จะพัฒนาความสัมพันธ์กับหนึ่งต่อไปได้หรือไม่

กุง : ตอนแรกเราก็นึกว่าการเหมือนกันว่าเราจะเป็นผู้หญิงประมาณไหน แต่จินตนาการไม่ออก แต่ภาพมันไม่ชัดเจน เพราะว่าเราไม่ได้เปิดเผยตัวตน ส่วนใหญ่จะคุยกันเรื่องเพลง เรื่องหนังสือ เรื่องการเมือง สาธารณะ มีความสนใจในเรื่องที่เป็นหัวข้อเดียวกัน มากอกกัน ไม่ได้เห็นเหมือนกัน ตอนนั้นไม่รู้ว่ามีสถานภาพเขาเป็นอย่างไร เพราะเขาไม่ได้บอก เราไม่รู้เขาแต่งงานรึยัง จดทะเบียนมั๊ย แต่เห็นเขามีแฟนผู้ชาย แล้วมีลูกแล้ว ครั้งแรกที่รู้ว่ามีลูก รู้สึกในใจนิดหน่อยว่า อ๊ะ มีครอบครัวแล้วนี่หว่า ตอนแรกเราจะคุยต่อ พัฒนาความสัมพันธ์ต่อสักหน่อย พอเจอเรื่องนี้ ก็เหมือนกับสวงท่าที่มากขึ้น แต่ก็คิดว่า เขาก็น่าจะมีความรู้สึกพอ ๆ กันกับเรา ช่วงนั้นมันค่อยจะได้ตอบ คุยกันตลอดเวลา ท้ายที่สุดแล้วก็ห้ามตัวเองไม่ได้ ก็ยังคุยแบบนั้นต่อไปปกติ โดยไม่ได้สนใจว่า เขามีครอบครัวแล้ว

ในช่วงที่หนึ่งและกุงพัฒนาความสัมพันธ์จนใกล้ชิด และคบกัน ที่ต่อมายังอยู่ที่เชียงใหม่ แล้วก็มาถึงจุดที่หนึ่งต้องตัดสินใจครั้งว่าจะแก้ไขปัญหาคือความสัมพันธ์นี้อย่างไร เพราะกุงเองก็ไม่ต้องการที่จะอยู่ในสถานะที่ไม่มีตัวตน เมื่อสามปีก่อนถึงมากรุงเทพฯ และทั้งกุงกับหนึ่งก็ต้องการที่จะอยู่ด้วยกัน ครั้งนั้นหนึ่งได้บอกกับที่ต่อมไปตรง ๆ ว่าหนึ่งคบกับกุงและทางออกหนึ่งที่ทั้งคู่คิดก็คือ เล่นอกับที่ต่อมว่า ให้อยู่ด้วยกันในความสัมพันธ์แบบ 3 คน ขณะเดียวกันในอีกทางหนึ่งก็บอกกับที่ต่อมว่าจะขอหย่าด้วย แต่ที่ต่อมก็ไม่เลือกทั้ง 2 อย่าง

ความสัมพันธ์ของหนึ่ง และสามมาถึงจุดแตกหักอย่างแท้จริง เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ต้องทำร้ายร่างกายกุง ในคืนที่กุงอยู่ดูแลหนึ่ง และลูกที่บ้านหนึ่ง หนึ่งกับกุงเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า วันนั้นเป็นวันเกิดของหนึ่ง และที่ต่อมนัดกับหนึ่งว่าจะเอาของขวัญมาให้ แต่เกิดอุบัติเหตุเครื่องบินจากเชียงใหม่ถึงกรุงเทพฯช้ากว่ากำหนด หนึ่งเลยกลับมาบ้านพร้อมกับกุงและลูก บังเอิญคืนนั้นหนึ่งประสบอุบัติเหตุน้ำร้อนลวก หนึ่งจึงบอกให้ที่ต่อมแวะเอายามาให้ ขณะที่กุงช่วยดูแลลูกที่กำลังหลับอยู่ แต่เมื่อที่ต่อมเห็นแผลของหนึ่ง ก็พยายามที่จะไล่ให้กุงกลับบ้านไป เพื่อที่จะดูแลหนึ่งเอง แต่กุงไม่สามารถจะกลับไปไหนได้ เพราะตอนนั้นกุงย้ายมาอยู่กับหนึ่งแล้ว ที่ต่อมไล่กุงอยู่หลายครั้ง ก่อนที่จะตรงเข้ามาขอมกุง หนึ่งซึ่งอยู่ในเหตุการณ์พยายามดึงที่ต่อมไว้ แต่ก็ห้ามไม่อยู่ เพราะสู้แรงสามไม่ไหว และเมื่อหนึ่งเข้ามากักกุง ก็โดนทำร้ายไปด้วย วันถัดมาหนึ่งกับกุงไปลงบันไดที่ประจำวันที่สถานีตำรวจว่าถูกทำร้ายร่างกาย และหลังจากเหตุการณ์วันนั้นที่ต่อมาก็ไม่ได้ติดต่อกับหนึ่งอีกเลย เพราะกลัวว่าหนึ่งจะแจ้งความเอาเรื่อง โดยเขาใช้วิธีโทรไปฟ้องแม่ และพี่สาวของหนึ่งแทน ทำให้แม่หนึ่งโทรมาติดต่อตัวลูกกับหนึ่ง ซึ่งกุงเล่าถึงเหตุการณ์ในครั้งนั้นว่า

กุง : คือเขาไปเล่าอีกอย่างหนึ่งเลยนะ..สิ่งที่เขาพูดถึงเราคือสภาพเราน่ากลัวมาก ๆ มาหลอกเขา มาทำให้เขาเป็นแบบนี่ แล้วทางฐาน (แม่ของหนึ่ง) ขาก็สนับสนุนให้ทำร้ายเราด้วยนะ “ดี มีเงินกินดีแล้ว” คือเราไม่มีโอกาสได้พูดอะไรเลย ไม่มีโอกาสได้ปฏิเสธ หรือไปฟ้องใคร เราอยู่กับสองคนเงียบ ๆ เราไม่ได้บอกพ่อแม่เราเลย ยกเว้นเจ้านายที่ต้องบอกข้อเท็จจริงคือเรารู้สึกว่า เราไม่อยากจะฟ้องใคร อะไร ยังไงทั้งนั้นนะ เราอยากเคลียร์ปัญหากับแค่คนภายในที่มันเกิดขึ้น แต่ทางฐานเขาไปใส่กฎหมาย ไปใส่ทุกคน ตั้งแต่นั้นมาหนึ่งก็ไม่ได้เจอลูกอีกเลย จนกระทั่งเมื่อเร็ว ๆ นี้

ก็บอกว่าตนเองรู้สึกเจ็บปวด โกรธแค้น และรู้สึกแย่กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนั้นมาก ขณะที่หนึ่งเองก็เผชิญกับปัญหามากมาย ทั้งจากเรื่องที่ไม่ได้เจอลูก เรื่องที่โดนพี่สาวกับแม่ประณาม ช่วงนั้นทั้งสองคนได้แต่ช่วยปลอบใจซึ่งกันและกันหลายครั้งก็รู้สึกว่ารู้สึกผิดว่าตนเองเป็นต้นเหตุที่ทำให้หนึ่งไม่ได้เจอกับลูกสาวอีก

ทั้งหนึ่งและกึ่งใช้ชีวิตทรมาน และค่อย ๆ พยายามทำความเข้าใจกับครอบครัวของหนึ่ง และผู้คนที่เกี่ยวข้อง หนึ่งบอกว่าหลังจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น หนึ่งไม่ได้คุยกับแม่นานมาก แต่ใช้วิธีคุยกับพี่ชาย และพี่สาวที่คิดว่าเขาอาจจะฟังหนึ่งได้ โดยเล่าให้พวกเธอฟังตามความเป็นจริงทุกอย่าง โดยบอกว่า ตัวหนึ่งเองรับรู้ถึงความรู้สึกที่มีต่อผู้หญิงมานานแล้ว และเคยพยายามเลิกกับพี่ต้อมหลายครั้ง แต่พี่ต้อมไม่ยอม แม้หนึ่งจะบอกว่า หนึ่งไม่คิดว่าการเลิกกัน จะทำให้เกิดปัญหากับการเลี้ยงดูลูก เพราะต่างคนต่างก็ยังช่วยกันเลี้ยงได้ ทุกวันนี้หนึ่งหย่ากับพี่ต้อมแล้ว และครอบครัวของหนึ่งก็รับรู้ว่าหนึ่งอยู่กับกึ่ง และแม่ของหนึ่งกำลังจะมาเยี่ยมหนึ่งกับกึ่งที่ร้านที่ทั้งสองคนใช้ชีวิตด้วยกันเร็ว ๆ นี้

เพศภาวะ เพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ

ก่อนหน้าที่จะมาเจอกับ “นิ” หนึ่งมองตัวเองอย่างชัดเจนมาก ว่าตัวเองก็เป็นผู้หญิงธรรมดา ๆ คนหนึ่ง ที่ใช้ชีวิตเหมือนเด็กผู้หญิงปกติทั่วไป แม้ว่า หนึ่งจะมีบุคลิกห้าว ๆ ไร้ผมสั้น สวมเสื้อยืด กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบ แต่หนึ่งก็ไม่ได้คิดที่อยากจะเป็นผู้ชาย หรือเป็นทอม หนึ่งใช้คำว่า “คิดว่าตัวเองเป็นผู้หญิงปกติมาก ๆ แต่จะชอบมองผู้หญิง เวลาเจอผู้หญิงเท่า ๆ หรือผู้หญิงสวย ๆ ก็จะชื่น ในขณะที่จะไม่ค่อยชอบผู้ชายเท่าไร เพราะ คิดว่าการมองผู้ชาย มีนัยในเรื่องเพศ รู้สึกว่าไม่เรียบร้อย”

เมื่อมาพบกับ “พี่ต้อม” แฟนคนแรกที่กลายมาเป็นสามีในเวลาต่อมา หนึ่งอยู่ในวัยที่โตพอที่จะรับผิดชอบกับการมีความสัมพันธ์ทางเพศได้แล้ว หนึ่งจึงไม่ได้คิดมากกับการที่จะมีเพศสัมพันธ์กับสามีก่อนที่จะแต่งงาน นอกจากนี้หนึ่งยังไม่กังวลหรือเครียดกับการที่แฟนของหนึ่งไปมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงบริการด้วย เพราะหนึ่งมั่นใจว่า พี่ต้อมไม่ใช่คนเจ้าชู้ และรู้จักดูแลตัวเอง ขณะเดียวกันหนึ่งก็ไม่ได้ใส่ใจเรื่องการคุมกำเนิด และการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยอย่างจริงจังเลย แม้ว่าจะไม่อยากท้องก็ตาม และยังมีคามเชื่อที่ผิด ๆ อีกด้วย เกี่ยวกับเรื่อง การหลังข้างนอกจะช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ได้

“เรื่องคุมไม่มีเลย ไม่ชอบ เป็นคนไม่มีระเบียบวินัยในการกิน กินแล้วปวดหัว ตั้งแต่คบกันมาก็เลยไม่ได้กินยา กินยาคุมฉุกเฉินบ้างแต่น้อยครั้ง เราเองก็ไม่ค่อยชอบใช้ถุงยาง เชื้อมัยว่า เราไม่มีความรู้เรื่องพวกนี้กันทั้งคู่ พี่ต้อมเขาก็มีหนึ่งเป็นแฟนคนแรก เขาสนใจแต่เรื่องคอมพิวเตอร์ บ้าเทคโนโลยี เราก็สนใจแต่เรื่องเรียน ไม่ได้สนใจเรื่องพวกนี้”

กับ “นิ” แฟนผู้หญิงคนแรกของกันและกัน ทั้งหนึ่ง และนิ ต่างก็ไม่เคยมีประสบการณ์ในการมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงด้วยกันมาก่อนทั้งคู่ เช็กส์ครั้งแรกของทั้งสองคนจะเป็นอะไรที่หนึ่งบอกว่าสนุกไปอีกแบบหนึ่ง

“เฟิร์ส เซกซ์ (First sex) กับผู้หญิง มันก็ออกแนวสนุกดี คือมันไม่รู้จะทำอะไรแน่ๆ แล้วมันเอ๊ยไ้คนที่ทำกับเรา ก็ไม่รู้ว่าจะทำยังไง มันก็เลยกลายเป็นความสนุก ที่เราจะได้ทดลองทำอะไรบางอย่าง คือ เราไม่ไดมองว่าเรื่องเซกซ์เป็นเรื่องซีเรียส เธอต้องเป็นมืออาชีพ แต่เซกซ์สำหรับหนึ่ง มันคือสัมผัสกันใกล้ชิดนะ”

เมื่อถามถึงความรู้สึกในการที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิง และมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย หนึ่งอธิบายว่า

“ถ้าเป็นกับผู้ชาย เราจะพาสีฟ (passive—เป็นฝ่ายรับ) มากกว่า การ passive บางทีมันก็ทำให้เรารู้สึกแสบขี้ด้วย นิดหน่อย แต่เราก็แอกทีฟ (active—เป็นฝ่ายรุก) ด้วย แต่มันไม่มาก แต่กับผู้หญิงเปอร์เซ็นต์ แอกทีฟ มันพอๆ กัน มันไม่ได้มีใครมากกว่า อันแอกทีฟ หรืออันพาสีฟ อยู่ฝ่ายเดียว ไม่ได้ผูกขาดตรงนั้น อารมณ์บางอย่างอารมณ์เราอยาก ในบางครั้ง เราอยาก แอกทีฟ เราก็ แอกทีฟ ของเรา ก็อารมณ์ของคนที่มีความสัมพันธ์กับเรา ในบางครั้งเราอยากพาสีฟ เราเห็นเขา แอกทีฟ เอาละ เราก็สอคล้องกับเขาได้ ถ้าเป็นผู้หญิงกับผู้หญิง แล้วผู้หญิงแต่ละคนต่างกัน บางคนอาจจะชอบพาสีฟ มากกว่า แอกทีฟ มันไม่ได้จำเป็นว่า เป็นผู้หญิง แล้วจะเท่ากัน สำหรับหนึ่ง ๆ ได้ทั้งสองอย่าง ชอบทั้งสองอย่างเลย”

“กับผู้ชาย บางครั้งเราก็ชอบ แอกทีฟ เราก็ต่อรองได้ สำหรับหนึ่งการมีเซ็กส์ไม่ตายตัวเลย มี เซ็กส์ไม่ได้แปลว่า นุ่มนวล หรือต้องเร้าร้อน แล้วแต่ด้วยนะ บางครั้งมีเซ็กส์ก็เสร็จ หรือบางครั้งมีเซ็กส์ ก็ไม่จำเป็นต้องเสร็จ แค่อิมเมจ หรืออะไร อย่างนี้ ก็มีความสุขได้ (ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย) สำหรับหนึ่งการมีเซ็กส์ไม่ได้แปลว่าเสร็จอย่างเดียว แต่มันคือการได้สัมผัส การได้ใกล้ชิดกันมาก ๆ ในเรื่องร่างกาย ในเรื่องความรู้สึก จากผู้หญิง และจากผู้ชายจะได้แตกต่างกัน) คนละรูปแบบ ซึ่งเรารู้สึกโอเคกับทั้งสองรูปแบบ ต่างกันตรง ความเป็น masculine ของผู้ชาย มันทำให้เรารู้สึกถูกกระทำมันก็ทำให้เรารู้สึกดี พึงพอใจกับการมีเซ็กส์แบบนั้น ไม่ว่า (สรีระ) ของผู้หญิง หรือของผู้ชาย เราก็อยากสัมผัสทั้งคู่ ก็ให้ความพึงพอใจได้ทั้งคู่”

ตัวเอง ก็เคยมีแฟนผู้ชาย และมีเพศสัมพันธ์กับแฟนผู้ชายมาก่อน ที่จะมาเจอกับหนึ่ง ก็พูดในทำนองที่คล้าย ๆ กันว่า

ทุ้ง : กับผู้ชาย เรารู้สึกว่าเราเป็นผู้ถูกกระทำมากกว่า ยอมรับในบทบาทนั้นได้มากกว่าเลยแหละ รู้สึกว่าอยากให้เขาเป็นผู้กระทำด้วยซ้ำ บางทีเราก็อยากเป็นฝ่ายกระทำบ้าง แต่ไม่ได้ตลอดเวลา นาน ๆ ที มีเซ็กส์กับผู้ชาย ไม่ได้หมายถึง รู้สึกดีว่า แต่เสร็จได้มากกว่า ด้วยสรีระร่างกายของเราเนอะ เป็นอย่างนั้น แต่กับผู้หญิงก็คือ มีความสุขปกติมันแหละ เซ็กส์ของเรา มันไม่ใช่อะไร มันคือการสัมผัสกันนะ

สำหรับในเรื่องการใช้ชีวิตอยู่กับผู้หญิง อยู่กับผู้ชาย จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ทำให้มันคิดว่ามันจะให้เลือก หนึ่งก็มีแนวโน้มที่จะเลือกอยู่กับผู้หญิงมากกว่า

“เพราะหนึ่งเรียนรู้มาเรื่องว่า ในความสัมพันธ์บางอย่างเนี่ย อย่างเช่น ความเข้าใจกัน เรื่องสรีระร่างกาย มันอยู่กับผู้หญิงแล้วมันง่าย มันมีความสุขมากกว่า การเอาใจใส่ดูแลกัน ความละเอียดอ่อน ความเข้าอกเข้าใจในความรู้สึก อารมณ์ ความอ่อนไหว รวมทั้งพื้นฐานประสบการณ์ในชีวิตที่เจอปัญหาในความเป็นเพศเดียวกัน มันมองเห็นในมุมมองบางอย่างที่คล้ายคลึงกันบ้าง มันทำให้เรารู้สึกอุ่นใจ มันดีจังเลยที่เราไม่ต้องไปนั่งอธิบาย ในบางเรื่องก็อธิบายให้ผู้ชายฟัง แล้วเขาไม่เข้าใจ อยู่กับผู้หญิงบางทีมันง่ายกว่า แต่ก็ไม่ได้คิดว่าผู้ชายกับผู้หญิงทุกคนจะเป็นแบบนี้”

ในแง่ของอัตลักษณ์ หนึ่งซึ่งเป็นคนชอบตั้งคำถาม และหาคำตอบให้กับตัวเองนะ มีคำตอบว่า

“ถ้าถามว่าส่วนตัวคุณคิดว่าคุณเป็นเพศไหน หนึ่งก็คิดว่าหนึ่งเป็นผู้หญิงธรรมดาๆ นิสัยก็เป็นผู้หญิง ใช้ชีวิตก็แบบผู้หญิง แต่พอเรื่องสนิมทางเพศถามว่า แล้วคุณชอบเพศไหน ก็ชอบอยู่กับผู้หญิง แต่ก็เข้าใจ รู้สึกได้ถึงการใช้ชีวิตของผู้ชาย ก็เคยอยู่กับผู้ชาย ไม่ได้รังเกียจผู้ชายด้วย ตัวเองไม่ได้รู้สึกว้า ความเป็นโง่งหนึ่งของหนึ่งทำให้หนึ่งเป็นโง่ง คือมันไม่เกี่ยว ความเป็นผู้หญิงมันใหญ่กว่า โง่งมันเหมือนกับเป็นสนิมทางเพศว่า เราสามารถมีความสัมพันธ์ มีความปรารถนา หรือเรามีความรู้สึกอยากอยู่ มีชีวิต”

หนึ่งบอกว่าตอนที่หาข้อมูลว่าตนเองเป็นอะไร หนึ่งค้นพบว่า

“หนึ่งไม่ได้เข้าใจว่าตัวเองเป็นไบเซ็กชวลผ่านคำอธิบายของคนอื่น ไม่เลย แต่เราเข้าใจผ่านตัวเราเองว่า โอ้ ดายแล้วเรารู้สึกแบบนี้กับผู้ชาย และเรารู้สึกอย่างนี้กับผู้หญิงได้ แล้วตอนนั้นมันก็ไม่ใช่ว่า อยู่ดี ๆ เราทศสวทศว่าเลิกรากับสามีเราที่เป็นผู้ชายได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด เรายังรักเขาอยู่ แคร่เขา กับผู้หญิงอีกคน เราก็กัง ไม่อยากอยู่ห่างเขาคือ ตอนนั้นก็ไม่ได้ชัดเจนในเรื่องพวกนี้ แต่จะชัดเจนมากในบางประเด็น เราไม่ใช่ดี เราไม่ใช่ทอม แล้วเราจะไม่ เลสเบี้ยนมัย เฮ้ย เราไม่ได้รังเกียจผู้ชายถึงขนาดมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายไม่ได้ โกลัเคียงที่สุด คล้าย ๆ ในรอมที่มันจะเข้าไปได้ ก็เป็น “ไบ” มั้ง “

ส่วนกึ่งแฟนของหนึ่ง พูดถึงอัตลักษณ์ของหนึ่งว่า

“แฟนเราก็เป็นผู้หญิงที่รักกับผู้หญิงอย่างเราได้ (หัวเราะ) เขาอาจจะรักผู้ชายได้ด้วยอะไรอย่างนี้ ก็แล้วแต่เขา”

และสำหรับกึ่งเอง ก็นิยามตนเองไม่ได้แตกต่างไปจากหนึ่งสักเท่าไร

“เราก็เป็นผู้หญิงคนหนึ่งที่สามารถรักได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ผู้หญิงทั่วไปหมายถึง ฉันไม่อยากจะแต่งตัวเป็นทอม จะใส่กระโปรงก็ได้ ขึ้นจะใส่กางเกงก็ได้แล้วแต่ความพึงพอใจ บางวันอยากแต่งหน้าก็แต่ง ไม่อยากแต่งก็ไม่ต้องแต่ง ฉันไม่ได้ชอบผู้หญิงอย่างที่เราเรียกว่ารักเกย์ผู้หญิง และฉันก็มีชีวิตปกติ ก็เป็นผู้หญิงคนหนึ่งในโลกนี้ทั่วไป ไม่ได้ทอม แมน หรือแบบจะปฏิเสธผู้ชายในชีวิต”

ในเรื่องของการแบ่งบทบาทระหว่างกันในการใช้ชีวิต หนึ่งบอกว่าช่วงที่เป็นแฟนกับพี่ต้อม ต่างคนต่างดูแลตัวเองเป็นหลัก แต่หนึ่งก็ช่วยสามบ้าง เช่นรีดผ้าให้ จัดของ หนึ่งบอกว่าตัวเองไม่ชอบทำงานบ้าน ซึ่งสามก็รู้ แต่เมื่อแต่งงานกันก็เหมือนกับว่าพี่ต้อมจะมีความคาดหวังให้หนึ่งต้องดูแลงานบ้านมากขึ้น และเมื่อมีลูก หนึ่งเองก็ยังจะต้องทำหน้าที่ดูแลลูกไปด้วยเป็นหลัก แม้ว่าหนึ่งจะต้องเรียนไปด้วย

“เขาก็จะช่วยดูแลบ้าง เปลี่ยนผ้าอ้อมไม่ค่อย แต่จะขงม ล้างขวดนม ตากผ้า ซักผ้า ทำกับข้าวบ้าง แต่เขาจะเป็นคนที่เรื่องเยอะ คือหนึ่งอยากให้เขาทำอะไรง่าย ๆ ให้อุ่นกันั้นไปพอมือก็พอ แล้วก็มาช่วยดูแลหน่อย เพราะเหนื่อยมากแล้ว บางทีเราก็อายุมากบ้าง เพราะไม่ได้นอน แต่เขาก็จะใช้เวลาครึ่งวันทำซุพหม้อหนึ่ง

“ตอนนั้นพี่ต้อม ตอนนั้นเริ่มเรียนปริญญาเอกแล้ว เรียนหนักมาก หนึ่งชอบลูกมาอยู่กับเขา เพราะอยากให้ลูกได้ใช้เวลาด้วยกันกับเขามาก ๆ แต่พอมถึง แทนที่เขาจะได้ช่วยเรา อย่างที่เราคิด กลายเป็นว่า เราดูแลลูกเต็มที แล้วเขาก็มาโอบ ๆ ดู

แค่นั้น เขายังมีอะไรหลาย ๆ อย่างที่เอาแต่ใจ คล้ายเด็ก ในขณะที่เขามีลูกนะ มีเราที่ต้องดูแล แต่เขายังเล่นเกมส้อมพิวเตอร์หนึ่งก็ไม่ว่าเขามีอะไรยุ่งมากมายในชีวิต”

เมื่อมาอยู่กับก๊วง ก๊วงสามารถช่วยดูแลลูกสาวให้กับหนึ่ง และดูแลหนึ่ง แบบที่หนึ่งต้องการ

“ก๊วงช่วยหนึ่งได้เยอะ ตอนที่หนึ่งเรียนหนัก ก๊วงช่วยดูแล เลี้ยงลูกให้หนึ่งได้ แบบที่พี่ต้องไม่เคยทำ นี่คือการที่หนึ่งต้องการ ก๊วงสามารถนั่งเล่นกับลูกหนึ่ง ดูแลลูก ให้หนึ่งสามารถออกไปข้างนอกได้ แต่จำเป็นที่พี่ต้อง เขาก็จะได้แต่หอบลูกไปให้พ่อกับแม่เขาดู”

ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ที่ผู้วิจัยมีโอกาสได้ไปพักอยู่กับก๊วง และหนึ่งที่ร้านกาแฟของทั้งคู่ ซึ่งใช้เป็นที่พักอาศัยด้วย สิ่งที่คุณวิจัยเห็นคือ ทั้งคู่จะช่วยกันทำงานต่าง ๆ ภายในบ้าน แต่ดูเหมือนก๊วงจะมีบทบาทมากกว่า ขณะที่หนึ่งบอกว่า หนึ่งไม่ชอบทำงานบ้าน แต่จะกดดันในเรื่องของงานข้าง งานออกแบบตกแต่งร้าน

ก๊วง : เราเป็นคนอย่างนี้ตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว ก๊วง ๆ เป็นแม่บ้านนะ กวาดบ้าน ถูบ้าน เท่าที่เราอยากทำ เราจะชอบในเวลาที่ยากทำ ไม่ชอบในเวลาที่ยืดเยื้อ แล้วเราไม่ใช่คนที่ทำงานบ้านเรียบร้อย แต่ทำได้ แต่บางทีเหนื่อย ๆ ก็ขี้เกียจทำ ตอนอยู่กับผู้ชาย เขาก็มาช่วยบ้าง ซักผ้า ตักน้ำ แต่ส่วนใหญ่เราก็กินด้วยความเต็มใจ ทำเพราะอยากทำ ไม่ได้มีใครมาสั่ง อย่างมาอยู่กับหนึ่งอย่างนี้ เราก็ทำมาตลอด เพราะบ้านเขารกรมาก เขาไม่ทำอะไรเลย เขาบอกว่าเก็บแล้วนะ

4.เรื่องเล่าของต้น : ชีวิตนับหนึ่งใหม่เมื่อได้มาเจอกับผู้หญิง

พื้นฐานครอบครัว

ต้นเป็นหญิงสาวอายุ 25 ปี รูปร่าง ผอม เพียว ผิวสีด่าง ไร้ผมทรงบ๊อบสั้น ทำทางคล่องแคล่ว คุยเก่ง พูดจาสนุกสนาน ด้วยภาษาไทยภาคกลาง ติดสำเนียงอีสาน เป็นคนที่ร่าเริง สนุกสนาน วันที่ผู้วิจัยพบกับต้นครั้งแรก ต้นสวมเสื้อยืดกางเกงยีนส์ขาสั้นจู้จู้ ทาอายไลน์เนอร์สีเข้ม ทาปากสีแดงสด ตรงข้ามกับน้ำ แพนของต้นที่อายุมากกว่าต้น 8 ปี โดยบุคลิกของน้ำ ถ้าดูจากการแต่งตัว ทรงผม และการพูดจา ก็เหมือนกับผู้หญิงทั่วไป น้ำ เป็นผู้หญิงหน้าตาดี ผิวขาว งามยาว หน้าตาสุ่อ่อนกว่าวัย เวลาพูดจะลงท้ายประโยคคำพูดด้วยคำว่า “ค่ะ” ตลอด แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นคนนิ่ง ๆ ไม่ค่อยพูด ใบหน้าปราศจากเครื่องสำอาง สีหน้าเรียบเฉย แต่เวลาที่พูดจะเห็นว่าน้ำ เป็นคนที่มีบุคลิกที่แข็ง ๆ หัว ๆ ไม่เหมือนตอนเวลาทำงานกลางคืน ที่น้ำจะแต่งหน้า แต่งตัวเป็นผู้หญิงที่มีเสน่ห์ แนวตาเป็นประกายวิบวับ

ผู้วิจัยรู้จักกับต้น และน้ำ ผ่านการแนะนำของताल ผู้ประสานงานขององค์กรพัฒนาเอกชนแห่งหนึ่งที่ทำงานกับผู้หญิงบริการในจังหวัดแห่งหนึ่งทางภาคกลางที่อยู่ติดทะเล ทุกครั้งที่ผู้วิจัยต้องการจะนัดกับต้น ตาลจะคอยเป็นธุระจัดการให้ ต้นเป็นคนจังหวัดขอนแก่น ต้นมีน้องสาวคนเดียว อายุห่างกันถึง 20 ปี เพราะแม่ของต้นเกิดหมั่นหลด ตอนเด็ก ๆ ต้นก็เลยเหมือนจะเป็นลูกสาวคนเดียวของครอบครัว ที่แม่ตั้งความหวังไว้มาก ฐานะทางบ้านของต้นยากจน ต้นโดนแม่ขยาย พ่อกับแม่ทำงานก่อสร้าง ก่อนจะย้ายมาทำงานโรงงานที่ชลบุรี ต้นมีโอกาสได้เจอกับแม่แต่เฉพาะตอนปิดเทอมที่ต้นมาอยู่กับ

พวกเธอเท่านั้น ต้นเรียนหนังสือที่ขอนแก่นจนจบ ป. 6 ก็ย้ายมาเรียนมัธยมที่ชลบุรี มาอยู่กับพ่อแม่ ซึ่งทำงานเก็บหอมรอมริบจนซื้อบ้านอยู่ที่นี้ แม้จะเหมือนเป็นลูกสาวคนเดียวของที่บ้าน พ่อแม่ก็อยู่ด้วยกัน แต่ต้นบอกว่า ต้นไม่มีความสุขที่มาอยู่กับพ่อแม่ ตอนที่อยู่กับยายยังรู้สึกอบอุ่นกว่า เพราะแม่ขงต้นเป็นคนที่ดี และเข้มงวดกับต้นมาก เมื่อมาอยู่กับพ่อแม่ ต้นมีหน้าที่ต้องทำงานบ้านทุกอย่าง ตั้งแต่ตื่นมาหุงข้าวตอนตี 5 กวาดบ้านถูบ้าน ซักผ้ารีดผ้าให้พ่อกับแม่ ทำกับข้าว และต้องอ่านหนังสือตั้งแต่หนึ่งทุ่ม ถึงสองทุ่มครึ่งทุกวัน ชีวิตของต้นเต็มไปด้วยกฎเกณฑ์ที่แม่กำหนดเอาไว้ แม่ห้ามไม่ให้เพื่อนมาหาต้นที่บ้าน เพราะแม่ไม่ชอบความวุ่นวาย ขณะเดียวกันแม่ก็ไม่อนุญาตให้ต้นออกไปเล่นกับเพื่อนข้างนอก นอกจากไปโรงเรียน แม่บอกว่าถ้าต้นจะเสียคน ไปมีเพื่อนเล่นเลเหลเมา ชีวิตต้นส่วนใหญ่จึงเก็บตัวอยู่แต่ในห้อง ทั้งที่ต้นเป็นคนเฮฮา ร่าเริงสนุกสนาน เวลาที่อยู่กับเพื่อน ๆ ที่โรงเรียน

“แม่หนูคุมมาก ๆ ปกติเวลาหนูอยู่กับเพื่อนจะเป็นคนเฮฮา สนุกสนาน แต่พอกลับบ้านปั๊บ จะต้องเปลี่ยนเป็นเรียบร้อยทันที”

ต้นบอกว่ายายเคยเล่าให้ต้นฟังว่าแม่ต้นเข้มงวดกับต้นมาก ๆ เพราะ แม่เองเคยทำให้ยายขายหน้ามาก่อน ที่แม่กับพ่อลักลอบไปเสียกัน แล้วหนีออกจากบ้าน แม่ถึงไม่อยากให้ต้นเป็นแบบแม่ ที่ทำให้ตาภิบาลยัยผิดหัว แม่ไม่อยากให้ต้นเสียคนเหมือนลูกของคนอื่น ๆ ตอนที่ต้นเล่ามาถึงตรงนี้ เสียงต้นเริ่มสั่น ๆ เมื่อพบกับผู้วิจัยว่า “แต่หนูมาทำงานอย่างนี้ แม่ไม่รู้ นะ”

หลังเรียนจบ. 3 ต้นหนีออกจากบ้าน เพราะทะเลาะกับแม่เรื่องเรียนต่อ แม่อยากให้ต้นเรียนสายสามัญ อยากให้ต้นเป็นครู แต่ต้นคิดว่าตัวเองไม่เก่งพอ ต้นอยากเรียนสายอาชีพ แล้วก็ทำงานไปด้วยมากกว่า แต่แม่ไม่ชอบเด็กที่เรียนสายอาชีพ เพราะแม่มองว่า คนที่เรียนสายอาชีพ จะไม่ค่อยเรียนหนังสือ และเสียคนมากกว่า ต้นสอบเข้าเรียนต่อสายอาชีพได้ แต่แม่ไม่ยอมให้ไปเรียน ต้นก็เลยโกรธแม่ และหนีออกจากบ้านมา กลับไปอยู่ที่ขอนแก่นกับยาย หลังจากแม่รู้ แม่ไม่ได้โกรธต้น ยังส่งเงินให้ต้นไปซื้อของ แต่ต้นรู้สึกว่าเป็นคนคนเดียว ถ้าไม่เรียนต่อ เขาก็ทำงานกันหมด ต้นไม่อยากอยู่บ้านเฉย ๆ ให้แม่เสียใจ หนูมาอยู่กับญาติที่เพื่อนชวน เพื่อมาหาเงินทำ ช่วงนั้นแม่ของต้นชวนให้ต้นกลับไปอยู่กับแม่ ไปหาเงินทำที่โรงงานเยว กับแม่ก็ได้ แต่ต้นรู้สึก ว่า อยู่กับแม่ แม่ชอบบังคับ และมีกฎเกณฑ์เยอะ ต้นรู้สึกอึดอัด จึงตัดสินใจ ไม่กลับไปหาแม่

ความรัก ความสัมพันธ์ และอารมณ์ความรู้สึก

ก่อนมาเจอกับน้ำ ต้นเคยมีแฟนที่เป็นผู้ชายมาตลอด แฟนคนแรกขงต้น เป็นผู้ชาย มาเจอกันตอนที่ต้นมาทำงานโรงงานอยู่ที่นคร แฟนขงต้นเป็นคนกักแพงเพชร อายุแก่กว่าต้น 5 ปี กับกันได้ประมาณหนึ่งเดือน ต้นก็ท้อง เพราะไม่ได้กินยาคุม ตอนแรกต้นคิดจะเอาเด็กออก เพราะรู้สึกตัวเองยังไม่มีความพร้อมที่จะเลี้ยงลูกได้ แต่แฟนไม่ยอมให้เอาออก ต้นเลยลาออกจากงาน แล้วกลับไปอยู่กับยายที่ขอนแก่นตลอด ต้นพูดถึงแฟนแรกที่ เป็นพ่อขงลูกชายว่า ช่วงแรกเขาก็เป็นหัวหน้าครอบครัวที่ ดูแลต้น ต้นบอกไม่ให่กินเหล้า สูบบุหรี่ เขาก็ไม่ทำ แต่ช่วงหลังเขาเปลี่ยนไปเป็นคนสะคน เพราะอยู่ห่างกัน และเขาก็กลับไปอยู่กับพี่ชาย น้องชาย ไปทำงานที่ภาคใต้

ช่วงที่ห่างกัน ต้นบอกว่าเวลาโทรหาแฟน จะได้ยินเสียงเพลงคาราโอเกะดังตลอด วันที่ต้นจะคลอดลูก ต้นขอให้เขา มาหา เขาก็บอกว่าเขาติดงาน ต้นต้องให้เพื่อนเป็นคนเซ็นคีย์นอมให้ผ่าคลอด แทนชื่อสามี หลังคลอดลูกได้อาทิตย์เดียวต้น ก็ได้ข่าวว่าเขาถูกจับ ข้อหาค้ายา

หลังคลอดลูก เลี้ยงลูกได้ประมาณ 1 ปี ต้นก็ออกจากบ้านมาทำงานอีกครั้ง มาได้งานที่บริษัททำเฟอร์นิเจอร์อยู่ที่ โรงงานในจังหวัดที่ปัจจุบันต้นอาศัยอยู่ ต้นมาเจอกับแฟนคนที่สองที่ทำงานในโรงงานเดียวกัน อายุมากกว่าต้น 2 ปี ผู้ชาย คนนี้มีเมียแล้ว แต่บอกกับต้นว่าเขาเลิกกับเมีย โดยที่ต้นไม่รู้เลยว่าเมียเขาท้องอยู่ ในขณะที่คนในโรงงานพากันมองต้นด้วย สายตาแปลก ๆ จนกระทั่งวันหนึ่งเมียเขาลุ่มหลงมาตามหาเขาที่ห้องต้น ทำให้ต้นได้รู้ความจริง แต่แฟนของต้นก็ยังบอกว่าจะ เลิกกับเมีย และมาอยู่กับต้น แต่เขาอยากจะได้ลูก เขาพาต้นออกมาอยู่ข้างนอกประมาณ 2 เดือน จนกระทั่งหลังเมียเขาคลอด ลูกสาว เขาก็พาต้นมาไว้ที่หอเพื่อนในโรงงาน บอกว่าให้ต้นรอเขา เขาจะกลับมา แล้วเขาก็ไม่กลับมาอีกเลย ต้นบอกว่าตอนที่ เมียเขามาตาม ต้นตั้งใจจะเลิกกับเขาอยู่แล้ว เพราะเขาใจไม่ได้ที่จะต้องเป็นเมียน้อย แต่เขาก็พาต้นออกมา โดยที่ต้นยังไม่ได้ ตั้งหลัก ตอนที่ต้นพักอยู่ที่ห้องของเพื่อนแฟนที่เขาพาต้นมาฝากไว้ ต้นมีเงินติดตัวอยู่แค่ 1 ร้อยบาท หลังจากผ่านไป 2 วัน ต้นก็รู้ว่า แฟนคงจะไม่กลับมาอีกแล้ว เมียของเพื่อนแฟนที่ต้นพักอยู่ด้วย เลยชวนต้นมาทำงานที่ร้านคาราโอเกะ ซึ่งจริง ๆ แล้ว คือ บ้านสาว หรือสถานบริการที่เปิดบริการคาราโอเกะบังหน้า ต้นเข้าใจว่า แค่ไปทำงานเสริมพละบ้าง และนั่งจ้องทีวีเท่านั้น จึง คิดสนใจไปกับเขา เพราะตอนนั้นต้นไม่มีเงินแล้ว ที่ผู้หญิงคนนั้นให้เงินต้น 500 แล้วก็พาไปค้นหาซื้อเสื้อผ้า ก่อนจะพามาส่งที่ ร้าน ซึ่งต้นรู้ที่หลังว่า เขาได้คิดตัวต้นไปสองพันบาท เขาบอกกับต้นว่า ให้ต้น “ทำงานแบบนี้ละ” ต้นบอกว่าต้นไม่เข้าใจว่า คำว่า ทำงานแบบนี้แปลว่าอะไร เพราะเมื่อก่อนเข้าไปในร้าน ก็เห็นแต่เก้าอี้ และตู้ไม้दीङनङङกับห้องนอนติดกันเป็นแถวที่ที่อยู่ ข้างใน

“ช่วงนั้น หนูสงสัย สองใจอยู่ คือหนึ่ง หนูไม่กล้า เพราะหนูไม่เคยทำ สอง ชีวิตมันไม่เหลืออะไรแล้ว ไม่มีดังค์ด้วย พึ่ง เขาก็ไม่ได้ เขาก็มีครอบครัว พอหนูรู้ว่าจะต้องทำงานแบบนี้ หนูปึป เป็นคนดีมันไม่ได้ใช่ไหน หนูก็คิดแค่นี้...เอ่อ...มีคนเดียวมัน ก็ไม่ได้เว้ย...ชีวิตมันก็ไม่ได้มันแล้วละ...ไม่รู้จะมีไปทำไมแล้ว ทำงานอย่างนี้ดีกว่า หนึ่งได้ดังค์ สองไม่ต้องขอใครกิน สามหนูเลี้ยง ทางบ้านได้ด้วย หนูเลยตัดสินใจภายในวันนั้น เขาก็พาซื้อเครื่องใช้กลับไปหอพัก ไปเอาเสื้อผ้า เข้าไปอยู่ในร้านเลย ผ่านไป สักประมาณอาทิตย์หนึ่ง หนูเริ่มมากินเบียร์ สูบบุหรี่ แก้วเบียร์ค อยู่ที่ร้านได้ประมาณอาทิตย์หนึ่งมั้ง ทุกอย่างลืมไปหมดเลย มี เพื่อนฝูง เอาปาร์ตี้ ไปวัน ๆ เขาก็พากันนั่งกินเบียร์ สูบบุหรี่ เล่นยา

หลังจากงานไปได้ 4-5 เดือน แฟนคนที่ทั้งต้นก็กลับมา เขาบอกกับต้นว่าเขาเลิกกับเมียแล้ว และอยากกลับมาคืนดีกับ ต้น แต่ต้นบอกว่าต้นไม่คิดจะกลับไปอยู่กับเขาอีกแล้ว

“เขาดามว่า “ทำไมถึงมาทำอย่างนี้” หนูก็บอกเขาว่าตามตัวที่เองดีกว่ามัย ที่ชีวิตหนูเป็นแบบนี้ หนูไม่ได้คิดให้หนู เติบโตมาละ แต่มันมีทางให้หนูเลือก 2 ทาง 3 ทางแค่นั้น หนึ่งกลับบ้าน สองทำงานคาราโอเกะอย่างนี้ สามเกาะที่เขายอยู่ หนูจะ เอาอะไร หนูเลี้ยงตัวหนูเองดีกว่า...ซมซานกลับบ้าน หนูไม่อยากจะเจอกับแม่...ทุกซ์ หนูไม่อยากจะติดกับยาผิดหวัง แค ผิดหวังเรื่องหนูลูกก็พอแล้ว หนูทำงานได้ 4 เดือน หนูส่งดั่งค์กลับบ้าน 15 วันหนึ่ง ๆ (พูดซ้ำสองครั้ง) เขาก็บอกให้หนู กลับบ้านหนู ๆ ก็บอกว่าใครจะเลี้ยงหนูละ”

ช่วงที่มาทำงานอยู่ที่ร้านคาราโอเกะ ดันคิดว่าจะไม่มีแฟนอีกแล้ว เพราะเขื่อชีวิตความสัมพันธ์ที่ผ่านมา แต่กลับมีผู้ชายอายุน้อยกว่ามาติดพันดัน ดันไม่ได้รักเขา แต่ทำเขาไปว่า ถ้ารักจริง ก็ให้พ่อแม่ไปขอต้นกับตายายสิ เขาก็พาพ่อกับแม่ไปขอจริง ๆ ดันเลยเลิกทำงานที่ร้านคาราโอเกะ และออกไปอยู่กับแฟนคนที่ที่บ้านเกิดเขาที่อุดรฯ ดันอยู่กับเขาได้เพียงแค่ 5 เดือน ก็หนีเขามา เพราะเขาจับดันขังไว้ในบ้าน ไม่ให้ไปไหน เพราะเขาเป็นคนซีหึง และซีแหวะมาก เหมือนคนสติไม่ดี แม้แต่จะเข้าห้องน้ำ เขาก็ยังตามไปเฝ้าดันไม่ให้คลาดสายตา หลังจากนั้นมาดันก็กลับมาทำงานที่ร้านคาราโอเกะอีกครั้ง แม้แฟนคนนี้จะมาตามจ้อขอคืนดีเท่าไร ดันก็ไม่สนใจเขาอีกแล้ว เพราะตอนที่ทะเลาะกันเขาทำร้ายร่างกายดันด้วย

ดันทำงานอยู่ที่ร้านคาราโอเกะเดิม จนกระทั่งเจ้าของร้านเสียชีวิต ดันจึงเปลี่ยนมาทำงานแบบอิสระ จนที่ที่ทำงานบริการมาด้วยกันซึ่งเป็นเจ้าของร้านที่ทำอยู่ในปัจจุบัน มาชวนว่าเขาจะเปิดร้านใหม่ ดันจึงย้ายมาทำงานกับเขา และได้มาเจอกับน้ำ ตอนที่ดันเจอกับน้ำนั้น น้ำมี “เมีย” อยู่แล้ว แต่ดันไม่ได้มีใคร ตอนที่หลังแฟนของน้ำกลับไปเป็นแฟนกับผู้ชายที่เป็นคนเซี่ยร่นแชกที่อยู่ในร้านเดียวกันนั่นเอง ดันเห็นน้ำเสียใจก็คอยปล่อยใจให้กำลังใจน้ำ ในฐานะพี่น้องที่ทำงานอยู่ที่นี่ด้วยกัน จนเกิดเป็นความผูกพัน โดยที่ไม่รู้ว่าน้ำแอบชอบดัน จนน้ำมาสารภาพกับดัน ทั้ง ๆ ที่น้ำก็ไม่แน่ใจว่าดันจะชอบผู้หญิงได้หรือเปล่า ผ่าดันเองก็อยากรู้ อยากรอง มีความสัมพันธ์กับผู้หญิง แต่ก็ไม่กล้า เพราะยังมองว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงเป็นเรื่องผิดปกติดูอยู่ และไม่รู้ว่าจะต้องมีอะไรกับผู้หญิง จะต้องทำอย่างไร

เทศกาล เทศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ

คำพูดที่ดันใช้พูดถึงตัวเองบ่อย ๆ ถ้าถามว่าดันมองตัวเองอย่างไร ก็คือ ดันรู้สึกว่าเป็นผู้หญิงเต็มตัว และก่อนหน้านี้ที่จะมาเป็นแฟนกับน้ำ แม้ดันจะเคยเห็นความสัมพันธ์แบบนี้นมาก่อนจากคนรอบข้าง ทั้งเพื่อน และที่สาวที่เป็นญาติกันที่มีแฟนเป็นทอม และมองว่ามันเป็นเรื่องปกติ แต่ถ้าเป็นตัวเองแล้ว ก็ดูเหมือนว่าดันยังจะมีทัศนคติต่อการชอบเพศเดียวกันของผู้หญิงว่าเป็นเรื่องแปลก....สงสัยว่าเป็นโรคจิตหรือเปล่า...เป็นไปไม่ได้ และที่แน่ ๆ คือ “มันไม่ใช่สำหรับดัน”

“ที่หนูเคยมองบ่นะ หนูเคยว่านะะ ผู้หญิงกับผู้หญิงจะเอากัน เออ...อยู่กันยังไงวะ ผู้หญิงกับผู้หญิงซีหึงนะ ผู้หญิงซีหึง ซีน้อยใจ เอาแต่ใจตัวเอง แล้วพอมายู่ด้วยกันอย่างนี้ ต่างคนต่างแะ ต่างคนต่างก็ไม่ยอมกันใจ มันก็... อ้อ มันยังไม่รู้”

แต่ในขณะเดียวกัน ใจดันเองก็มีความรู้สึกว่ายากจะลอง อยากจะรู้ว่าเป็นอย่างไร ตั้งแต่ตอนที่ยังไม่ได้คบกับน้ำ ดันก็เคยถามกับแฟนของน้ำเล่น ๆ อยู่หลายครั้งว่า

“ที่น้ำกับพี่มีติดนอนกันยังไงเหอ”

ครั้งหนึ่งที่มีแชกที่เป็นทอม มาขึ้นห้องกับดัน โดยที่ดันไม่รู้ว่าเป็นทอม คนในร้านก็ไม่มีใครรู้ว่าเขาเป็นทอม แต่พอดันบอกให้เขาถอดเสื้อ แล้วเขาไม่ถอด พอรู้ว่าเขาเป็นทอม ดันก็ยิ่งวิ่งออกมาจากห้อง เพราะกลัว

“ยังเกร็ง...ทั้ง ๆ ที่หนูเป็นคนค่อนนะ...เป็นคนมีนนะ อยากจะรู้ละ เออ...มันทำยังไง อะไรยังไง ใจหนึ่งก็อยากจะลอง อยากจะรู้ คบกับทอมครั้งหนึ่งจะเป็นยังไง ชีวิตนี้ อีกใจหนึ่งก็...หิ... ไม่เอา ไม่กล้า กลัวคนรอบข้างเขามองยังไม่รู้ละ หนูก็

คิดอย่างนี้ คิดไปวันละ...จริง ๆ ตอนนั้นหนูกลัวมาก ถ้าเป็นผู้ชายยังพอจะรู้ว่าทำยังไง แต่หนูไม่กล้า...ก็วิ่งออกมา ไม่เอา...
เขาไม่เอาเงินคืน เขายกขาว่า ไม่เป็นไร แรก ๆ ไม่กล้าไม่เป็นไร เคี้ยวที่นั่นใหม่

“เขาก็ค่อย ๆ เวียน ๆ มา ก็ยังไม่ได้... คือไปมาหาสู่ คอยห่วงใยหนู หนูก็...เออมันดีไปอย่างหนึ่งนะ คือ ผู้หญิง
ผู้หญิงจะรู้จักกัน จ่ายตังค์ขึ้นห้อง แต่ไม่ขึ้น...เขามาเที่ยว 5 ครั้ง แต่ไม่เคยนอนด้วยกันเลย ได้คุยกันมากขึ้น สนุกกันมากขึ้น คือ
เขาจะรู้ว่า.....หนูต้องการอะไร หนูอะไรยังงั้น...คือเข้าใจกัน”

ในขณะที่ต้น รู้สึกไม่กล้าที่จะลองมีอะไรกับหอม ทางฝั่งของน้ำที่แอบชอบต้นอยู่ ก็ไม่กล้าบอกกับต้นตรง ๆ ว่าชอบต้น
น้ำเลยใช้ชีวิตกับต้นด้วยการจ่ายเงินขึ้นห้องกับต้น น้ำเล่าให้ฟังอย่างอารมณ์ดีว่า

น้ำ : ได้เขา ไม่ใช้พระนะคะ ต้องจ่ายตังค์ขึ้นห้อง เอาละยอมใจ...กินเบียร์ มาชนิดหนึ่ง จ่ายค่าง นอนเลย แล้วก็จ่ายมา
เรื่อย ๆ จ่ายทุกวันคะ (พุดเน้นเสียง)

ผู้วิจัย : ตอนนั้นต้นคิดยังไง ไม่กลัวแล้วเหรอ

ต้น : (ทำเสียงแบบเขิน ๆ ตอบไม่ถูก) ไม่รู้คิด...คือ มันไม่เหมือนกันนะ...คือหนูเป็นคนหัวเขาเอง ตอนที่เขาจ่ายค่าง
คนที่ร้านเขาก็รู้ เขาก็หัว พอเขาจ่ายตังค์ขึ้นห้องจริง ๆ หนูก็เกร็งนะ

ผู้วิจัย : แล้วรู้มั้ยว่าที่เขาจ่ายตังค์ขึ้นห้องนี่แปลว่าเขาชอบ

ต้น : (พุดเบา ๆ แบบรำพึง) ไม่รู้ เพราะอะไร...คล้าย ๆ กับว่าเขาเพิ่งจะเจอกับแฟน แล้วเขาเราเป็นแบบ...นัก
เหงาไปก่อน ที่หนูมองตอนนั้น หนูไม่ได้คิดว่าเขาจะจริงจังอะไร

ผู้วิจัย : แล้วมารู้ว่าเขาชอบตอนไหน

ต้น : ตอนเขามาสารภาพกับหนูนั่นแหละ (พุดแบบเขิน ๆ)

ผู้วิจัย : แต่เราก็ไม่ได้ชอบผู้หญิงมาก่อนนี่)

ต้น : อืมม...มันก็ดี...เออ...ในเมื่อที่ผ่าน ๆ มาเราคบผู้ชาย มันไม่มีอะไรดีขึ้นมาเลย ลองดู...ผู้หญิงกับผู้หญิงดูบ้างสิ...
มันเข้าใจกว่ากัน เออละ มันเข้าใจกัน

หลังตกลงเป็นแฟนกับน้ำ ต้นพูดถึงมุมมองต่อเรื่องความรักความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงที่เปลี่ยนไปว่า

“พอหนูมามีเพื่อนเป็นแฟน หนูถึงรู้ว่าเออ...คนรอบข้างเขามองกันผิดเลย มันไม่เกี่ยวกับเลยว่าผู้หญิงกับผู้หญิงจะคบ
กันไม่ได้ การที่ผู้หญิงกับผู้หญิงคบกัน มันขึ้นอยู่กับใจ แล้วก็ความเข้าใจกัน ในเมื่อที่ผ่านมามารู้อยู่กับผู้ชาย มันไม่ได้เรื่องเลยสัก
คน หนูก็เลยลองคบกับผู้หญิงดูซักตั้ง จนมาถึงทุกวันนี้”

“ถ้าถามว่าหนูชอบผู้ชายได้อยู่มั้ย ก็...ได้ แต่ว่าไม่ดีกว่า...เพราะที่ผ่านมา...มันไม่ใช่อย่างที่เราคิด ไม่ใช่อย่างที่เราหวัง มันพังมาตลอด ทั้งชีวิตที่ผ่านมา... มันไม่มีอะไรดีขึ้นมาเลย จนมาคบกับพี่น้ำ หนูก็มานับหนึ่งใหม่ หนูบอกว่า พี่น้ำ (เน้นเสียง) กับพี่นิดเล็กกัน พี่น้ำเหลือศูนย์...ชีวิตหนูก็ไม่มีใคร จนหนูมานับหนึ่งกับพี่น้ำ นับหนึ่งมาด้วยกันตลอด”

ผู้วิจัยถามกันว่า การคบกับผู้หญิง ต่างกับตอนที่ต้นคบกับผู้ชายไหม ต้นตอบโดยแทบจะไม่ต้องคิดเลยว่า

“ค่ามาก มันก็เปลี่ยนหลาย ๆ อย่าง จากที่เรา...ไม่เคยเรียนรู้ว่าผู้หญิง ผู้หญิงมันอะไรยังไงกัน เราก็ได้รู้ว่า เอา การที่มีชีวิตคู่ผู้หญิงกับผู้หญิง ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ชาย ผู้หญิงกับผู้หญิงเราก็เข้าใจกันได้ ขึ้นอยู่กับความห่วงใย เอาใจใส่ดูแล ขอแค่ ว่าเขาเข้าใจเรา เราเข้าใจเขา เขาเข้าใจเราได้ทุกเรื่อง ก็พอ เวลาหนูไม่ไหว เขาจะลง เวลาเขาไม่ไหว หนูจะลง”

ในเรื่องมุมมอง บทบาทความสัมพันธ์ในชีวิตคู่ การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการใช้ชีวิตร่วมกัน น้ำจึงรู้สึกตัวเองเป็นผู้ชาย อยากจะเป็นฝ่ายทำงานคนเดียว ส่วนหนึ่งเพราะน้ำไม่อยากจะได้ต้นต้องเหนื่อย แต่อีกส่วนหนึ่งก็อาจจะเพราะเสีย ๆ แล้วน้ำก็ยังกลัวว่าต้นจะกลับไปชอบผู้ชายอีกก็ได้ เพราะที่ผ่านมาต้นมีแต่แฟนผู้ชายมาตลอด ขณะที่น้ำชัดเจนว่า พี่น้ำยอมแถมตัว ยอมทำงานบริการอยู่ตรงนี้ ก็เพื่อเงินเท่านั้น น้ำไม่เคยมีอารมณ์ความรู้สึกกับผู้ชายเลย ต้นจึงมั่นใจได้ว่าน้ำจะไม่มีทางชอบผู้ชายที่มาขึ้นห้องกับน้ำอย่างแน่นอน น้ำบอกกับต้นว่าน้ำอยากจะเป็นฝ่ายหาเลี้ยงคนเดียว แต่ต้นไม่ยอม

ต้น : เขาไม่ยอมให้หนูทำงาน เขาบอกหนูตลอดว่า ให้หนูเลิกทำงานซะ หนูก็เลยบอกว่า (พูดย่อๆ พยายามเน้นสิ่งที่พูด) ถ้าจะให้หนูเลิกทำงานตรงนี้ แล้วอยู่กับพี่ แล้วให้พี่ทำงานคนเดียว เสียขงู๋ ไม่ มันไม่ใช่นิสัยหนู ภาระทางบ้านหนูมีทางบ้านที่มี

น้ำ : อยากหาเลี้ยงคนเดียว แต่มันก็...อย่างที่เขาว่าแหละ... อยากดูแลเขาแค่นั้น อยากให้เขาอยู่เฉย ๆ แต่เขาจะไม่ต้องการ น้ำไม่อยากให้เขาทำอะไรเลยด้วยซ้ำ แต่เขาบอกว่าอยากทำ ก็ทำ แต่อยากให้เขาทำ คือไม่ยอมให้เขาทำจริงนี้ งานอย่างนี้

ทุกวันนี้เงินจากการทำงานที่ได้มาน้ำจะยกให้ต้นเป็นคนดูแลทั้งหมด

น้ำ : เรื่องเงินเรื่องทองนี้ไม่ค่อยให้เขาหมดเลย น้ำมีหน้าที่ให้เขาอย่างเดียว ดิฉันก็ยื่นให้เขา น้ำจะไม่อึดอัด ๆ มีเท่านั้นละ ๆ ไม่ได้คือไม่ได้ อยากได้อะไรก็บอกเขา เขาซื้อให้ คือเป็นหน้าที่ของเขา อันนี้ ขอให้บอก แต่ส่วนมากไม่ค่อยบอกเขาหรอก นอกจากว่าเธอ ก็บอกเขาแล้วนะ เขาก็จะรู้ เขาจำได้ แต่ยังไม่มีโอกาสเท่านั้นเอง เพราะเงินมันอยู่ที่เจ้าของร้านเก็บหมด บางทีพอ เหนื่อย กำลังใจอยู่ที่เขาเท่านั้น คือรออ้อม ให้สู้ เขาจะคอยปลอบเราอย่างนี้ ๆ นะ อยู่เคียงข้างเรา ไม่ทิ้งเรา ก็พอ

ผู้วิจัยถามน้ำว่า การที่น้ำรู้สึกตัวเองเป็นผู้ชายมากกว่า ทำให้น้ำต้องการแฟนที่มีความเป็นผู้หญิงมากกว่าหรือไม่ น้ำบอกว่า

“ ก็มีส่วน แต่จะให้เขามานั่งดูแลเรา เป็นไปไม่ได้ เราก็ต้องดูแลเขาด้วย ต่างคนต่างต้องช่วยกัน ไม่ใช่จะให้เขาทำฝ่ายเดียว เขาก็เหนื่อย เราก็เหนื่อยเหมือนกัน จะไม่มีใครเป็นผู้นำใคร คือเท่าเทียมกัน บางอย่างเขาอาจจะรู้สึกท้อว่า น้ำ อาจจะไม่มีเลย ก็ต้องยอมเขา ยอมเฉพาะในบางเรื่อง”

อย่างไรก็ตามในเรื่องของบทบาททางเพศ น้ำกับต้นดูจะเข้ากันได้ดี โดยน้ำพึงพอใจที่จะรับบทบาทเป็นฝ่ายรุกเท่านั้น และต้นก็ดูจะยอมรับบทบาทเป็นฝ่ายรับได้ไม่มีปัญหา

น้ำ : ส่วนมากน้ำไม่ค่อยให้เขาทำอะไรนะคะ ส่วนมากน้ำจะทำฝ่ายเดียวถ้าจะให้มาแลกเปลี่ยนกันทำเธอ (ทำเสียงส่าย ๆ) มันเหมือนอะไรไม่รู้ น้ำไม่เข้าใจตรงนี้ มันไม่ใช่แล้วอะ ผู้หญิงกับผู้ชาย คือ ต่างคนต่าง แบบ...มาทำให้กัน น้ำไม่ชอบ คือน้ำอยากจะทำฝ่ายเดียว... เออ ถ้าเขาอยากทำ นาน ๆ ทีก็ปล่อยให้ เขาทำ

ต้น : ปกติหนูจะเป็นฝ่ายให้เขาทำ แต่พอเรามา...เออ ในเมื่อเรารู้สึกมีความสุขแล้ว เออ...ทำให้เขามีความสุขบ้างจะเป็นไร แต่เขาไม่ให้ทำ เขาไม่ชอบ

ผู้วิจัย : ตัวอย่างนั้นความสุขในการมีเพศสัมพันธ์ของน้ำอยู่ตรงไหน

น้ำ : น้ำถือว่าน้ำทำให้เขามีความสุขกับน้ำเนี่ย น้ำก็พอใจแล้ว ไม่ใช่เขามานั่งทำให้ น้ำไม่จำเป็น น้ำต้องการแค่ความสุขที่เขาเข้าใจน้ำก็พอ แล้วเรื่องบนเตียงนี้ ไข่ มันก็มีบ้าง คนเราก็อยากจะให้แฟนเราทำ แต่จริงๆ แล้วเราอยากทำฝ่ายเดียวมากกว่า อยากให้เขามีความสุข อยากให้เขาแบบ เอา พูดตรง ๆ เลยนะคะ (พูดเสียงดังขึ้น) อยากให้เขามีเรคะคนเดียว ไม่ต้องไปติดใจคนอื่น ไม่ต้องไป...อะไรกับผู้ชายเลยนะฮะ

แม้ว่าการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายของทั้งคู่ จะเป็นเรื่องของ “งาน” เพื่ออย่างเดียว แต่การที่ต้นเคยมีแต่แฟนที่เป็นผู้ชายมาก่อน และยังสามารถชอบผู้ชายได้ ในขณะที่น้ำมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยเหตุผลในเรื่องงานอย่างเดียวเท่านั้น ทำให้น้ำกลัวว่า ต้นจะทิ้งน้ำแล้วกลับไปรักผู้ชายในวันหนึ่งก็ได้ ไม่ว่าต้นจะยืนยันกับน้ำอย่างไรก็ตามว่า ต้นไม่คิดอยากที่จะใช้ชีวิตคู่กับใครอีกแล้ว หากความสัมพันธ์กับน้ำมีอันต้องยุติลง

น้ำ : น้ำมั่นใจในตัวน้ำแน่นอนว่าน้ำไม่ชอบผู้ชาย ที่ทำทุกวันนี้ ทำเพื่อเงิน ทุกวันนี้ก็ยังกลัวเลยว้า กลัวว่าเขาชอบผู้ชาย จากร้อยเปอร์เซ็นต์เนี่ย น้ำให้ต้นแค่ 70 เปอร์เซ็นต์ อีก 30 เปอร์เซ็นต์เมื่อเจ็บ

ต้น : ถ้าหนูจะชอบผู้ชาย หนูชอบตั้งนานแล้ว หนูไม่เลือกเขามาเป็นไอน์หรงก เพราะว่าที่ผ่าน ๆ มา ไม่มีใครดีซึกคนผู้ชาย ผู้ชายเข้ามาในชีวิตแต่ละคนไม่มี.....(หยุดไปพักหนึ่ง) ทำให้มีความสุข หรือทำให้ไอน์ได้ คือผู้หญิงกับผู้ชาย...คือเขาทำให้หนูมีความสุข เป็นเพื่อน เป็นพี่ เป็นแฟน เป็นได้ทุกอย่าง ในเวลาเดียวกัน ชอบอย่างนี้มากกว่า ชอบกันแบบหัวมียอเลย ๆ ไม่ใช่ ชอบเพื่อน พี่ แฟน อย่างนี้ในเวลาเดียวกัน

น้ำ : ทุกวันนี้ก็ยังไม่ค่อยไว้วางใจเท่าไร น้ำกลัวอย่างเดียว กลัวต้นไปกับผู้ชาย กลัวใจเขาไป...ยังงี้ กลัวเขาทิ้งน้ำมากกว่า

ผู้วิจัย : แล้วต้นไม่มีความเชื่อมั่นอะไรกับเขามั้ย (ถามต้น)

ต้น: อี๋ (เสียงสูง) หนูไม่ทิ้งใครก่อนอยู่แล้ว ไม่ทิ้ง (เสียงสูง) หนูหยุดแค่ครั้งนี้แล้ว...มีเขาแค่คนเดียวแล้ว ไม่ใช่นี้แล้ว... คือว่าถ้านี่ทิ้ง ถ้าชีวิตพังก็ขอบวชชี่

ผู้วิจัย : ต้นไม่เคยกลัวว่าเขาจะไปกับผู้ชายใช่ไหม

ต้น: ไม่คิดเลย

ผู้วิจัย : แต่เป็นผู้หญิง ไม่นะ

ต้น : ใช่ เขาไม่ชอบผู้ชาย เขาชอบผู้หญิง

ผู้วิจัย : น้ำก็ไม่กลัวว่าต้นจะไปกับหอม ไปกับผู้หญิงใช่ไหม กสั้วเขาไปกับผู้ชายอย่างเดียว

น้ำ : ถูกค่ะ

เมื่อถามว่า แต่ละคนนิยามตัวเองว่าอะไร และรู้สึกอย่างไรบ้างกับการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย ต้นและน้ำมีคำตอบที่แตกต่างกัน น้ำบอกกับต้นว่าน้ำเป็นหอม ในขณะที่เมื่อผู้วิจัยถามน้ำตรง ๆ ว่าน้ำนิยามตัวเองว่าหอมรึเปล่า น้ำพยายามหลีกเลี่ยงที่จะใช้คำว่าหอม อาจจะเพราะน้ำไม่เคยคิดผสมพันธุ์ ไม่เคยแต่งตัวเป็นผู้ชาย และจะมีรูปลักษณ์เป็นผู้หญิงผมยาวมาตลอดก็ได้ แต่น้ำจะพูดถึงตัวเองอย่างชัดเจนและไม่ลังเลว่า ตัวเองชอบผู้หญิง น้ำบอกว่าน้ำก็อยากจะแต่งตัวเป็นผู้ชาย ตัดผมแบบผู้ชายเหมือนกัน แต่ก็ทำไม่ได้

น้ำ : ใจน้ำก็อยากจะเป็นอย่างนั้น... (หมายถึงตัดผม แต่งตัวเป็นผู้ชาย) คือพูดจริง ๆ นะคะ...อย่างที่น้ำเรียกเขาว่าแม่ เขาเรียกน้ำว่าพ่อ...อยากจะ...เอาแบบอย่างนั้นเลย แต่ว่าทำงานตรงนี้นั้นทำไม่ได้ มันบังคับ

ในมุมมองของต้นที่มีต่อน้ำ ดูเหมือนต้นจะมั่นใจว่าน้ำไม่ชอบผู้ชาย แต่การที่น้ำยังมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายได้ ทำให้ต้นมองว่า น้ำไม่โอหาม แม้ว่าน้ำจะเคยบอกต้นว่าน้ำเป็นหอมก็ตาม

“เขาบอกว่าเขาเป็นหอม จะไม่เอา (ผู้ชาย) แล้ว หนูก็คอยพูดแย้งเขาตลอดนะว่า “หญิงก็ได้ชายก็ได้สิรีเปล่า” (ทำเสียงล้อๆ) ที่ เขาบอกเขาเป็นหอม แต่สำหรับหนูคิด ที่เขาไม่โอหาม แต่เป็นเลสเบี้ยน คือ.....เขานอนกับผู้ชายก็ได้ หนูก็ถามเขาตลอดว่า มีความรู้สึกอะไรกับแขกไหม เขาก็บอกว่า ไม่ คือทำงานปกติ”

“คือกลางวันเขาเนี่ย เขาจะเป็นผู้ชาย เขาจะทำตัวเป็นเหมือนผู้ชายเลย เขาจะดูตั้งตั้งมีมโนเหมือนผู้หญิง แต่เขาเป็นผู้ชาย ความอบอุ่นเวลาที่ได้อยู่กับเขาเนี่ย เขาเป็นผู้ชาย แต่กลางคืนเขาเป็นผู้หญิง นั่งดูทำงาน “

จากการชวนคุยไปเรื่อย ๆ ต้นใช้คำ 2 คำในการอธิบายตัวเองคือคำว่า ผู้หญิง กับคำว่า เลสเบี้ยน (ต้นออกเสียงเป็น “เลสเบี้ยน”) โดยต้นจะใช้คำว่า “เลสเบี้ยน” ในกรณีที่อยู่คนเดียว ตนเองสามารถมีเพศสัมพันธ์ได้ทั้งกับผู้ชาย และผู้หญิง ซึ่งต้นก็มองว่าน้ำเองก็น่าจะเป็น “เลสเบี้ยน” ในความหมายนี้เช่นเดียวกัน แต่เมื่อถามว่าต้นสามารถมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงหรือไม่ใช้มีบุคลิกลักษณะแบบหอมได้ไหม ต้นปฏิเสธทันทีว่าไม่ได้ โดยให้เหตุผลว่า เพราะตัวเองเป็นผู้หญิง

ต้น : หนูก็คิดว่าตัวหนูเองนะ หนูจึงก็ได้ ขายก็ได้ แต่หนูไม่เคยนอนกับผู้หญิงนะ แบบ หนูมีแต่นอน กับหอม แต่ถ้าว่าให้หนูกับ...พวกผู้หญิงที่ไม่ใช่หอม..ผู้หญิงผู้หญิงด้วยกัน...ไม่ได้ เพราะหนู ไม่เคย

ผู้วิจัย : เพราะอะไร

ต้น : ไม่รู้...หนูเป็นผู้หญิงเต็มตัว...หนูเป็นผู้หญิงเต็มตัว (หุคซ้ำ แบบรำพึง ๆ)

สำหรับน้ำ การที่ต้นไม่เคยชอบผู้หญิง และไม่เคยมีแฟนเป็นผู้หญิงมาก่อน การที่ต้นยังคงต้องทำงานรับแขกอยู่ในทุก ๆ วัน ทำให้น้ำกับต้นจะมีปัญหาเรื่องการหึงหวงกันอยู่ตลอด โดยที่ต่างฝ่ายต่างก็หึงด้วยกันทั้งคู่ เพียงแต่น้ำหึงน้ำกับผู้หญิงคนอื่น ๆ ในร้าน ขณะที่น้ำหึงต้นเวลาที่ต้นไปกับแขกผู้ชาย

น้ำ : ก็ทุกวันนี้ไม่ยอมให้เขาหา เขารับแค่ที่ละคน ๆ หนูก็ยังแทบจะลัดใจเลย เกือบไวโนใจว่า อดทน ๆ เราไม่รู้เขาเป็นยังไงนะข้างใน ไม่อยากให้เขาเป็นของใคร อยากให้เขาเป็นของเรา คนเดียวค่ะ

ผู้วิจัย : แต่เขาไม่ได้รักนี่

น้ำ : ก็รู้ว่าเขาไม่ได้รัก แต่บางทีไม่ยอมให้เขาไปเปลี่ยนตัวอย่างนั้น กลัวเขาเสียใจ เพราะเขา เคยชอบผู้ชายมาแล้ว

สำหรับต้น แม้ว่าตอนนี้ต้นจะยังชอบผู้ชายได้อยู่ แต่ความรู้สึกเวลาที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายของต้นก็เปลี่ยนไปไม่เหมือนเดิมนับตั้งแต่ได้มีเพศสัมพันธ์กับน้ำ

“เมื่อก่อน ต้นมีความรู้สึกกับผู้ชายนะ แต่ตั้งแต่มาคบกันกับเขา นอนกับผู้ชายกลับไม่มีความสุข เลย ๆ หรือเป็นเพราะว่าเราไม่ได้รับรู้ผู้ชายมั้ง พออนกับเขา มีความรู้สึกดี นอนกับผู้ชาย เป็นรำคาญ เป็นหงุดหงิดไปเลย จากปกติ เออเรายังพอโอ้นี่หน่อย แต่เดี๋ยวนี้ไม่เลย หนู กลับเป็นรำคาญผู้ชาย หงุดหงิดผู้ชาย ไม่ชอบผู้ชาย อยู่กับผู้หญิง กลับทำให้เรารู้สึกมากกว่า”

การยอมรับของครอบครัว กับการรับรู้เรื่องเพศที่แตกต่างในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น

ต้นไม่ค่อยได้คุยถึงเรื่องชีวิตสมัยเมื่อเป็นเด็กมากนัก สมัยเรียนต้นไม่เคยสนใจเรื่องการมีแฟน สนใจแต่สนุกสนานเขย่ากับเพื่อนไปวัน ๆ มีเพื่อนกลุ่มใหญ่ 10 กว่าคนไปไหนมาไหนด้วยกัน ในกลุ่มก็จะมีทั้งเพื่อนที่เป็นผู้หญิง ผู้ชาย และหอม ต้นบอกว่า ต้นรู้จักตัวหอม ตอนอยู่ ม. 3 และมองว่าเป็นเรื่องปกติ เพราะเห็นเพื่อนที่เป็นคู่กัน ก็เข้าใจกันดี แต่ต้นก็ยังรู้สึกว่า ต้นไม่คิดที่จะมีแฟนเป็นผู้หญิง เพราะกลัวว่าที่บ้านจะว่า แม่ของต้นห้ามไม่ให้ต้นมีแฟน ไม่ให้ซื้อโทรศัพท์ เพราะกลัวว่าต้นจะเอาไปโทรคุยกับผู้ชาย แล้วไม่ตั้งใจเรียน นอกจากจะกลัวที่บ้านว่าแล้ว ต้นยังมองว่า ตัวเองเป็น “ผู้หญิงเต็มตัว” ไม่เคยคิดที่จะมีแฟนเป็นผู้หญิงด้วยกัน

“เมื่อก่อนหนูคิดอย่างนี้ละ โรคจิตรีเปล่า ผู้หญิงกับผู้หญิง แทนที่สวรค์เขาสารามาให้ผู้หญิงกับผู้ชายคู่กัน”

หลังจากตื่นมาเป็นแฟนกับน้ำ ต้นพาน้ำไปเจอกับยายกับตา ตันกลัวว่าตากับยายจะรับไม่ได้ แต่พอต้นบอกความจริงกับยายว่า น้ำเป็น “ผัว” ของต้น ตอนแรกยายทำหน้างั้น แต่ยายก็บอกว่า “เออ เอาใจรักก็เอากัน ไม่เห็นแปลกเลย คนอื่นเขาก็ยังคบกันได้” ต้นบอกว่า ที่ยายพูดแบบนั้น เพราะจริง ๆ แล้วในหมู่บ้านที่ต้นอยู่ ก็มีทั้งกะเทย และทอม ซึ่งต้นเห็นมาแต่เด็ก ๆ ต้นพูดถึงเรื่องด้วยน้ำเสียงที่เป็นเรื่องธรรมดาๆมาก ต้นบอกว่าตากับยายรับได้ที่ต้นมีแฟนเป็นผู้หญิง

ยาย : คนนั้นนะ ที่สาวที่ทำงานด้วยกันเธอ

ต้น : ไม่ใช่ (เสียงสูง) ยาย ผัวหนูเอง.....ที่ นียายหนู

ยาย : มึงพูดใหม่ซิ

ต้น : ผัวหนู

ยาย : เออ....เอางี้ก็เอากัน ไม่เห็นแปลก ที่คนอื่นเขาก็ยังคบกันได้ ครอบครัวอื่นเขายังมีได้ ผัวเป็นผู้หญิงด้วยกัน

ต้นบอกว่าตอนที้นะมน้ำมาให้รู้จักกับยาย ตอนนั้นตายังไม่รู้ เพราะตาไม่อยู่ ตอนหลังยายบอกกับตาว่า ต้นได้ผัวเป็นผู้หญิง ตันมองว่า ตาคงจะรับไม่ได้อยู่ช่วงหนึ่ง ผ่านไปสักพักหนึ่งต้นก็ใช้ชีวิตอยู่คนเดียว ชื่นมาให้ตา ซึ่งมันอยู่กันอย่างบ้านได้ชื่อว่า “ที่ผ่านมามีอะไรที่ดีขึ้นเลยชีวิตหนู...มีผัวเป็นผู้ชาย...แต่ฉันจะรับไม่ได้เลยหรือ” แล้วตาก็ตะโกนตอบกลับมาว่า

“ใครบอกว่ากูรับไม่ได้”

ต้นบอกว่าตาพูดเป็นภาษาอีสานว่า

“คือว่า แลแล้วแต่ คั้นคบกันได้ หยุ่วมกันก็ได้ คือเลี้ยงกันไป กูบได้ว่า สิหญิงหรือชาย”

(“ ก็แล้วแต่ ถ้าคบกันได้ อยู่ด้วยกันได้ ก็เลี้ยงกันไป กูไม่ได้ติว่าเป็นผู้หญิงผู้ชาย” –ผู้วิจัย)

ทุกวันนี้ตาเรียกน้ำว่า “หลานเขย” และต้นก็บอกให้ลูกของต้นเรียกน้ำว่า “พ่อ” ต้นบอกว่าตอนแรกลูกชายต้นก็ังอยู่พักหนึ่ง บอกต้นว่า ป๊า ไม่ใช่หรือ แต่ต้นก็บอกลูกว่า ไม่ใช่ นั่นนะทอม ต้นบอกว่าต้นก็ไม่รู้เหมือนกันว่าลูกจะรู้จักทอมไหม แต่บอกลูกว่า ทอม เป็น ผู้หญิง แต่ใจเป็นผู้ชาย และต้นก็คิดว่าลูกของต้นคงจะเข้าใจ ต้นเองยังคิดว่า ไม่น่าว่าลูกของต้น อาจจะโตขึ้นมาเป็นกะเทยก็ได้ ตากับยายที่เลี้ยงลูกให้ต้น ก็มองแบบเดียวกัน เพราะลูกชายต้นจะมีลักษณะออกตุ้งติ้ง และชอบเล่นกับผู้หญิง ซึ่งถ้าลูกของต้นเป็นกะเทยจริง ๆ ต้นก็ไม่ว่าอะไร เพราะต้นไม่อยากบังคับลูก จากที่ตัวเองเคยถูกบังคับมา ต้นเข้าใจดีว่ามันอึดอัดอย่างไร ต้นขอแค่ให้ลูกเป็นคนดีก็พอ ส่วนตากับยายก็มองว่า ถ้าลูกของต้นจะเป็นกะเทย ก็ดีเหมือนกัน เพราะหลานเป็นเด็กที่ช่วยตากับยายทำงานบ้าน รักสะอาด น้ำก็บอกว่า ถ้าลูกต้นเป็นกะเทยก็ดี จะได้ช่วยดูแลตากับยาย

“เขาก็รักก็ ๑ ตามประสาเขานั่นแหละ ช่วยตาไปเลี้ยงวัว ก็ปล่อยเขา ไม่ห้ามเขาว่าจะต้องเป็นผู้ชายนะ จะต้องเป็นแมนนะ หนูไม่ห้าม หนูถือว่าเขาเลือกทางเดินของเขาแล้ว เขาเลือกที่จะเป็นแบบนี้ ก็ปล่อยเขา หนูปล่อย อีสระ ขอแค่เขาเป็นคนดีก็พอ.....ไม่ห้าม หนูถือว่าที่ผ่านมามีลูกเคยถูกบังคับ เคยถูกห้าม เคยถูกขัดเส้นตรงแล้ว รู้ว่าบ้านยังวัง ความอึดอัด หนูก็

เลยปล่อยลูกแพร์ ๆ แล้วแม่ลูกจะเป็นอะไร ขอแค่ลูกอย่าไปยุ่งกับเรื่องยา ขอแค่เป็นคนดี เลี่ยงตากับยา อย่าเหยื่อ พ่อว่า ลูกจะเป็นอะไรก็ช่าง ตามสบาย"

ส่วนครอบครัว พ่อแม่ของน้ำ ซึ่งก็เป็นคนอีสานเหมือนกัน (น้ำเป็นคนจังหวัดเลย แต่จะไม่ค่อยชอบพูดภาษาอีสานเท่าไร เพราะสำเนียงจะออกเหนือ ๆ) ก็รับรู้ว่ามีคนกับต้น และไม่ได้ทำอะไร แต่ต้นยังไม่เคยไปเจอกับพ่อแม่ของน้ำ น้ำเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า น้ำชอบผู้หญิงมาตั้งแต่สมัยเรียน พ่อแม่ก็คงจะรู้ แต่รับไม่ได้ น้ำเคยคบกับผู้ชาย เพื่อความสบายใจของพ่อแม่ แต่ก็ไปกันไม่รอด ตั้งแต่นั้นมาน้ำก็ไม่คิดที่จะคบกับผู้ชายอีก คิดว่าพ่อแม่ก็คงปล่อย ไม่ว่าจะไรแล้ว น้ำเคยพาแฟนผู้หญิงไปบ้าน แต่ไม่ได้บอกพ่อกับแม่ว่าเป็นอะไรกัน แต่น้ำก็คิดว่าเขาคงจะดูออก แต่ถ้าเป็นต้น น้ำคิดว่าจะบอกกับพ่อกับแม่ เพราะน้ำจริงจังกับต้นมาก

5.เรื่องเล่าของเบิร์ต : หญิงรักหญิง เอชไอวี กับอุปสรรคที่ต้องก้าวข้าม

พื้นฐานครอบครัว

เบิร์ต เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักอีกคนหนึ่งที่ถูกวิจัยจากโดยการแนะนำของ จิว เพื่อนแกนนำผู้หญิงที่อยู่ร่วมกับเอชไอวีภาคใต้ จิวบอกกับผู้วิจัยว่า เบิร์ต กับบิว เป็นคู่หญิงรักหญิงที่ใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกันอย่างเปิดเผย และไปไหนมาไหนด้วยกันเป็นคู่ตลอด ไม่เคยแยกจากกัน เบิร์ต เป็นสาวขาวได้ ผิวคล้ำ รูปร่างออกท้วมนิด ๆ สูงประมาณ 150 เซนติเมตร ไร้ผมยาว รอบผม สวมแว่นสายตา ใส่ตุ้มหู และติดกับ ขอบใส่เสื้อยืดสีสดใสลายการ์ตูน เป็นคนอารมณ์ดี อึดแอ่ อายุ 27 ปี ส่วนบิว สูงกว่า เบิร์ตเล็กน้อย ขอยผมสั้น เหมือนผู้ชาย ผิวคล้ำ แต่งตัวทะมัดทะแมงเหมือนผู้ชาย ขอบใส่เสื้อยืดคอปก หรือ เสื้อเจ็ต อายุ น้อยกว่าเบิร์ต 7 ปี เบิร์ตกับบิวยู่บ้านเดียวกันกับพ่อของบิว และหมาอีก 2 ตัวที่ทั้งคู่รักเหมือนลูก บิวกับเบิร์ตมีอาชีพฟรีแลนซ์ ซึ่งเป็นสวนของพ่อของบิวเอง

เบิร์ต เล่าถึงเรื่องราวความเป็นมาของตัวเองของผู้วิจัยฟังว่า เบิร์ตเกิดในครอบครัวที่มีฐานะยากจน เป็นน้องคนสุดท้องในบรรดาพี่น้องทั้งหมดรวม 5 คน เป็นพี่ชาย 3 คน และพี่สาว 1 คน แม่มีอาชีพรับจ้างตัดยาง แบบแบ่งเปอร์เซ็นต์ ส่วนพ่อทำงานรับจ้างทั่วไป รับจ้างลัดมือตัดยางบ้าง ทำไม้กวาดบ้าง ที่ ๆ ของเบิร์ตทุกคนเรียนจบเพียงแค่ชั้น ป.6 เพราะครอบครัวลำบากมาก แม่ไม่มีเงินส่งให้เรียน มีแต่เบิร์ตคนเดียวที่เรียนต่อจนถึงชั้นปวส. เพราะแม่ และพี่ ๆ ช่วยกันส่ง หลังจบปวส. เบิร์ตตั้งใจจะเรียนต่อปริญญาตรี แต่บิวยื่นเหมายเอกกับแฟนเสียก่อน และแฟนยื่นคำขาดให้เลือกระหว่างอยู่กับเขา หรือไปเรียนต่อ ถ้าเรียนต่อก็ต้องเลิกกัน เบิร์ต จึงตัดสินใจออกมาทำงาน และใช้ชีวิตอยู่กับแฟน หลังเรียนจบ

สังคม วัฒนธรรมกับการหล่อหลอมค่านิยมเรื่องเพศ

เมื่อมองย้อนกลับไปที่ เบิร์ต บอกว่า สมัยที่เรียนอยู่ชั้นประถม ไม่เคยรู้จักความสัมพันธ์แบบผู้หญิงกับผู้หญิงเลย ไม่เคยเห็นคนเพศเดียวกันเป็นแฟนกัน เบิร์ตเองมารู้จักคำว่า "ทอม" ตอนสมัยเรียนมัธยมต้น แต่ไม่เคยมีเพื่อนที่เป็นทอม มีแต่รุ่นน้อง เบิร์ตไม่รู้ว่ามีแฟนของทอมเรียกว่าอะไร ไม่รู้จักคำว่า "ดี้" รู้แค่ผู้หญิงกับผู้หญิงเป็นแฟนกัน และจะมีฝ่ายหนึ่งเป็น

สถานการณ์ติดเชื้อมีที่บ้านในวันเดียวกันกับที่รู้ผลเลือด และก็โชคดีที่แม่และพี่สาวของเบิร์ดคอยเป็นกำลังใจให้ เบิร์ดย้ายกลับมาอยู่บ้านกับแม่ หลังสามสี่ชีวิตแม่บอกให้เบิร์ดอยู่บ้านเฉย ๆ ไม่ต้องทำงานอะไร แม่จะเลี้ยงเบิร์ดเอง และขอไม่ให้เบิร์ดมีแฟนใหม่อีก เบิร์ดเองก็ไม่คิดว่าจะมีคู่อีกด้วยเหตุผลที่ตนเองอยู่ร่วมกับเอชไอวี จนกระทั่งเบิร์ดได้มาเจอกับบิวเมื่อ 4 ปีที่แล้ว

“ ตอนนั้นคิดในใจนะ คือแม่ไม่ให้เอาใครแล้ว ไม่อยากมีแล้ว เพราะว่าน้อยคนที่จะรักเรา นอกจากเราจะเจอผู้ติดเชื้อด้วยกัน ก็จะต้องอยู่ด้วยกันได้ ใจน้อง อยากได้คนที่ไม่ติดเชื้อมากกว่า แต่เขาจะรับเราไหม ”

เมื่อสุขภาพดีขึ้น เบิร์ดเริ่มไปช่วยแม่เก็บยาง และทำงานเป็นอาสาสมัครที่ศูนย์รวม ที่โรงพยาบาลในอำเภอ เบิร์ดใช้ชีวิตโดยไม่ได้ปกปิดผลเลือด แต่ก็ไม่ถึงกับประกาศให้ทุกคนรู้ว่าตนเองอยู่ร่วมกับเอชไอวี เบิร์ดได้มาเจอกับบิวครั้งแรกตอนที่เบิร์ดไปเยี่ยมลูกพี่ลูกน้องที่บวชชีพรหมณ้อยู่ที่วัดที่บิวเองก็ไปบวชกับลูกพี่ลูกน้องอยู่ด้วย เบิร์ดบอกว่าบิวนั่งจ้องหน้าเบิร์ด จนเบิร์ดเขิน แต่เบิร์ดก็ไม่รู้ว่าบิวเป็นทอม เพราะตอนนั้นบิวโกนหัว เบิร์ดก็เลยดูไม่ออก หลังจากนั้นต่อมาประมาณเดือนหนึ่ง เบิร์ดเห็นบิวซื้อเครื่องใช้ผ่านหน้าบ้านไป พอรู้ว่าบิวเรียนที่โรงเรียนเดียวกับที่หลานเบิร์ด เบิร์ดจึงให้หลานไปขอเบอร์ของบิวมา และก็โทรหาบิว

เบิร์ดบอกว่า เบิร์ดชอบมองทอมมาตั้งนานแล้ว พอมาเห็นหน้าบิวแล้วรู้สึก “ถูกสเปค” อยากได้มาเป็นแฟน ผู้วิจัยถามเบิร์ดว่าตอนแรกเบิร์ดบอกไม่ยอมมีแฟนอีกแล้วไม่ใช่หรือ เบิร์ดรับคำว่าใช่ ตอนที่ย้ายมาอยู่ที่บ้านเบิร์ดกลัวมาก กลัวว่าถ้ามีแฟนใหม่ เขาอาจจะยอมรับในความที่เบิร์ดอยู่ร่วมกับเอชไอวีไม่ได้ แต่กับทอมเบิร์ดมีความคิดอีกอย่าง

เบิร์ด : คือถ้าเรามีแฟนเป็นทอมเนี่ย เราไม่เหมือนผู้ชายกับผู้หญิงอยู่แล้วนะ เขาอาจจะรับได้มากกว่าผู้ชายมัง ผู้ชายบางคนเขาเห็นแก่ตัวมากกว่า

ผู้วิจัย : แต่เราก็ไม่เคยมีแฟนเป็นทอม ไม่เคยมีแฟนเป็นผู้หญิง ไม่รู้จักใครที่มีแฟนเป็นผู้หญิงมาก่อนเลย

เบิร์ด : ไม่มีเลย แต่คิดว่า เขาจะดูแลเราได้

เบิร์ดชอบบิวเพราะบิวเป็นคนอึดแอ่ง แต่งตัวเรียบง่ายแต่ดูดี เป็นนักกีฬา เบิร์ดเริ่มโทรหาบิว โดยที่คิดว่าถ้าบิวมีแฟนแล้วก็จะจะเป็นเพื่อน แต่ถ้าบิวยังไม่มีแฟน ก็จะจีบเลย ช่วงนั้นเป็นช่วงที่บิวเพิ่งเลิกกับแฟนพอดี เบิร์ดกับบิวจึงได้คุยกันมาเรื่อย ๆ พัฒนาคาวมาสัมพันธ์จนมาคบกัน แต่เบิร์ดก็ไม่กล้าเปิดเผยผลเลือดกับบิว แม้ว่าหลังจากเป็นแฟนกันแล้ว บิวจะคอยมาช่วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้ติดเชื้อที่เบิร์ดทำงานอยู่ก็ตาม

ทางฝั่งของบิว ตอนที่มาเจอกับเบิร์ด บิวกำลังเรียนอยู่ชั้น 5 พร้อมกับแม่ของบิวแยกทางกัน โดยมีบิวเป็นลูกคนเดียวของพ่อกับแม่ ตอนเด็ก ๆ บิวอยู่กับปู่ป้าอย่างมากตลอด และเป็นหลานที่ปู่กับย่ารักมาก บิวเพิ่งย้ายมาอยู่กับพ่อ 2 คนไม่กี่ปีก่อนที่จะมาเจอกับเบิร์ด เพราะพ่อของบิวสุขภาพไม่แข็งแรงนัก ไม่มีใครดูแล บุคลิกของบิว บิวไม่ได้นิยมตัวเองว่าเป็นทอม แต่อยากให้คนอื่นมองบิวเป็นผู้ชายมากกว่า บิวเป็นคนรูปร่างสันทัด สูงใกล้เคียงกับบอย ผิวคล้ำ ขอยิ้มสั้น รัดหน้าอก ใช้สรพพนามแทนตัวเองว่าหม่ทุคา และลงท้ายประโยคด้วยคำว่าครบตลอด ผู้วิจัยถามว่า บิวคิดจะตัดสินใจนอกใจไหม หรือแปลง

เทศใหม่ ในเมื่อปิวอยากจะเป็นผู้ชาย ปิวปฏิเสธ และบอกว่าตัวเองพึงพอใจในสิ่งที่มียู่แล้ว ปิวบอกว่าปู่กับย่าไม่เคยทำอะไรที่ปิวมีแฟนเป็นผู้หญิง เพราะปิวก็เคยพาแฟนมาที่บ้านปู่กับย่าตัว แต่เมื่อปู่กับย่ารู้ว่าปิวมาคบกับเบิร์ต ก็กลายเป็นเรื่องราวใหญ่โตขึ้นมา โดยปู่กับย่าพยายามทุกวิถีทางที่จะแยกปิวจากเบิร์ต เพราะปู่กับย่ารับไม่ได้ที่เบิร์ตเป็นผู้ติดเชื้อ

ปิวบอกว่ารู้สึกไม่ค่อยดีเท่าไรที่รู้สถานะของเบิร์ตจากปากคนอื่น เพราะอยากให้เบิร์ตบอกกับปิว ตรง ๆ มากกว่า แต่ไม่ว่าจะรับรู้ผลเสียของเบิร์ตก่อน หรือหลังจากที่คบกัน สิ่งนี้ก็ไม่ส่งผลต่อความรักที่ปิวมีต่อเบิร์ตอยู่ดี และปิวเองก็ไม่เคยกลัวว่าปิวจะได้รับเชื้อไวรัสจากเบิร์ตเลย

กว่าที่ปิวกับเบิร์ตจะมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างในทุกวันนี้ได้ ทั้งคู่ต้องเผชิญกับการกีดกัน การบีบบังคับ และการใช้ความรุนแรง อันเนื่องมาจากความรังเกียจบุคคลที่มีเชื้อไวรัสหลายต่อหลายครั้ง โดยปู่กับย่าและพ่อของปิวพยายามทำทุกวิถีทางที่จะไม่ให้ปิวคบกับเบิร์ต ถึงขนาดที่เอาตำรวจมาลากตัวปิวไปจากบ้านเบิร์ต พอเอาไม่มาดี และจับปิวขังไว้ในบ้านไม่ให้ไปเรียนหนังสือเพื่อที่จะได้ไม่ต้องติดต่อกับเบิร์ตอีก แต่ปิวก็แอบหนีออกมาอยู่ดี เบิร์ตบอกว่าแม่ของเบิร์ตเองก็ไม่วายอยากให้เบิร์ตคบกับปิวเหมือนกัน เพราะไม่อยากจะมีปัญหาเกี่ยวกับย่าของปิวที่เป็นคนแรร่มาก เบิร์ตเล่าว่า ปู่กับย่าของปิวเคยพูดว่า ถ้ามีเขา จะยึดเอาให้ปิว จะไล่ให้ปิวติดๆ แล้วไม่ต้องคบกับเบิร์ตอีก ที่มากไปกว่านั้นก็คือปิวเล่าว่า ปู่กับย่าเคยพูดกับปิวถึงขนาดว่าถ้าปู่กับย่ามีเงิน จะจ้างคนมาฆ่าเบิร์ต ซึ่งทำให้ปิวโกรธมาก และพูดสวนปู่กับย่ากลับว่า

“ถ้าอยากฆ่าก็ตามสบาย แต่.....คือ...(เสียงเครือ ๆ).....ถ้าจะฆ่าเขา หรือรู้ว่าเขาเสียไปแล้ว ก็จะไม่มาให้เห็นหน้าอีก”

ท้ายที่สุดปิวกับเบิร์ตก็พากันหนีออกจากบ้านไปพักหนึ่ง ก่อนที่จะกลับมาอยู่ที่บ้านของเบิร์ต แล้วปู่กับย่าก็ไม่มาตามอีก ในช่วงระหว่างที่ปิวอยู่ที่บ้านเบิร์ต ปิวคิดว่าปู่คงไปหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการอยู่ร่วมกันผู้ติดเชื้อ และเข้าใจมากขึ้นเพราะตอนหลังปู่เคยพูดกับปิวว่า “เฮดส์ไมได้ติดกันง่าย ๆ” หลังสถานการณ์ค่อย ๆ คลี่คลาย ปิวกับเบิร์ตถึงได้ย้ายมาอยู่กันที่พ่อแม่ของปิวที่บ้านที่อยู่กันทุกวันนี้

เทศกาลเว เทศวิถี อีตลักษ์ชนทางเทศ

ปัจจุบันเบิร์ตกับปิว ใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกันมาเกือบ 4 ปีแล้ว โดยทั้งคู่ช่วยกันกรัดยางที่สวนของพ่อของปิว และทำงานเป็นอาสาสมัครที่ศูนย์ถ่วงศรัณของโรงพยาบาลประจำอำเภอไปด้วย ปิวไม่ได้นิยามตัวเองว่าเป็น “ทอม” แต่ก็ไม่ได้รู้สึกไม่ชอบคำว่า “ทอม” ขณะที่เบิร์ตก็ไม่ได้นิยามตัวเองว่าเป็น “ดี้” เพราะเบิร์ตไม่รู้จัก ไม่เข้าใจความหมายของคำว่า “ดี้” แต่มองว่าตัวเองเป็นผู้หญิงธรรมดา เช่นเดียวกับที่ปิวก็มองเบิร์ตว่าเป็นผู้หญิงธรรมดา แต่ทั้งคู่รู้จักคำว่า “หญิงรักหญิง” ที่หมายถึงผู้หญิง 2 คนคบกันเป็นแฟนกัน โดยที่มีฝ่ายหนึ่งเป็น “ทอม” ทั้งเบิร์ตและปิวต่างก็เคยได้ยินคำว่า “เสียใจ” แต่มีความเข้าใจต่อคำ ๆ นี้เหมือนกัน เบิร์ต บอกว่าเคยได้ยินคำนี้จากในหนัง แต่ไม่แน่ใจว่าหมายถึงอะไร เบิร์ตถามผู้วิจัยกลับว่า “ใช่ ผู้ชายที่เฝ้าผู้หญิงไหม” ขณะที่ปิวบอกว่า เคยได้ยินคำนี้ และคิดว่ามันหมายถึง “ผู้หญิงที่เอาได้ทั้งผู้หญิงและชาย” แต่ไม่ได้หมายถึง “ผู้ชายที่เอาได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง” ด้วย

ปิวมองว่าเบิร์ตเป็นเมีย และรู้สึกดีที่คนอื่น ๆ มองเห็น และยอมรับความสัมพันธ์ระหว่างปิวกับเบิร์ตด้วย เหมือนอย่างตอนที่ปิวป่วยเข้าโรงพยาบาล แล้วเบิร์ตไปเฝ้าไข้ พยาบาลถามว่าอะไรคือชื่อเบิร์ตว่าเป็นอะไรกับปิว ๆ ตอบว่า ลงว่าเป็น

แฟนได้ไหม และพยาบาลก็ตอบว่าได้ เป็นเพราะโรงพยาบาลนี้เป็นโรงพยาบาลที่บิวกับเบิร์ดทำงานเป็นอาสาสมัครอยู่ด้วย เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เกือบทุกคนก็เคยคุ้นเคยและสนิทสนมกับทั้งบิวและเบิร์ด ก่อนหน้าที่จะมาจะเป็นแฟนกับบิว เบิร์ดคาดหวังว่าอยากจะมีแฟนที่คอยดูแลเอาใจใส่ และมองว่าคนที่เขามองน่าจะเป็นลักษณะเป็นแบบนั้น (บางครั้งเบิร์ดก็ใช้คำว่า ทอม เวลาที่พูดถึงบิว บางครั้งก็ไม่ใช้) ซึ่งบิวก็คอยดูแลเบิร์ดแบบที่เบิร์ดต้องการจริง ๆ และไม่เคยกลัวว่าจะได้รับ เอชไอวีจากเบิร์ดเลย

เบิร์ด : ไม่รู้นะบิวเขาดูทุกอย่างเลย ถ้างานหนักจะไม่ยอมให้ทำเลย แต่ว่าน้องคือ เหมือนบ้านเราเขาเรียกว่าหวด ปายาง (ถางปายาง) หวดกับเครื่อง(เครื่องตัดหญ้า) เขาจะทำเองน้องก็บอกว่าน้องจะทำด้วย เวลาไปปายางน้องก็หอบมาทำเลย คือสิ่งไหนที่เขาทำได้เราก็ต้องทำได้ เราไม่อยากให้เขาเหนื่อยคนเดียว

เบิร์ดบอกว่าสมัยที่แต่งงานอยู่กับแฟนที่เป็นผู้ชาย เบิร์ดยอมรับบทบาทในความเป็นเมียที่ต้องทำงานบ้านทุกอย่างโดยไม่ตั้งคำถาม โดยเบิร์ดมองว่ามันเป็นหน้าที่ ที่สังคมบอกว่าผู้หญิงที่ออกเรือนแล้วต้องทำงานนี้ แต่อยู่กับบิว ทั้งคู่จะช่วยกันมากกว่า แต่ส่วนใหญ่แล้วบิวจะรับหน้าที่ทำงานหนักคนเดียวหมด ให้เบิร์ดทำแต่งานเบา ๆ มากกว่า เพราะบิวเป็นห่วงเรื่องสุขภาพของเบิร์ดที่ไม่แข็งแรง เบิร์ดบอกว่าเบิร์ดเองก็อยากช่วยบิว แต่บิวไม่ยอมให้ช่วย

ในเรื่องของความสัมพันธ์ทางเพศ เบิร์ดบอกว่า ส่วนใหญ่บิวจะเป็นคนเริ่มก่อนเกือบทุกครั้ง ในมุมของบิว ๆ มองว่าบิวกับเบิร์ดเข้ากันได้ดีในเรื่องนี้ บิวยอมให้เบิร์ดจับหน้าอกได้ และเป็นฝ่ายเริ่มได้ในบางครั้ง แต่ที่บิวไม่ค่อยให้เบิร์ดเป็นฝ่ายรุก เพราะเบิร์ดมักจะช้า ไม่ทันใจบิวมากกว่า ขณะที่เบิร์ดรู้สึกว่ามีบิวจะทำให้เบิร์ด "เสร็จ" ได้ทุกครั้ง แต่เบิร์ดก็ยังรู้สึกเหมือนขาดอะไรไปบางอย่าง และคิดถึงการใช้เพศสัมพันธ์กับผู้ชายที่ทำให้รู้สึกมากกว่า แต่เบิร์ดก็ไม่คิดจะเลิกกับบิว แม้ว่าเบิร์ดจะยังชอบผู้ชายได้ และมองผู้ชาย เพราะเบิร์ดรักบิวมาก มากกว่าสมัยที่เบิร์ดอยู่กับแฟนที่เป็นผู้ชายอีก

ในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ เบิร์ดกับบิวมองว่าการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงมีโอกาสเสี่ยงต่อการถ่ายทอด และรับเอชไอวีน้อยกว่า การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย การที่ทั้งคู่ทำงานเป็นอาสาสมัครอบรมเรื่องเอชไอวี/เอดส์ ทำให้มีความมั่นใจว่าบิวจะไม่ได้รับเอชไอวีจากเบิร์ดได้ง่าย ในการมีเพศสัมพันธ์จึงไม่ได้มีการป้องกันการติดเชื้อด้วยวิธีการใดเลย

เบิร์ด : มันไม่มาจะเสียใจนะ แต่ว่าสำหรับน้องนะ แต่สำหรับคนอื่นน้องก็ไม่แน่เหมือนกันเพราะว่าเขาอาจจะใช้อย่างอื่นด้วยอะไรอย่างนี้

เบิร์ดมองว่าการมีเพศสัมพันธ์ของคู่ตนเองไม่เสี่ยง เพราะไม่ได้ใช้อุปกรณ์อย่าง อวัยวะเพศเทียม ในการมีเพศสัมพันธ์ที่อาจทำให้เกิดการติดเชื้อได้ หากไม่ระมัดระวัง วิธีการป้องกันอีกอย่างหนึ่งของเบิร์ดก็คือ เบิร์ดจะไม่เป็นฝ่ายทำให้บิว แต่จะให้เป็นฝ่ายทำมากกว่า เพราะเคยมีอยู่ครั้งหนึ่งที่เบิร์ดใช้นิ้ว แล้วทำให้บิวเสียดอกที่อวัยวะเพศ เบิร์ดก็เลยกลัว ไม่กล้าที่จะเป็นฝ่ายทำให้บิวอีก อย่างไรก็ตามดูเหมือนบิวจะไม่มีความกังวลในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์กับเบิร์ดเลย เพราะนอกจากจะมั่นใจว่าตนเองมีความรู้ในเรื่องการป้องกันดีพอแล้ว บิวยังไม่กลัว หากจะได้รับเอชไอวีจากเบิร์ดด้วย

เบิร์ด : ตามมันว่า บิวกลัวไหม กลัวจะเหมือนเบิร์ดไหม มันบอกว่า ไม่กลัว เป็นก็ตาย ไม่เป็นก็ตาย อะไรอย่างนี้

สำหรับบิว บิวบอกว่าบิวไม่เคยกลัวว่าจะติดเชื้อจากเบิร์ดเลย การที่เบิร์ดอยู่ร่วมกับเอชไอวี ทำให้บิวเปลี่ยนแปลงมุมมองความคิดหลายอย่าง จากคนที่เคยเจ้าชู้ มาเป็นคนไม่เจ้าชู้ แม้ในความสัมพันธ์หลายครั้งจะมีปัญหาทะเลาะกันบ้าง เพราะเบิร์ดมักจะชอบเอาแต่ใจ แต่บิวก็ไม่เคยคิดที่จะเลิกกับเบิร์ด สิ่งที่บิวกลัวมีเพียงอย่างเดียวก็คือ ความกลัวว่าจะต้องสูญเสียเบิร์ดไปด้วยเอชไอวี

บิว : “ถ้าเขาเป็นปกติเหมือนคนอื่นอาจจะไม่ได้อยู่ถึงขนาดนี้ได้ ไม่อยากหาเรื่องให้เขาปวดหัว เพราะไม่อยากให้เขาไม่สบาย เวลาทะเลาะเขาก็ไม่อยากทะเลาะกันแรงจนเกินไป เพราะรู้ว่าเขาไม่สบาย ตอนนี้อยากใช้ชีวิตที่มีค่าที่สุด แบบที่ผ่านมามันก็เยอะแล้ว”

6.เรื่องของเมย์ : สถานภาพ ความสัมพันธ์ ที่ไม่ชัดเจน กับการปฏิเสธการนิยามตัวตน

เมย์เป็นเพื่อนรุ่นน้องคนแรก ๆ ที่ผู้วิจัยติดต่อเพื่อขอให้ช่วยแนะนำ ผู้ให้ข้อมูลหลักสักคนที่ เป็นสมาชิกจากกลุ่มชนเผ่าให้ เพราะเมย์ทำงานอยู่กับผู้หญิงชนเผ่า และเคยเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า เมย์รู้จักกับน้องคนหนึ่งที่เขาชอบผู้หญิง แต่ไม่สามารถจะเปิดเผยให้ทางบ้านได้ และต้องเผชิญกับความกดดันอย่างมากจากครอบครัวที่ต้องการจะให้เขาแต่งงานกับผู้ชาย ด้วยความยากลำบากในการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากเมย์เดินทางอยู่ตลอด และบางครั้งก็ไม่สามารถติดต่อได้ เพราะพื้นที่ที่เมย์อยู่ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ ประกอบกับน้องคนที่เมย์แนะนำ ซึ่งมาทำงานเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุอยู่ที่กรุงเทพ และไม่สามารถจะปลีกเวลามากคุยกับผู้วิจัยได้ ทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจส่งเลิกความพยายามในการที่จะสัมภาษณ์น้องผู้หญิงชนเผ่าคนที่เมย์แนะนำไปในที่สุด ก่อนหน้านั้นเคยมีเพื่อนรุ่นน้องคนหนึ่งซึ่งเป็นเพื่อนกับผู้วิจัยและเมย์แนะนำให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เมย์ แต่ด้วยอุปสรรคเรื่องการติดต่อสื่อสาร และความต้องการของผู้วิจัยที่อยากจะให้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ไม่ได้ผ่านประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องเพศจากดวงนักกิจกรรม ทำให้ผู้วิจัยมองข้ามเรื่องของเมย์ไป จนกระทั่งผู้วิจัยมีโอกาสดูเจอเมย์อีกครั้ง ในการอบรมการทำงานด้านสิทธิของผู้หญิงที่เชียงใหม่ ซึ่ง ทำให้เราได้มีโอกาสคุยกันมากขึ้น จากการใช้ชีวิตอยู่ในกระบวนการอบรมหลายวัน ในที่สุดผู้วิจัยจึงได้ตัดสินใจขอสัมภาษณ์ หลังจากที่ได้รับฟังเรื่องราวความรู้สึกของเมย์ เกี่ยวกับปัญหาความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน และความกดดันจากความคาดหวังของสังคมที่มีต่อผู้หญิงที่แต่งงานมีครอบครัวแล้ว ที่เกิดหลงรักผู้หญิงอีกคนหนึ่ง ซึ่งก็ถูกรอบของสังคม และศาสนาบีบบังคับไม่ให้สามารถจะใช้ชีวิตของตัวเอง และมีความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิงได้

พื้นฐานครอบครัว

สำหรับคนที่มารู้จักกับเมย์มาก่อน อาจมองว่าเมย์เป็นพอม เนื่องจากลักษณะท่าทาง พระหม การแต่งตัว การแสดงออกภายนอก เมย์เป็นผู้หญิงผิวขาว เชื้อสายจีน ที่ชอบเล่นสเก็ต ใส่เสื้อผ้าสตั๊ดเสื้อผ้าฝ้ายพื้นเมืองทางเหนือ กางเกงยีนส์ แต่งตัวทะมัดทะแมง เหมือนเอ็นจีโอทั่วไป และมักจะไปไหนมาไหนกับเพื่อนสนิทที่มีบุคลิกเป็นผู้หญิงมากกว่า เมย์บอกว่าเมย์แต่ตัวสตั๊ดนี้มาตั้งแต่สมัยเรียน แต่สมัยก่อนเคยไว้ผมยาว และมัดผม ช่วงที่เรียนมหาวิทยาลัย แต่ด้วยบุคลิกแบบนี้ ก็ทำให้มีทั้งผู้หญิง และผู้ชาย เข้ามาแสดงความสนใจอยู่เรื่อย ๆ

เมย์เกิดที่กรุงเทพฯ ในครอบครัวชนชั้นกลาง ที่มีฐานะปานกลาง พ่อเป็นคนไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋ว ที่มีครอบครัวญาติพี่น้องทั้งจากรากอยู่ที่จังหวัดตรัง แม่เป็นคนจังหวัดนครราชสีมา พ่อกับแม่มีอาชีพค้าขาย เมย์เป็นลูกสาวคนโต และมีน้องชาย 2 คน ที่สนิทกันดี อายุห่างจากเมย์ประมาณ 3-4 ปี เมย์บอกว่าพ่อเลี้ยงเมย์อย่างให้อิสระ สอนให้เมย์รู้จักเข้มแข็ง และพาเมย์ทำอะไรมากมาย อย่างที่พ่อทำ เช่น หัดขี่รถให้ตั้งแต่เมย์ อายุ 13-14 พาไปส่งของกับพ่อ อาบน้ำกับพ่อ ตรงข้ามกับญาติทางฝ่ายพ่อคนอื่น ๆ ที่เขาจะให้ความสำคัญกับลูกผู้ชายคนโตมากกว่าตามค่านิยมสังคมของคนไทยเชื้อสายจีน แต่ก็ไม่ใช่ว่าพ่อจะเลี้ยงเมย์ให้เป็นเด็กผู้ชาย เพราะพ่อก็ซื้อเสื้อผ้าแบบผู้หญิงให้เมย์ใส่ ชีวิตของเมย์เริ่มเปลี่ยนแปลงเมื่อแม่เลิกกับพ่อ ตอนช่วงที่เมย์เรียนมัธยมต้น เมย์ย้ายออกจากบ้านไป และพ่อก็เริ่มพาผู้หญิงคนใหม่เข้ามาในบ้าน เมย์เริ่มคบเพื่อนที่เรียนสายศิลป์ด้วยกัน พวกกันโดดเรียน และหัดสูบบุหรี่ จนช่วงเรียนมหาวิทยาลัยปี 3 เมย์ทะเลาะกับแฟนของพ่ออย่างรุนแรง เลยตัดสินใจขอพ่อออกจากบ้านมาอยู่ข้างนอกเองกับเพื่อน แล้วก็ไม่ได้กลับไปอยู่ที่บ้านอีกหลังจากนั้น

สังคมและวัฒนธรรม การบวกลดหลอมค่านิยมเรื่องเพศ

แม้จะเกิดในครอบครัวที่มีพ่อเป็นคนเชื้อสายจีน แต่ก็ดูเหมือนว่าเมย์จะโตมาอย่างค่อนข้างมีอิสระ และไม่ได้ถูกคาดหวัง หรือกดดันจากที่บ้านมากนัก ตอนเด็ก ๆ เมย์เคยสนิทกับเพื่อนผู้หญิงคนหนึ่งมาก และเคยรู้สึกโกรธอย่างไม่มีสาเหตุที่เพื่อนคนนี้จะชอบ ไปสนิทกับเพื่อนคนอื่น แต่ก็ไม่ได้คิดว่านั่นคือการมีความรู้สึกพิเศษกับผู้หญิง เมย์เคยส่งจดหมายรักให้เพื่อนผู้หญิงที่แอบชอบผู้หญิงอีกคน โดยไม่ได้มองว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงเป็นเรื่องผิดปกติ ตัวเมย์เองก็มีบุคลิกออกห้าว ๆ มาตั้งแต่สมัยเรียน คล้ายกับเพื่อนที่ชอบผู้หญิงคนนั้น แต่เมย์ไม่เคยถามว่าตัวเองชอบผู้หญิงหรือเปล่า ในช่วงที่เรียนมัธยมเมย์ก็จะชอบอยู่กับกลุ่มเพื่อนที่มีทั้งผู้หญิง และผู้ชายตลอด มีเพื่อนผู้ชายที่สนิทด้วย มากคุยกับเมย์ในเรื่องที่เขาไม่กล้าคุยกับผู้หญิงคนอื่น สมัยที่เรียนประถม มัธยม แม้จะมีผู้ชาย และผู้หญิงเข้ามาแสดงอาการชอบอยู่บ้าง แต่เมย์ไม่เคยเป็นแฟนกับใคร

เมย์เริ่มมารู้จักกับความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิงตอนเรียนมหาวิทยาลัย จากการที่เห็นเพื่อนเป็นแฟนกัน บวกกับการที่มีรุ่นน้องผู้หญิงคนหนึ่งมาแสดงท่าทางว่าชอบ ไปโหมกมาโหมกด้วยกัน และให้ความสำคัญกับเมย์มากกว่าคนอื่น ๆ ถึงแม้ว่าจะรู้สึกดีที่มีคนมาชอบ แต่เมย์ก็ยังคิดว่าตัวเองไม่ใช่

“ ก็ถามตัวเอง แต่สุดท้าย ไม่ใช่ เราไม่ชอบการโอบกอด หรือการจับมือที่เขากำลังทำกับเรา เรารู้สึกว่าเขาที่ดีกับเราเป็นเพื่อนเราด้วย แต่เราไม่ชอบการสัมผัสแบบนั้น เราพยายามเสียเวลาที่เราจะกอดเรา”

ในช่วงเวลาเดียวกันกับที่มีเพื่อนผู้หญิงมาชอบ เป็นช่วงเวลาที่ไม่ค่อยชอบ “ปู—อัญชลี จงคดีกิจ” คารานักร้องหญิงที่บุคลิกการแสดงออกที่เป็นผู้ชายมาก เมย์บอกว่า “ปู อัญชลี” เป็นไอดอล (idol) ของเมย์ แต่เมย์ก็ไม่เคยคิดเรื่องความรู้สึก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงอยู่ดี ไม่รู้จักคำความเป็นทอม เป็นดี จนกระทั่งเรียนจบ และได้เห็นกระแสข่าวเกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้จากสื่อที่นำเสนอภาพของดาราผู้หญิงที่ใช้ชีวิตคู่กับผู้หญิงด้วยกัน

ความรัก ความสัมพันธ์ และอารมณ์ความรู้สึก

เมย์มีแม่แฟนแรก เป็นเพื่อนผู้ชายที่รู้จัก และสนิทกันตอนเรียนอยู่มหาวิทยาลัยปีสุดท้าย ตอนช่วงที่เมย์มาทำงานในประเด็นเรื่องชนเผ่าทางภาคเหนือ แฟนของเมย์เป็นผู้ชายชนเผ่า อายุเท่ากัน เรียนจบปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยเดียวกัน เจอกันในแวดวงนักกิจกรรมที่ทำงานเคลื่อนไหวประเด็นเรื่องสิทธิของชนเผ่า เมย์พูดถึงแฟนผู้ชายคนนั้นว่า เป็นคนดี หลังจากที่มีเจอกับเขา พัฒนาความสัมพันธ์กันได้ประมาณ 3-4 ปี เขาก็ขอเมย์แต่งงาน แต่การแต่งงานตามประเพณีชนเผ่าของเขา จะไม่มีการจดทะเบียนสมรส มีเพียงความเชื่อใจ ไว้วางใจกันและกัน และในการทำพิธีแต่งงานผู้หญิงจะต้องเป็นฝ่ายไปขอผู้ชาย เมย์ตอบตกลงแต่งงานกับเขา ด้วยเหตุผลที่ว่า

“เราชอบชนเผ่าอยู่แล้ว เราโตมาในเมือง เรามาค้นพบว่า เราชอบชีวิตที่เรียบง่าย เราชอบธรรมชาติ คือมันกลับกันหมดเลย เขาพึ่งตัวเองทุกอย่าง แล้วสมัยนั้น ไม่ต้องใช้เงินก็อยู่ได้ ทุกคนมีน้ำใจ สภาพแวดล้อมตอนนั้น เราน่าจะอยู่ได้นะ นี่น่าจะเป็นชีวิตเราได้นะ

“ช่วงนั้น มันเร็วมาก เขากำหนดวันมาอุปถัมภ์ได้ตั้งเลย เราก็ทำตามธรรมเนียมของเขาทุกอย่าง วันแต่งงานไม่ได้บอกครอบครัวเลย อาจจะเพราะเราไม่ได้ให้ความสำคัญกับการแต่งงานอะไรด้วย แล้วเราก็เป็นตัวของตัวเองมาก ก็ไปบอกที่บ้านหลังจากเราแต่งงานแล้วอาทิตย์หนึ่ง”

หลังแต่งงานเมย์กับสามียังทำงาน และใช้ชีวิตอยู่ในเมืองเชียงใหม่เป็นส่วนใหญ่ จะกลับไปที่บ้านสามีเพียงบางครั้ง สามีมีลูก เมย์บอกว่า สามีจะรับหน้าที่เป็นคนเลี้ยงลูกเป็นหลัก ส่วนเมย์ก็ออกมาทำงานข้างนอก เวลาที่ออกมาทำงานบางครั้งก็จะเจอทั้งผู้หญิง และผู้ชายที่เข้ามาขอขบ่า เพราะคนส่วนใหญ่ไม่รู้ว่ามีเมย์แต่งงานแล้ว เมย์ก็ปฏิเสธไป แต่ก็รู้สึว่าวิธีการที่ปฏิเสธผู้ชายกับผู้หญิงที่เข้ามาขอ ก็แตกต่างกัน เมย์บอกว่าตอนนั้นตัวเองรับรู้เรื่องความเป็นทอม เป็นดี ความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงแล้ว เมื่อมีผู้หญิงมาขอขบ่า เมย์เลือกที่จะใช้วิธีการปฏิเสธแบบนุ่มนวล เพราะเมย์รู้สึกดีมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ชาย ที่พอรู้ว่าเข้ามาขอขบ่า เมย์รีบหันตัวเองออก และบอกกับเขาตรง ๆ อย่างไม่ต้องถามว่าทำไม

หลังแต่งงานมา 9 ปี มีลูกกับสามี 2 คน คนโตเป็นผู้หญิง (ปัจจุบันอายุ 11 ขวบ) คนเล็กเป็นผู้ชาย (ปัจจุบันอายุ 6 ขวบ) เมย์ได้มาพบกับผู้หญิงอีกคนหนึ่ง ซึ่งเจอกันในการทำงาน เธอเป็นผู้หญิงมุสลิม ที่มีการศึกษา ทำงานในแวดวงนักกิจกรรมเหมือนกัน อายุน้อยกว่าเมย์ 4 ปี มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง เป็นลูกสาวคนเดียวของครอบครัว ที่พ่อเสียชีวิตไปแล้ว เหลือแค่เธอกับแม่อยู่ด้วยกันเพียงลำพังสองคน ในจังหวัดแห่งหนึ่งทางภาคใต้ตอนล่าง เมย์บอกว่าตอนที่ได้พบกับผู้หญิงคนนี้ เมย์รู้สึกใจเต้นแรงอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน และมีความรู้สึกอยากเข้าไปดูแลและรู้ผู้หญิงคนนี้โดยอัตโนมัติ หลังจากนั้นเริ่มติดต่อกับเขาผ่านทางอีเมล และค่อย ๆ พัฒนาความสัมพันธ์มาเรื่อย ๆ โดยใช้การสื่อสารผ่านทางโปรแกรม msn และทางโทรศัพท์ ตลอดเวลาที่คุยกันเมย์ไม่กล้าบอกว่าเมย์มีครอบครัวแล้ว จนกระทั่งแน่ใจว่า อีกฝ่ายเองก็มีความรู้สึกที่ไม่ต่างจากเมย์ จึงได้บอกกับเธอ และหลังจากคบกันได้ 1 ปี เมย์ก็สารภาพกับว่า ตัวเองมีครอบครัว มีสามีแล้ว เพราะเมย์ไม่อยากปิดบังความจริงกับเธอ

“ ตอนนั้นเราเครียดมาก เราไม่รู้สึว่าถ้าไม่บอกให้เธอรู้ว่าเป็นยังไง มันคงไม่ใช่ความรักที่แท้จริง เราเลยเริ่มบอกกับเธอว่าเรามีครอบครัว มีสามีและลูกแล้ว เธอจึงไปอยู่พักเราขาดการติดต่อกันประมาณเกือบเดือน ตัวเราเองก็ไม่ได้คาดหวังว่าความสัมพันธ์มันจะกลับมาได้อีก ซึ่งก็เป็นสิ่งที่เราเตรียมตัวมาก่อนแล้ว แต่ถ้าเธอรับได้ เราก็คิดไว้แล้วว่าจะบอก

กับสามีเราเป็นคนต่อไป เพราะเราเองก็ไม่สามารถใช้ชีวิตแบบฮิมคริมได้ เรายอมรับและยอมจำนนในทุกอย่าง เราคิดว่ามันเป็นเรื่องสำคัญที่เราต้องพูดคุยกะเพราะเราก็รักเขาทั้งคู่ สิ่งที่บอกกับตัวเองคือ เราทำดีที่สุด จริใจต่อคนที่คู่ที่สุดแล้ว แล้วก็ปล่อยให้มันเป็นไป เพราะเราคงไปกำหนดอะไรให้ใครไม่ได้”

ผ่านไปอีกเดือนหนึ่ง แฟนผู้หญิงของเมย์ก็ติดต่อกลับมา และบอกว่าเธอยอมรับในความเป็นเมย์ทุกอย่างได้ ซึ่งทำให้เมย์มีกำลังใจที่จะคุยกับสามีต่อ เมย์ตัดสินใจบอกกับสามี 6 เดือนหลังจากที่บอกกับแฟนที่เป็นผู้หญิง แต่เมื่อเมย์บอกความจริงกับเขา สามีของเมย์กลับไม่เชื่อ และคิดว่าเมย์ล้อเล่น พอเมย์ยืนยันหนักแน่น สามีของเมย์ก็เริ่มไม่มั่นใจ และไม่พูดใด ๆ กับเมย์ อยู่ประมาณ 1 สัปดาห์ หากหลังจากนั้นมาเขาก็มาบอกกับเมย์ว่า เขายอมรับได้ แต่ถ้าจะให้เลิกกัน คงต้องขอเวลา

“ตอนที่บอกแฟนครั้งแรก เขาไม่เชื่อ เพราะเขาทำให้ใจเสียมาก ในสังคมของเขา ก็ไม่มีเรื่องแบบนี้ด้วย”

ไม่เพียงแค่ปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ที่ซ่อนกันระหว่างสามี กับแฟนผู้หญิงเท่านั้น เมย์ยังต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องที่ครอบครัวของแฟนผู้หญิง ซึ่งรับรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างเมย์กับเธอ ไม่ยอมรับในความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนี้ด้วย ทั้งนี้เพราะการรักเพศเดียวกันเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ในหลักศาสนาของศาสนาอิสลามอีกด้วย ในขณะที่เมย์ไม่สามารถจะตัดสินใจเลือกระหว่างใครได้ แม้ของแฟนผู้หญิงของเมย์ก็โทรมาบอกกับเมย์ว่า ขอให้เมย์คืนลูกสาวให้กับแม่ และแฟนของเมย์กำลังจะต้องเข้าพิธีแต่งงานกับผู้ชายที่เหมาะสมซึ่งแม่และลุงของเธอจัดการให้

“แม่เขาโทรมาพูดว่า “แม่ไม่เข้าใจหรอกนะว่าคบกันยังไง แต่รู้สึกเสียใจเรื่องอย่างนี้มาก แล้วอีกอย่างหนึ่ง แม่ก็อยากให้ลูกสาวแม่แต่งงาน เพราะเขาก็อายุมากแล้ว คินลูกสาวให้แม่เถอะ” ตอนนั้นเราก็เข้าใจความรู้สึกของแม่เขาซะ แล้วก็คิดว่า เรายุติความสัมพันธ์ เพื่อให้แฟนเราได้คิดที่ตีใหม่ เราก็เลยบอกเขาว่า เราอยากกลับไปใช้ชีวิตครอบครัว พ่อ แม่ ลูก ที่พูดไปอย่างนั้น เพราะเราหาทางออกไม่ได้ ตอนนั้นเรามาทำงานที่กรุงเทพฯ หลังจากตัดสินใจยุติความสัมพันธ์ เราก็ลาออกจากงาน แล้วก็กลับบ้าน ก็ไม่ได้ติดต่อกับเขาอีก”

เมื่อกลับมามีชีวิตใหม่ เมย์มีสภาพจิตใจที่ย่ำแย่มาก จนต้องออกจากบ้านไปทำงานที่จังหวัดอื่น เพื่อเยียวยาตัวเอง ผ่านไปหลายเดือนหลังแฟนของเมย์แต่งงานไป โดยที่เมย์พยายามที่จะจัดการสื่อสารกับเขาทุกอย่าง เมย์ได้ข่าวว่าแฟนของเมย์ไม่มีความสุขกับการแต่งงานเลย เมย์เล่าว่า แฟนผู้หญิงของเมย์ขอยุ้ยข้าย หรือผู้หญิง และเมย์ก็ไม่เคยถาม ทุกวันนี้เมย์ยังคงชว่กันกับสามีดูแลลูก ในฐานะพ่อ แม่ และเพื่อน ส่วนแฟนผู้หญิงของเมย์ก็อยู่ในระหว่างดำเนินเรื่องหย่ากับสามี เมย์บอกกับผู้วิจัยว่า เมย์ไม่รู้เหมือนกันว่าจะเรียกว่าตัวเองอยู่ในสถานะอะไรกับใคร กับแฟนที่เป็นผู้ชาย เขาคิดว่า ถึงอย่างไรเมย์ก็ยังรักเขา และเขาก็รักเมย์ และคิดว่าถ้าเขาทำดีกับเมย์ ความสัมพันธ์ก็คงจะกลับคืนไปเป็นเหมือนเดิม แต่เมย์ก็พยายามที่จะคุยให้เขายอมรับความจริง ส่วนกับแฟนที่เป็นผู้หญิง เมย์คิดว่าเขาก็ยังรอเมย์อยู่ แต่เมย์ก็แค่คิดถึงเธออยู่ห่าง ๆ และติดต่อกับเธอ แต่เฉพาะเวลาที่เธอเป็นฝ่ายโทรมาหาเมย์ โดยบอกเธอว่าเมย์ยังคงปรารถนาดี และห่วงใยเธอเสมอ เมย์คิดว่าระยะห่าง จะทำให้ทั้งเธอและเมย์เข้าใจความต้องการของตัวเองมากขึ้น

เพศภาวะ เพศวิถี อัตลักษณ์ทางเพศ

แม้ว่าที่ผ่านมา เมย์จะชอบแต่งตัวตัวเสื้อเชิ้ต กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบมาตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม แต่เมย์ก็ไม่คิดว่าคนอื่นจะมองว่าเมย์เป็นเทม เมย์ไม่แน่ใจว่าตัวเองเคยรู้สึกชอบผู้ชายมากน้อยแค่ไหน แต่รู้สึกดีกับเพื่อนผู้หญิง หากก็ไม่ใช่ คิดที่จะจีบผู้หญิง (หรือแม้แต่ผู้ชายด้วยก็ตาม) เป็นแฟน สมัยเรียนมหาวิทยาลัย เมย์บอกว่าเมย์วิเศษยาว รวบผม ไม่เคยปล่อยผม ยังคงแต่งตัวตัวเดิม และเมื่อมีเพื่อนผู้หญิงมาชอบ เมย์ก็รู้สึกดีในแง่ของความใกล้ชิดสนิทสนม แต่ไม่ชอบเวลาที่เพื่อนคนนั้นมาลืมนัส ต่างจากตอนที่เมย์มาเจอแฟนที่เป็นผู้ชาย แล้วเขาจับมือเมย์เดินข้ามถนน จะรู้สึกอบอุ่นมากกว่า ส่วนใหญ่แล้วในความสัมพันธ์ของเมย์ที่มีกับคนอื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง หรือผู้ชาย เมย์จะไม่เป็นฝ่ายไปจีบก่อน ไม่เป็นฝ่ายรุก จนเมย์มาเจอกับแฟนที่เป็นผู้หญิง หลังจากที่เคยได้ยิน ได้เห็นความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิงแล้ว เมย์จึงเป็นฝ่ายที่เข้าไปจีบ และทำความเข้าใจกับแฟนคนนี้นั่นก่อน ซึ่งถือเป็นแฟนคนแรกที่เมย์จีบ

บุคลิกของคนที่เมย์ชอบ ไม่ว่าจะเป็นเพศไหน คือ ต้องเป็นคนอ่อนโยน สมถะ มั่นใจในตัวเอง และมั่นคงต่อความรู้สึกนึกคิดของตัวเอง สำหรับคนที่คิดว่าอยากจะใช้ชีวิตอยู่ด้วย เมย์บอกว่าเมย์ไม่ได้คาดหวังอะไรจากเขามากกว่าให้เขาเป็นตัวเขาเอง รู้จักตัวเอง

จากประสบการณ์ของเมย์ ที่มีแฟนมาแค่ 2 คน เมย์ไม่มีโอกาสได้ใช้ชีวิตคู่ร่วมกับแฟนทั้งสองคนมากนัก กับสามีหรือแฟนที่เป็นผู้ชาย เมย์ใช้ชีวิตอยู่กับเขาบ้างเป็นบางเวลา เพราะส่วนใหญ่แล้วเมย์จะเดินทางไปทำงานที่ต่างจังหวัด ส่วนแฟนที่เป็นผู้หญิงความสัมพันธ์จะเป็นไปในลักษณะที่ได้เจอกัน หรือใช้เวลาด้วยกันเป็นครั้งคราว เท่าที่จะมีเวลาตรงกัน แต่ส่วนใหญ่แล้วต่างคนต่างใช้ชีวิตของตัวเองอยู่คนละที่ ได้แค่ติดต่อสื่อสารกันผ่านทางอีเมล เฟซบุ๊ก หรือโทรศัพท์เท่านั้น

ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับแฟนที่เป็นผู้ชาย เมย์กับแฟนจะช่วยกันรับผิดชอบในเรื่องการเลี้ยงดูลูก โดยการกันรายได้ส่วนหนึ่งจากการทำงานของแต่ละคนมาเป็นเงินสำหรับลูก นอกจากนี้การที่เมย์ไม่ได้เป็นผู้หญิงชนเผ่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นคนในเมือง ที่มีการศึกษา เป็นเอ็นจีโอ ทำให้ได้รับอิทธิพลบางอย่าง และไม่ถูกคาดหวังให้ต้องรับผิดชอบงานบางอย่างที่ผู้หญิงชนเผ่าที่เป็น “เมโย” ทำ เช่นคำข้าว เลี้ยงหมูขณะที่ในช่วงที่อยู่กับแฟนที่เป็นผู้ชาย งานบ้านบางอย่าง เช่น ทำกับข้าว ล้างจาน เมย์จะช่วยทำด้วยความเต็มใจ แต่ไม่ใช่ทำเพราะเป็นหน้าที่เมย์ หรือแม่ที่ต้องทำ แต่เป็นการทำด้วยความชอบ งานที่ไม่ชอบทำอย่าง ซักผ้า ก็จะตกลงกันว่าต่างคนต่างซัก ส่วนของลูก แฟนจะเป็นคนดูแลซักให้ จนตอนนี้ลูก ๆ โตพอที่จะซักเองได้แล้ว เขาก็จะซักผ้าของเขาเอง

สำหรับเรื่องบทบาท และอารมณ์ความรู้สึกในเรื่องเพศกับคู่ ในมุมมองของเมย์ การมีเพศสัมพันธ์กับแฟนผู้ชาย เป็นเรื่องของความจำยอมเพื่อให้ผ่าน ๆ ไป แต่กับแฟนผู้หญิงจะรู้สึกถึงความอบอุ่น และพูดคุยกันได้เปิดเผยกว่า ไม่จำเป็นต้องมีใครเป็นฝ่ายเริ่มก่อน หรือเป็นฝ่ายรุกอย่างเดียว แต่จะผลัดกัน

“ การมีเพศสัมพันธ์อยู่กับความพึงพอใจ บางครั้งเราก็ต้องการแค่นอนกอดกันเฉย ๆ ก็พอ มันก็อบอุ่น ส่วนการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายมันเหมือนกับการต้องต่อสู้กัน มีการต่อสู้สูงมาก”

ครั้งสุดท้ายที่ได้คุยกับเมย์ทางโทรศัพท์ หลังจากที่เราได้คุยกันมากมายถึงนิยามอัตลักษณ์แบบรักสองเพศของผู้หญิงพร้อมกับหนึ่ง และเพื่อนคนอื่น ๆ ที่วงสนทนาในการอบรมที่เชียงใหม่ ผู้วิจัยถามเมย์ว่า แล้วตกลงเมย์นิยามตัวเองว่าอะไร

จากที่บ่อย ๆ ครั้งเมย์มักจะพูดเรื่องการนิยามตัวเองว่าเป็น “โบ” เพื่อให้เพื่อนในแวดวงนักกิจกรรมที่ทำงานในประเด็นสิทธิของหญิงรักหญิง ชายรักชาย และกะเทย ได้ตระหนัก และเข้าใจในประเด็นเรื่องการถูกเลือกปฏิบัติของคนที่เป็น “โบ เช็กวล” ขณะเดียวกันบ่อยครั้งเมย์ก็จะพูดว่า ตนไม่ต้องการใช้คำอะไรมานิยามความเป็นตัวเองทั้งสิ้น เพราะแต่ละคำนิยามที่ใช้ ล้วนเป็นกรอบที่คับแคบที่กักขังคนให้อยู่ภายใต้กรอบที่นิยามเหล่านั้นกำหนด

“เราเคยกรอกในแบบฟอร์มแผนงานด้านสุขภาวะว่าเราเป็นโบ

“หลัง ๆ มาเรารู้สึกว่าเราอิสระมาก คำว่า “โบ” ตรงใจเราที่สุด เราจะใช้คำว่า “โบ” ในเวลาที่เราเข้าไปอยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางเพศ ถ้าไม่นิยาม มันก็จะไม่เกิดการแลกเปลี่ยน กว่าเราจะหาพื้นที่ “โบ” เจอ เมื่อก่อนมันก็มีน้อยนะ มันไม่มี แต่ความชอบ กับชีวิตจริงมันก็จะจจะคนละเรื่อง เราอาจจะไปชอบคนที่ เป็น “เอ็ม” (หมายถึง msm) ก็ได้ ใครจะรู้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เราเลยพบว่า เอ้ย ไม่ต้องนิยามอะไรหรอก เราเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่ใช้ชีวิตอยู่บนโลกนี้ เรามีลูก มีสามี ด้วย แต่เราชอบผู้ชายที่เป็นผู้หญิงได้ ผู้หญิงที่เป็นผู้ชายได้”

เรื่องราวของเมย์จบลงตรงนี้ ในฐานะเรื่องเล่าเรื่องสุดท้ายในจำนวนเรื่องเล่าทั้ง 6 เรื่องที่สะท้อนแง่มุมชีวิต ประสบการณ์ความสัมพันธ์ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการมองเรื่องเพศวิถี และการนิยามตนเองของผู้หญิงหลากหลายวัย หลากหลายประสบการณ์ชีวิตทั้ง 6 คน

นอกจากเรื่องเล่าของผู้หญิงทั้ง 6 คนนี้แล้ว ผู้วิจัยยังได้มีโอกาสพูดคุยกับเพื่อนผู้หญิงที่เป็นนักกิจกรรมด้านสิทธิผู้หญิง สิทธิของหญิงรักหญิง และสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ อีก 6 ที่ผู้วิจัยขามาคุยเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศวิถีแบบรักสองเพศของผู้หญิงโดยเฉพาะ โดยในจำนวนเพื่อน ๆ ทั้ง 6 คนนี้ มีเมย์ และหนึ่งซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักของผู้วิจัยรวมอยู่ด้วย ซึ่งแม้จะเป็นการพูดคุยในช่วงเวลาสั้น ๆ แต่สิ่งที่เรารู้กัน เบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การนิยามอัตลักษณ์ มุมมองต่อความเป็นตัวตน อารมณ์รู้สึก ความชอบ และการตั้งคำถามกับเพศวิถีแบบรักสองเพศ อัตลักษณ์แบบผู้หญิงรักสองเพศโดยตรง ซึ่งมีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก และสะท้อนให้เห็นแง่มุม วิธีคิดในเรื่องเพศภาวะ เพศวิถีที่แตกต่างหลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการจัดกลุ่มสนทนาในครั้งนี้นำมาใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งประกอบการวิเคราะห์ในงานวิจัยชิ้นนี้ด้วย

ตารางที่ 3 : ผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มสนทนาเรื่องเพศวิถีแบบรักสองเพศของผู้หญิง

ชื่อ	อายุ	ภูมิลำเนา	ที่อยู่ปัจจุบัน	การศึกษา	นิยามตนเอง	สถานภาพการมีแฟน/อัตลักษณ์ของแฟน
ปลา	32	อุบล	เชียงใหม่	ปริญญาตรี	รักได้ทุกเพศ	มีแฟนเป็นผู้หญิงที่รักได้ทุกเพศ
หนึ่ง	35	เชียงใหม่	ในเมืองภาคใต้ตอนล่าง	กำลังศึกษาปริญญาเอก	โบ	มีแฟนเป็นผู้หญิงที่เป็น “โบ”
เมย์	37	กรุงเทพ	เชียงใหม่	ปริญญาตรี	โบ / ไม่นิยาม	ไม่ชัดเจนอยู่กับแฟนผู้ชายที่มีลูกด้วยกันสอง

						คนในฐานะเพื่อน ขณะเดียวกันก็เว้น ระยะห่าง และพัก ความสัมพันธ์กับแฟนที่ เป็นผู้หญิงที่กำลังจะหย่า กับสามีด้วย
อ้อ	39	สงขลา	เชียงใหม่	ปริญญาตรี	โบ / รักได้ทุก เพศ	โสด
แมว	40	ระยอง	กรุงเทพ	กำลังศึกษา ปริญญาโท	รักได้ทุกเพศ	โสด
ตึก	49	ระยอง	กาฬสินธุ์	ปริญญาโท	รักได้ทุกเพศ	ทอม

อัตลักษณ์ และเพศวิถีแบบรักสองเพศ : นุ่มมองเรื่องเพศของเอ็นจิโอที่ทำงานด้านสิทธิผู้หญิง

ในการสนทนากลุ่มในประเด็นเรื่องเพศวิถีแบบรักสองเพศ และอัตลักษณ์แบบรักสองเพศของผู้หญิง ผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาประกอบไปด้วยนักกิจกรรมผู้หญิงอิสระที่ทำงานในประเด็นเรื่องสิทธิของผู้หญิง สิทธิของผู้หญิงรักผู้หญิง สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ เกือบทั้งหมด มีเพียง “หนึ่ง” คนเดียวที่ทำงานประจำเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย แต่สนใจทำงานในประเด็นการเคลื่อนไหวทางสังคม และผู้หญิงด้วย กลุ่มเป้าหมายนักกิจกรรมเหล่านี้ทำงานด้วยมีหลากหลาย ตั้งแต่ กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้หญิงชนเผ่า กลุ่มผู้หญิงรักผู้หญิง และกลุ่มผู้หญิงที่รับบริการการให้คำปรึกษาเพื่อการยุติการตั้งครรภ์อย่างปลอดภัย

นอกจากประเด็นกลุ่มเป้าหมายที่ทำงานจะมีความหลากหลายแล้ว นักกิจกรรมแต่ละคนยังมีความหลากหลายทั้งอายุ บริบททางสังคมวัฒนธรรมที่เติบโตมา และที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งสถานภาพการมีคู่ และกานามอัตลักษณ์ทางเพศของตัวเองและคู่ด้วย อย่างไรก็ตามบริบทที่คล้ายกันในกลุ่มนี้ก็คือ การที่ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่จบปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย และมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันคือ อยู่ในช่วงระหว่างวัย 32-49 ปี

ผลจากการคุยในวงสนทนากลุ่มย่อยแบ่งเป็นประเด็นย่อยได้ดังนี้

- นิยามอัตลักษณ์ ความเป็นตัวตนทางเพศ

ผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาทุกคนเห็นว่าค่านิยามอัตลักษณ์ทางเพศด้วยคำว่า “โบ” หมายถึงเฉพาะเพียงแค่การรักได้สองเพศ คือ ผู้หญิง กับผู้ชายนี้ พวกเขาไม่ต้องการที่จะนิยามตัวเองด้วยคำ ๆ นี้ เนื่องจากสำหรับทุกคนแล้ว พวกเขาเฝ้าดูตัวเองสามารถรักใครได้มากกว่า บุคคลที่มีอัตลักษณ์เป็นเพศชาย และบุคคลที่มีอัตลักษณ์เป็นเพศหญิง ผู้ให้ข้อมูล 3 ใน 6 คนใช้นิยามตัวเองว่าพวกเขามีเพศวิถีแบบ “รักได้ทุกเพศ” ซึ่งในภาษาไทยยังไม่มีคำจำกัดความของเพศวิถี หรืออัตลักษณ์นี้ ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลอีก 3 คน เห็นด้วยว่า ไม่ควรจำกัดค่านิยามคำว่า “โบ” แต่บุคคลที่รักสองเพศ และพวกเขอสารารถรักใครก็ได้เพศใดก็ได้ เพราะสิ่งที่พวกเขาคิดว่าสำคัญในการมีความสัมพันธ์กับใครสักคน เป็นเรื่องของจิตใจ อารมณ์ความรู้สึก

มากกว่าจะพิจารณาเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลคนนั้นมาเป็นอันดับแรก แต่ทั้ง 3 คนนี้ก็ยังคงว่าตนเองก็เลือกใช้คำว่า “โບ” เพื่อสื่อสารกับคนอื่นให้เข้าใจในความเป็นตัวเองที่ไม่ได้ชอบแค่เพศใดเพศหนึ่งเท่านั้นด้วย โดยผู้ให้ข้อมูลคนหนึ่งบอกว่า ตนเองจะเลือกใช้คำว่า “โບ” นิยามตนเอง ในการสื่อสารกับวงนักร้องที่เคลื่อนไหวเรื่องสิทธิของหญิงรักหญิง ชายรักชาย และกะเทยโดยเฉพาะ เนื่องจากต้องการให้แวดวงกิจกรรมด้านสิทธิของหญิงรักหญิง ชายรักชาย กะเทย ได้มองเห็นถึงตัวตนของบุคคลที่รักได้ทั้งสองเพศด้วย

“เราไม่ได้รักเพศเดียวกันเท่านั้น ไม่ได้รักต่างเพศเท่านั้น เรารักได้ทั้ง

เพศเดียวกัน และต่างเพศ แปลว่าแฟนเราเป็นอะไรก็ได้หมดเลย เหมือนเราได้ได้ ไม่เหมือนเราได้ได้ รักได้หมด ไม่มีจุด ไม่มีจุดที่ได้ ข้ามเพศก็ได้ แฟนก็นิยามแบบเดียวกัน”

(ปลา อายุ 32 ปี นิยามตัวเองว่าชอบได้หมดทุกเพศ)

มีแฟนเป็นผู้หญิงที่นิยามแบบเดียวกัน)

“ ถ้าเป็นตัวของตัวเองนี้ หลายคนก็อาจจะอธิบายว่าเป็นดี ก็ไม่ใช่เนะ พกก็สามารถลั่นโหลไปมาได้ ระหว่างเส้นที่แบ่งเป็นผู้หญิงข้างหนึ่ง รักผู้ชายอีกข้างหนึ่ง มันแล้วแต่ช่วงจังหวะชีวิต เราก็สามารถที่จะรักใคร เพศใดก็ได้ ถ้าเกิดว่าเราได้มีโอกาสที่จะรู้จักเขา”

(ตึก อายุ 49 ปี นิยามตัวเองว่าชอบได้หมดทุกเพศ มีแฟนเป็นทอม)

“ถ้าสำหรับเรียกตัวเองเธอ “โບแซ็กซอล” ก็โอเคนะ แต่ไม่ใช่แค่ที่เราจำกัดการอธิบายให้เรา ว่าเราชอบแค่ผู้หญิงผู้ชายแค่นั้น อันนั้นไม่โอเคกับความหมาย”

(อ้อ อายุ 39 ปี เอ็นจีโออิสระ นิยามตัวเองว่า โບ หรือชอบได้หมดทุกเพศ สถานภาพโสด)

“ก็...ไม่ได้รู้สึกว่ามันเลวร้ายอะไรสำหรับหนึ่ง เรา รู้สึกว่าคำนี้ช่วยอธิบายเราให้คนอื่นเข้าใจ เพราะไม่อย่างนั้นเราไม่รู้จะอธิบายความเป็นเราให้คนอื่นเข้าใจได้ยังไง แต่ถ้ามีเวลาโอกาส ก็อาจจะอธิบายเขาเพิ่มว่า มันไม่ใช่แค่สองเพศนะ มันมีรายละเอียด”

(หนึ่ง อายุ 35 ปี อาจารย์มหาวิทยาลัย นิยามตัวเองว่า โບ หรือชอบได้หมดทุกเพศ)

มีแฟนเป็นผู้หญิงที่นิยามตัวเองว่าโບเหมือนกัน)

“เราใช้คำว่า “โບ” พูดตรง ๆ เลยนะ เพราะเราต้องการพื้นที่ในการมีตัวตน ไม่จำเป็นที่ไม่เข้าใจ ไม่รู้จักเราเลยในพื้นที่แบบนี้”

(เมย์ อายุ 37 ปี เอ็นจีโออิสระ นิยามตัวเองว่า โບ เมื่อต้องการเรียกร้องพื้นที่)

ในการแสดงตัวตน สถานภาพอยู่ในความสัมพันธ์ที่คลุมเครือ)

- ความหมาย และมุมมองต่อคำว่า “โบ” และ “เสือโบ”

ผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาทุกคนรู้จัก และเคยได้ยินคำว่า “เสือโบ” มาตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ แล้วจากสื่อ เกือบทุกคนเห็นตรงกันว่า คำ ๆ นี้ ไม่ได้ใช้หมายความถึงแต่เฉพาะผู้ชายที่มีเพศวิถีแบบรักสองเพศเท่านั้น แต่ยังถูกนำมาใช้เรียก ผู้หญิงด้วย และในเวลาทีี่ คำ ๆ นี้ถูกนำมาใช้กับผู้หญิง จะถูกใช้ในความหมายในเชิงประณาม หรือดูถูกผู้หญิงที่รุนแรงกว่าใช้กับผู้ชาย ความหมายของคำว่า “เสือโบ” ที่เคยได้ยินมา จะหมายถึงคนที่เจ้าชู้ ก้าวร้าว

“เสือโบ นี่ได้ยินมาตั้งแต่เด็กนะ รู้สึกว่ามันโหด ๆ ยังไม่รู้ว่า มันออกมาในพฤติกรรมที่แบบว่า เจ้าชู้ก้าวร้าวรุนแรง”

(เมย์ อายุ 37 ปี นิยามตัวเองว่า โบ เมื่อต้องการเรียกร้องพื้นที่)

ในการแสดงตัวตน สถานภาพไม่ชัดเจน)

“คำว่า “เสือโบ” เป็นคำที่เรารู้สึกแสบกับมัน ไข่ เรารู้ว่าเป็นคำที่ใช้สำหรับผู้หญิงด้วย แต่มันเป็นคำที่ดูถูกเขาอีกที เราก็เลยรู้สึกไม่ติดกับคำ ๆ นี้”

(เมว อายุ 40 ปี นิยามตัวเองว่าชอบได้หมดทุกเพศ สถานภาพโสด)

“ตอนปวช.มีเพื่อน 2 คนถูกล้อว่าเป็น “เสือโบ” เพื่อนผู้หญิงคบผู้ชายด้วย แล้วมีแฟนเป็นผู้หญิงด้วย เพื่อนผู้ชายก็เหมือนกัน.....เราเข้าใจคำว่า “เจ้าชู้”.... เป็นคำไม่ดี เป็นคำที่เขาเอามาล้อเลียน มาว่า

(อ้อ อายุ 39 ปี เอ็นจีโออิสระ นิยามตัวเองว่า โบ หรือชอบได้หมดทุกเพศ สถานภาพโสด)

แต่ก็ไม่ใช่ว่าทุกคนจะรู้สึกไม่ดีกับคำว่า “เสือโบ” ผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา 2 คน ไม่ได้มีความรู้สึกกับคำว่า “เสือโบ” ในแง่ลบมากนัก

“คือเรารู้จักต่างจากคนอื่นนะ เรารู้จักคำว่า กะเทย ตูด หรือว่า เสือโบ โดยที่ไม่ได้รู้สึกว่ามันดีหรือไม่ดี คือที่อีสานเวลาพูดถึงอะไรอย่างนั้นมันไม่ได้รู้สึกว่ามันเหยียด หรือไม่เหยียด ก็รู้สึกผ่านสื่อผ่านอะไร คือรู้มาตั้งแต่เป็นเด็กนะ อย่างคำว่า กะเทย มันก็เป็นแค่คำเรียกแค่นั้นแหละ”

(ปลา อายุ 32 ปี นิยามตัวเองว่าชอบได้หมดทุกเพศ

มีแฟนเป็นผู้หญิงที่นิยามแบบเดียวกัน)

ผู้เข้าร่วมการสนทนาส่วนใหญ่รู้จักคำว่า “เสือโบ” มาก่อนจะรู้จักคำว่า “โบ” หรือ “โบเช็กชวล” ผู้เข้าร่วมคนหนึ่ง (เมย์) กล่าวว่าเธอรู้จักคำว่า “โบเช็กชวล” จากสมัยที่มาทำงานด้านเอดส์ และต้องเข้าร่วมกิจกรรมที่มีการแบ่งคนออกเป็นกลุ่ม ๆ

ตามเพศวิถีของตนเอง ได้แก่ กลุ่มรักต่างเพศ กลุ่มรักเพศเดียวกัน และกลุ่มรักสองเพศ ผู้เข้าร่วมอีกคนหนึ่ง (ดัก) บอกว่า เธอรู้จักคำว่า “ไบเซ็กชวล” ตอนที่ทำวิทยานิพนธ์ปริญญาโทในประเด็นเรื่องหญิงรักหญิง เมื่อ 10 กว่าปีที่แล้ว ขณะที่ผู้เข้าร่วม ๖ อีกคนหนึ่ง (หนึ่ง) รู้จักคำว่า “ไบ” ตอนที่พยายามทำความเข้าใจกับความรู้สึกของตัวเองที่มีต่อผู้หญิง และค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องหญิงรักหญิง และ “ไบ”

ผู้เข้าร่วมฯ ทุกคนมองว่า คำว่า “เสือไบ” เป็นคำที่มีน้อยในเชิงลบมากกว่าคำว่า “ไบ” หรือ “ไบเซ็กชวล” อย่างไรก็ตามหลายคนใช้คำว่า “เสือไบ” กับคำว่า “ไบ” ในความหมายเดียวกันสลับกันไปมา ทุกคนเห็นต้องกันว่าคำว่า “ไบเซ็กชวล” เป็นคำที่ฟังดูดี และสุภาพกว่าคำว่า “เสือไบ” มาก

“มัน (ความรู้สึกไม่ดีกันยของคำ) ก็เข้ามาแว็บ ๆ เนาะ คำว่า “เสือไบ” เพราะมันติดตัวเรามาตั้งแต่เด็ก แต่คำว่า “ไบเซ็กชวล” เรา รู้สึกว่ามันสุภาพกว่า เพราะมันมีคำอธิบายที่เป็นวิชาการกว่า”

(อ้อ อายุ 39 ปี เ็นจีโออิสระ นิยามตัวเองว่า ไบ หรือชอบได้หมดทุกเพศ สถานภาพโสด)

“เรา รู้จักคำนี้ ตอนทำงานเรื่องเอสดี แล้วเขาจับให้เราแยกประเภทนั้นแหละ เราจะไปกลุ่มไหน แล้วเราก็ เขามีกุณมนี่ให้อยู่อยู่ เรา รู้จักอย่างนี้ก่อน แล้วค่อยมาเรียนรู้ว่า วิถีเพศคืออะไร แล้วก็มาเรียนรู้ศัพท์ด้าน sexuality เรา ก็ อ้อ....”

“ไบ” เป็นอย่างนั้นเอนะ มันก็ดีกว่าเสือไบตั้งเยอะ”

(เมย์ อายุ 37 ปี เ็นจีโออิสระ นิยามตัวเองว่า ไบ เมื่อต้องการเรียกร่องพื้นที่

ในการแสดงตัวตน สถานภาพอยู่ในความสัมพันธ์ที่คลุมเครือ)

“เพราะ “ไบเซ็กชวล” มันไม่ได้ดีมีความไบในแง่ลบไง แต่เสือไบมันดีมีความไบในแง่ลบเยอะ”

(เมว อายุ 40 ปี นิยามตัวเองว่าชอบได้หมดทุกเพศ สถานภาพโสด)

- ความเป็น “ไบ” : ความเป็นไบไม่มีตัวตน ไม่มีพื้นที่

จากประสบการณ์ที่ผ่านมาของคนที่ใช้คำว่า “ไบ” สื่อสารกับคนอื่นถึงอัตลักษณ์ทางเพศของตนเอง หลายคนพูดคล้ายกันว่า ปฏิกริยาที่ตอบกลับมาก มักจะเป็นไปในทางลบ โดยเฉพาะในสังคมของหญิงรักหญิงที่คาดหวังว่าจะได้รับการยอมรับและเข้าใจมากกว่าในสังคมอื่นๆ คำพูดที่มักจะได้ยินอยู่บ่อยครั้ง เมื่อบอกว่าตัวเองเป็น “ไบ” คือ หันคิดที่มองว่าเป็นคนเจ้าชู้ และไม่จริงจัง “เฮ้ยไบเลสเบี้ยนแท้” (หนึ่ง, เมย์) “แอบแฝงหรือเปล่า” (เมย์, อ้อ) “เป็นพวกเจ้าชู้ ได้หมด ไวใจไม่ได้” (หนึ่ง) “เจ้าชู้ อะไรก็ได้ ได้เยอะ” (อ้อ) “ได้ทีเดียวสองคน” (เมว)

“การเป็นไบ มันเหมือนคนเจ้าชู้นะ อะไรก็ได้ ได้เยอะนะ ซึ่งถ้าถามว่าคนที่รสนิยมทางเพศแบบอื่น คนที่เป็นเลสเบียน เป็นเกย์ หรือคนที่รักเพศตรงข้าม ก็ทำแบบนี้เหมือนกัน ในตัวความเป็นมนุษย์นะ ไม่ว่ารสนิยมแบบไหน ก็จะดูคนนั้น คนนี้ เพียงแต่เขาจำกัคิดว่า คนนี้ชอบผู้ชายนะ หรือว่าเลสเบียนชอบเฉพาะผู้หญิงนะ”

(อ้อ อายุ 39 ปี เอ็นจีโออิสระ นิยามตัวเองว่า ไบ หรือชอบได้หมดทุกเพศ สถานภาพโสด)

เมย์ : เขาพูดกับเราว่า “เธอมันไม่แท้ มักมากรีปล่า มันไม่จริงนะ เธอเป็นอะไรกันแน่”

หนึ่ง : เป็นอะไรกันแน่ ไซ่ คำนี้แหละ

หนึ่งซึ่งเป็นคนที่เข้ามาทำงานเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของหญิงรักหญิงเล่าถึงปฏิกิริยาจากกลุ่มหญิงรักหญิงที่เคยเจอมา ให้ฟังว่า เพื่อนหญิงรักหญิงที่รู้ว่าเป็น “ไบ” และคิดว่าแฟนของหนึ่งเป็นผู้หญิงที่ชอบแต่ผู้หญิงเท่านั้นจะรู้สึกกังวลแทนทั้งคู่

“มันมีคำถาม ทุกคนจะรู้ว่าหนึ่งมีลูก และเคยแต่งงานมาแล้ว และหนึ่งไม่ปฏิเสธว่า หนึ่งชอบผู้ชายได้ ที่นี้ทุกคนจะเป็นห่วงกันมาก เข้าใจมีเยอะ ฝ่ายเลสนะ แล้วแฟนเขาละ คือจะรู้สึกว่ามันเสียเปรียบหนึ่ง”

(หนึ่ง อายุ 35 ปี อาจารย์มหาวิทยาลัย นิยามตัวเองว่า ไบ หรือชอบได้หมดทุกเพศ)

มีแฟนเป็นผู้หญิงที่นิยามตัวเองว่าไบเหมือนกัน)

นอกจากนี้มายาคติอีกมายาคติหนึ่งซึ่งผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาก็คือการอยู่บ่อย ๆ ก็คือ การมองเพศวิถีแบบรักสองเพศ ว่าได้เปรียบกลุ่มอื่น ๆ เพราะเข้าได้กับทุก ๆ กลุ่ม และไม่ถูกกดกันมาเท่ากลุ่มเพศวิถีแบบรักเพศเดียวกัน เนื่องจากเพศวิถีแบบรักสองเพศเป็นสิ่งที่ไม่ถูกเห็นชัดจากภายนอก

“คนจะเข้าใจว่า ไบ นี่ ช้อนพรางตัวเองได้ดี หรือมีพื้นที่เยอะกว่าคนอื่น แต่จริง ๆ แล้วมันไม่ใช่ะคะ มันกลายเป็นว่า เราไม่กลืนกับที่ไหนเลย มันกลืนแต่สภาพภายนอกนะค่ะ สมมติเราเดินกับผู้ชาย เราก็กลายเป็น...เนี่ยน เราเดินกับผู้หญิง พวกเลสเบี้ยนก็...เออเธอพวกเดียวกับฉัน แต่อย่าถามลึกกว่านั้น เอ๊ย เธอแต่งงานแล้วหรือ? มันจะเปลี่ยนไปพื้นที่...ที่จริงแล้วมันไม่มีพื้นที่เลยต่างหาก พอบอกกับผู้ชายว่าฉันชอบผู้หญิงได้ด้วยนะ สิ่งที่เขายินยอมมันเริ่มไม่มั่นคงแล้ว เพราะแฟนของเขามันจะไม่ใชเหมือนกับผู้หญิงธรรมดาแน่นอน”

(หนึ่ง อายุ 35 ปี อาจารย์มหาวิทยาลัย นิยามตัวเองว่า ไบ หรือชอบได้หมดทุกเพศ)

มีแฟนเป็นผู้หญิงที่นิยามตัวเองว่าไบเหมือนกัน)

ทั้งมายาคติเรื่อง “ความเจ้าชู้” และ “การไม่ใช่หญิงรักหญิงที่แท้จริง” “ความไม่จริงใจ” “การเข้าไปอยู่ได้ในทุกพื้นที่” ทั้งกลุ่มรักต่างเพศและรักเพศเดียวกัน” ส่งผลให้คนที่มีความรักเพศวิถีแบบรักสองเพศรู้สึกว่าคุณค่าตนเองไม่ได้รับการยอมรับ และถูกกีดกันจากทั้งสังคมรักต่างเพศ และสังคมของผู้หญิงที่รักเพศเดียวกัน ทำให้รู้สึกอึดอัด และโดดเดี่ยว ไม่มีใครเข้าใจตนเอง มุมมองที่ดูเหมือนจะเป็นมุมมองในแง่บวก ที่มองว่าการมีเพศวิถีแบบรักสองเพศสามารถกลมกลืนได้กับสังคมของคนทุกเพศวิถี ในความเป็นจริงแล้ว พวกเขาถูกผลักไม่มีพื้นที่ที่มองเห็น หรือให้การยอมรับในความเป็นตัวตนอย่างที่พวกเขาคือจริง ๆ มากกว่า ซึ่งในการไม่ได้รับความเข้าใจหรือยอมรับก็ยังมีลักษณะที่แตกต่างกัน ระหว่างผู้หญิงโสด กับผู้หญิงที่แต่งงาน มีครอบครัวแล้ว

“หลาย ๆ ที่รู้จักอีกมาก่อน อาจจะมองว่ายังเป็น hetero แต่เขาไม่รู้ใจ เขาพยายามที่จะจัดกลองให้เราว่า อยู่ตรงนั้นอยู่ตรงนี้ แต่พอเขารู้ว่าเราเป็นไบ เขาก็รู้สึก....แล้วทำไมไม่มีแฟนเป็นผู้หญิงล่ะ ก็ตอนนี้เรายังไม่ยอมมีแฟน ไม่ว่าผู้หญิง ผู้ชาย แต่เราไม่ยอมมีแฟนด้วยเงื่อนไขอื่น เราไม่ยอมมีแฟนเพราะมันรู้สึกอึดอัด

“เรารู้สึกว่าเราโดนกันออกน่ะ แล้วเรารู้สึกอึดอัดมาก เพราะเรารู้สึกว่าเลสเบี้ยนกำลังมองเราว่า ตกลง “ไบ” จริงหรือ...เป็น hetero แล้วมาทำเป็น “ไบ” “

(อ้อ อายุ 39 ปี เอ็นจีโออิสระ นิยามตัวเองว่า ไบ หรือชอบได้หมดทุกเพศ สถานภาพโสด)

“กลุ่มเลสเบี้ยน เขาก็จะเข้าใจว่าเราเป็นเหมือนเขา แต่พอบอกว่าเลสเบี้ยนมีลูก เขาก็จะบอกว่า “อ้าว เธอโดนบังคับแต่งงานหรือ” “ไม่ ฉันชอบผู้ชาย “ (หัวเราะ) “อ้าว จินแอนด์โจเซเลสเบี้ยนแท้สิ” “โอโห แล้วฉันอยู่ไหน ตกลงฉันเป็นใคร แล้วฉันจะทำยังไง”

“คือพอเราบอกว่าเรามีลูก มีผิว อย่างนี้ทุกคนบอกว่า ไม่เนียน คือ มันเนียนแบบคนที่เขาไม่มีตรงนี้ไม่ได้ เหมือนกับหอมมะ มันเดินไปปุ๊บ ก็เห็นว่าเป็นหอม เพราะมันปิดไม่ได้ไง แล้วในวงหญิงรักหญิงที่คุยกัน ประเด็นอย่างเรื่องของเมย์ กับหนึ่ง คือเรื่องการมีลูก ไม่เคยถูกมองเห็นนะ ซึ่งหนึ่งคิดว่าอันนี้เป็นเรื่องใหญ่

(หนึ่ง อายุ 35 ปี อาจารย์มหาวิทยาลัย นิยามตัวเองว่า ไบ หรือชอบได้หมดทุกเพศ

มีแฟนเป็นผู้หญิงที่นิยามตัวเองว่าไบเหมือนกัน)

สำหรับผู้หญิงที่มีเพศวิถีแบบรักสองเพศบางคนอย่าง “เมย์” แม้ตัวเธอเองจะปฏิเสธการใช้คำเรียกใดๆ มานิยามตัวเอง แต่เมื่อเข้ามาในพื้นที่การเคลื่อนไหวด้านสิทธิของหญิงรักหญิง ชายรักชาย และกะเทย เธอก็ยังคงตั้งใจว่าจะบอกกับทุกคนว่าเธอเป็น “ไบ” หรือ “ผู้หญิงที่รักสองเพศ” เพื่อให้ทุกคนได้ตระหนักถึงอัตลักษณ์ที่ถูกมองข้ามไป และมองเห็นถึงปัญหาที่คนซึ่งเป็น “ไบ” เผชิญอยู่ด้วย เพราะเธอคาดหวังว่าจะได้รับความเข้าใจจากกลุ่มเพื่อนที่รักเพศเดียวกันมากกว่าจากสังคมภายนอกทั่วไป

“จริง ๆ เราก็ไม่ได้อยากให้เรียกว่า “ไบ” แต่เราอยากให้เข้าใจมุมมองของคน ๆ หนึ่ง แล้วเราไม่มีพื้นที่ในวงของเพื่อน LGBT จริง ๆ เราก็อยากให้เพื่อนเปิดมุมมอง เข้าใจเราด้วย ในขณะที่เรายอมรับ เลสเบี้ยน เรายอมรับเกย์ เรายอมรับทุกอย่าง แต่แรกกลับรู้สึกว่า แล้วเราอยู่ตรงไหนล่ะ เราไม่มีพื้นที่เลย”

“ปัญหาที่ไบเช็กซอลผู้หญิงนะเจอ คือมันไม่มีอะไรรองรับเลย กับผู้หญิง โดยเฉพาะเรื่องของการมีลูกนะ คือสมมติเราเกิดไปชอบผู้หญิงคนหนึ่งขึ้นมา แล้วเราเห็นว่า ผู้ชายนะไม่มีศักยภาพที่เรามองเห็นในการดูแลลูกเรานะ แต่ผู้หญิงคนนี้มี แล้วเราจะต่อสู้ยังไง ถ้าเราไม่มีจุดที่จะยืน เพราะฉะนั้นเราต้องสร้างพื้นที่”

(เมย์ อายุ 37 ปี เอ็นจีโออิสระ นิยามตัวเองว่า ไบ เมื่อต้องการเรียกร่องพื้นที่

ในการแสดงตัวตน สถานภาพอยู่ในความสัมพันธ์ที่คลุมเครือ)

เรื่องราววิถีชีวิต มุมมองความคิด ของผู้หญิงที่มีเพศวิถี หรือมีประสบการณ์ทางเพศวิถีแบบรักสองเพศทั้งหมด ไม่ว่า จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก หรือจากกลุ่มนักกิจกรรมด้านสิทธิผู้หญิงที่มาร่วมสนทนากัน บอกกับเราว่า แม้สังคมจะไม่เคย ตระหนักถึงความมีตัวตนอยู่ของ ผู้หญิงที่มีเพศวิถีแบบรักสองเพศ แต่พวกเธอก็มีอยู่ในทุก ๆ สังคม และไม่เพียงเท่านั้น ใน ความเป็นผู้หญิงที่มีเพศวิถีแบบรักสองเพศที่อยู่ในสังคมแต่ละสังคม ยังเต็มไปด้วยประสบการณ์ชีวิต และมุมมองความคิดที่ ซับซ้อนหลากหลายด้วย

